

TDK konferencia

**PROGRAM
2026**

PROGRAM

**A Semmelweis Egyetem
Egészségtudományi Kar
Tudományos Diákköreinek
XLVIII. Konferenciája**

2026

Általános tudnivalók

A konferencia időpontja: 2026. február 12-14.

A konferencia helyszíne: Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar
1088 Budapest, Szentkirályi u. 12-14. Kossuth Zsuzsanna Oktatási Tömb

I. bizottság: 2026. február 12. 1.13. terem

II. bizottság: 2026. február 13. 1.13. terem

III. bizottság: 2026. február 13. 1.07. terem

Az előadások időtartama: 10 perc

Vitaidő: 5 perc

A bírálóbizottság tagjai

I. bizottság

A bírálóbizottság pontozási jogkörrel rendelkező tagjai:

Dr. Albert Fruzsina

egyetemi tanár

SE EKK Mentálhigiéné Intézet

Dr. Domján Gyula

professor emeritus

SE ETK Egészségtudományi Klinikai Tanszék

Dr. Koller Ákos

egyetemi tanár

SE ÁOK Transzlációs Medicina Intézet

Dr. Nagy-Grócz Gábor

tanszékvezető főiskolai docens, oktatási dékánhelyettes

SZTE ETSZK Elméleti Egészségtudományi és Egészségügyi Menedzsment Tanszék

A bírálóbizottság pontozási jogkörrel nem rendelkező tagjai:

Levezető elnök:

Dr. Gadó Klára

általános dékánhelyettes, főiskolai tanár, tanszékvezető

SE ETK Egészségtudományi Klinikai Tanszék

A Tudományos Diákköri Tanács elnöke:

Dr. Lenti Katalin

főiskolai tanár, TDT elnök

SE ETK Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

II. bizottság

A bírálóbizottság pontozási jogkörrel rendelkező tagjai:

Dr. Fiegler Mária

egyetemi tanár, osztályvezető főorvos

PTE Klinikai Központ II.sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum

Dr. Hock Márta

habilitált egyetemi docens

PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet

Dr. Kiss Sándor

Gyermekosztály részlegvezető

SE ÁOK Ortopédiai Klinika

Dr. Rojkovich Bernadette

centrumvezető főorvos

Budai Irgalmasrendi Kórház

A bírálóbizottság pontozási jogkörrel nem rendelkező tagjai:

Levezető elnök:

Dr. Földvári-Nagy László

tudományos dékánhelyettes, főiskolai tanár

SE ETK Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

III. bizottság

A bírálóbizottság pontozási jogkörrel rendelkező tagjai:

Dr. Kanizsai Péter László

egyetemi docens, klinikaigazgató

PTE Klinikai Központ Sürgősségi Klinika

Dr. Páldy Anna

ny. főigazgató-helyettes

Nemzeti Népegészségügyi Központ

Dr. Tabák Gy. Ádám

igazgatóhelyettes, kutatóprofesszor, epidemiológiai kutatási programigazgató

SE ÁOK Megelőző Orvostani és Népegészségtani Intézet

Levezető elnök

Dr. Nagy Zoltán Zsolt

egyetemi tanár, a Habilitációs Bizottság elnöke, igazgató

SE ÁOK Szemészeti Klinika

A bírálóbizottság pontozási jogkörrel nem rendelkező tagjai:

A Tudományos Diákköri Tanács elnöke:

Dr. Lenti Katalin

főiskolai tanár, TDT elnök

SE ETK Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

A konferencia programja

2026. február 12-14.

2026. február 12.

8⁰⁰ Bizottsági köszöntő

Dr. Gadó Klára főiskolai tanár, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar általános dékánhelyettese

8¹⁰ Zenei műsor

Tácsik Zsuzsanna csellóművész és Mészáros Sarolta növendék előadásában
Harold Arlen - Over the rainbow, Greccsanyinov - Vidám dal, Antonio Vivaldi - Concerto 1. és 2. tétel

I. Bizottság

helyszín: Szentkirályi utca 12-14. 1.13-as terem

Levezető elnök: **Dr. Gadó Klára** főiskolai tanár, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar általános dékánhelyettese

8³⁰ Kőszegi Zsófia SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Pálfalvi Kata SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Csecsemőkori táplálás és tápláltság retrospektív vizsgálata magyar és indonéz 3-5 éves gyermekeknél

8⁴⁵ Lehotai Alexa Kata SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

A dietetika kihívásai a közösségi média és a mesterséges intelligencia korában

9⁰⁰ Lechner Viktória SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos egészségturizmus-szervező hallgató

Orális egészség a magyar felnőtt lakosság körében: fókuszban a diabetes és GERD

9¹⁵ Oláh Liliána SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató
Koraszülöttek korai fejlesztése: elérhetőség, bevonás és földrajzi egyenlőtlenségek

9³⁰ Szécsényi Enikő SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató

Túl az inkubátoron: a koraszülésben érintett családok láthatatlan terhei

9⁴⁵ Esősi Vivien Laura SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos szülésznő hallgató

A gátmetszés megélése: nők testi és lelki tapasztalatai kérdőíves felmérés tükrében

10⁰⁰ Szünet

- 10¹⁵ Veres Réka SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató
Látható jelenlét, láthatatlan tudás: felügyelet és elsősegély a játszótéren
- 10³⁰ Mihálffy Lilla SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató
Hashtag szoptatás - Szoptatással kapcsolatos Instagram bejegyzések tartomelemzése
- 10⁴⁵ Csóka Tekla SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos képalkotó diagnosztikai analitikus hallgató
Gyermekebántalmazás a képalkotó diagnosztikában: A megrázott gyermek szindróma
- 11⁰⁰ Mária Benedek Zsolt SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Schmidt Levente SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Probiotikumok hatásának vizsgálata a bélmikrobióta diverzitására egészséges embereken
- 11¹⁵ Szilágyi Fruzsina SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató
A rendszeres edzés hatása a vitaminszintekre egészséges populációban: szisztematikus áttekintés és metaanalízis
- 11³⁰ Csorba István SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató
A rendszeres edzés nem változtatja meg a mikroelemek szintjét egészséges populációkban: szisztematikus áttekintés és metaanalízis
- 11⁴⁵ Ebédszünet
- 12⁴⁵ Papacsek Réka SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
Pásztor Enikő SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
Budapesti ételkiszállító cégek összehasonlítása dietetikai szempontból és fogyasztó megítélésük
- 13⁰⁰ Forstner Csenge Zsófia SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató
Kertész Adrienn SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató
Természetes eredetű cukorszirupok fizikai-kémiai tulajdonságainak jellemzése
- 13¹⁵ Rákosi Zsófia SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató
Pócz Anna SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató
Datolya és kókuszvirág eredetű édesítők antioxidáns kapacitásának vizsgálata

- 13³⁰ András Szilvia Viktória SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
A csíráztatás hatása különböző lencsefajtákból készült gluténmentes kekszek tulajdonságaira
- 13⁴⁵ Hartmann Anett SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
A mikrozöldségek tápanyagtartalmának változtatása vertikális farmon
- 14⁰⁰ Labát Attila SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató
Molnár Szabolcs Pál SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató
Coeliákias betegek gabonafogyasztási szokásainak vizsgálata ételkészítési szokásainak gyakorisági kérdőívvel
- 14¹⁵ Szünet
- 14³⁰ Csóri Flóra SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
Ételkészítési szokások hobbifutók körében
- 14⁴⁵ Cséki Júlia Nóra SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
Tápanyagtól a célig: a futóteljesítmény komplex táplálkozási és életmódbeli háttere
- 15⁰⁰ Vajda Hanna Klára SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
Az orvos-dietetikus együttműködés vizsgálata a magyar magánegészségügyi szektorban
- 15¹⁵ Stefanovics Boglárka SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató
3-6 éves korú gyermekek tápláltsági állapotának és reggelizési szokásainak összefüggései
- 15³⁰ Molnár Dávid SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató
A fehérjefogyasztás élettani hatásaival kapcsolatos, sportoló emberek körében elterjedt nézetek felmérése és elemzése

2026. február 13.

II. Bizottság

helyszín: Szentkirályi utca 12-14. 1.13-as terem

Levezető elnök: **Dr. Földvári-Nagy László** főiskolai tanár, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar tudományos dékánhelyettese

- 9¹⁵ Imrei Zsófia SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
A családban előforduló diabétesz és a fizikai aktivitás összefüggései középiskolásoknál
- 9³⁰ Szalai Virág SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos népegészségügyi ellenőr hallgató
Az időskori sarcopenia befolyásolását célzó progresszív rezisztencia edzés hatásai a fizikai és a kognitív funkciókra
- 9⁴⁵ Magyar Júlia SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
A hiperinfláció változásának vizsgálata COPD rehabilitációban
- 10⁰⁰ Rozgonyi Borbála SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos gyógytornász hallgató
Osteoporotikus medencetörések study protokoll
- 10¹⁵ Márkus Kata SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
Terápiás válaszkészség vizsgálata a Mini-BESTest alkalmazásával a stroke utáni rehabilitációban
- 10³⁰ Kiss Rebeka SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos fizioterápia MSc szakos hallgató
Csípőprotézis műtét korai funkcionális eredményei: pre- vs. posztoperatív változások
- 10⁴⁵ Szünet
- 11⁰⁰ Lénárt Emese SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
A menstruációs ciklus változásainak hatása női kézilabdázókra
- 11¹⁵ Hepp Anna Éva SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
Vállstabilitás vizsgálata serdülő elit kézilabdások körében
- 11³⁰ Freisleben Csilla Virág SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
A fizioterápia kutatómódszertani kihívásai: a practice-based evidence perspektívái
- 11⁴⁵ Nemes Kincső SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
Fizioterápia egy ritka neurológiai kórképben – ataxia telangiectasia
- 12⁰⁰ Rotmannerné Fábián-Rigó Zsuzsanna SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos fizioterápia MSc szakos hallgató

Juvenilis Idiopathiás Arthritises gyermekek felső végtagjának funkcionális vizsgálata

- 12¹⁵ Filyó Stella Anna SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
A magas tibia osteotomiát követő késői rehabilitáció hatásai – esettanulmány

12³⁰ Ebédszünet

- 13³⁰ Najibi Fini Kavian SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos gyógytornász hallgató
Physiotherapy treatment opportunities in case of SMA diagnosed children – review

- 13⁴⁵ Schmidt Levente SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Mária Benedek Zsolt SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Az excentrikus tréning és mobilitás hatékonysága a tendinopátia gyógyításában

- 14⁰⁰ Lakatos Kristóf Alex SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
Az önellátási függőség mérése a Barthel Index és a de Morton Mobilitási Index alapján

- 14¹⁵ Lovász Luca SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató
Nagy Klementina SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos gyógytornász hallgató
Fontan keringéssel élő egyének mozgásprogramja - Study protokoll

- 14³⁰ Várdai Szabina SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos mentőtiszt hallgató
Az emeltszintű legútbiztosítás szövődményei

- 14⁴⁵ Orosz Zoltan Dávid SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató
Az intraoszeális kanül gyakorlati alkalmazásának és elméleti hátterének vizsgálata

15⁰⁰ Szünet

- 15¹⁵ Progress Homa Aleru SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos fizioterápia MSc szakos hallgató
The effect of physical activity on the cardiovascular health of young adults

- 15³⁰ Rákosi Liza SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos gyógytornász hallgató
Pránájama hatása a mentális jóllétre: az életmód medicina és fizioterápia metszete

- 15⁴⁵ Malatinszki Hanna Dóra SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

- Állami gondoskodásban élő gyermekek fizioterápiás mozgásfejlesztése
 16⁰⁰ Tallós Kamilla Réka SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos
 gyógytornász hallgató
 A gyógytornász jelenléte a preventív szemléletű kézilabda edzéseken
 serdülő korú lányok körében
 16¹⁵ Osztovits Kinga Mária SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos
 fizioterápia MSc szakos hallgató
 A digitális világ fejlődésének hatása a szülőedukációra a korai fejlesztés
 területén

III. Bizottság

helyszín: Szentkirályi utca 12-14. 1.07-es terem

Levezető elnök: **Dr. Nagy Zoltán Zsolt** egyetemi tanár, SE Szemészeti Klinika
 igazgatója, a SE Habilitációs Bizottság elnöke

- 9¹⁵ Lajter Laura SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos népegészségügyi
 ellenőr hallgató
 Random daytime mintavétel validációja az ivóvíz ólomkoncentrációjának
 értékeléséhez
 9³⁰ Nagy Zoltán SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos népegészségügyi
 MSc szakos hallgató
 A környezeti kockázatterzékelés vizsgálata a hatékony
 egészségkockázatkezeléshez
 9⁴⁵ Sallai Cintia SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos népegészségügyi
 MSc szakos hallgató
 Az ivóvíz utókezelő berendezések használatának kockázatterzékelési háttere
 10⁰⁰ Heck Róbert Roland SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos
 népegészségügyi MSc szakos hallgató
 Kesztyűlevételi hibák: objektív mérés és szubjektív compliance
 10¹⁵ Pető-Györgydeák Gabriella középiskolás diák
 Antimikrobiális réteggel bevont kesztyűk az egészségügyben
 10³⁰ Heck Róbert Roland SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos
 népegészségügyi MSc szakos hallgató
 A szigetrendszerű adatrendszerektől a valós idejű infekciókontrollig
 10⁴⁵ Szünet
 11⁰⁰ Simon Viktor SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos egészségügyi
 tanár MSc szakos hallgató
 Földvári-Nagy Kincső Csepke University of Warwick, School of Life
 Sciences, United Kingdom III. évfolyamos biológus hallgató
Clostridioides difficile fertőzés terápiáinak hatékonysága gyermekeknél

- 11¹⁵ Csősz Csongor SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Mária Benedek Zsolt SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Mikrobióta–ember kölcsönhatások hálózatalapú vizsgálata enterocytákban
- 11³⁰ Simon Viktor SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos egészségügyi tanár MSc szakos hallgató
Bednár Zita Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar V. évfolyamos általános orvos hallgató
Clostridioides difficile fertőzés terápiáinak összehasonlítása gyermekek és felnőttek körében
- 11⁴⁵ Binnyeiné Sallai Edina Beáta SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató
A családi anamnézis alulértékelt szerepe a colorectalis szűrésben – valóban elég az egységes szűrési stratégia?
- 12⁰⁰ Simon Viktor SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos egészségügyi tanár MSc szakos hallgató
Csősz Csongor SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Crohn-betegek mikrobióta–humán interakcióinak hálózatos elemzése goblet sejtekben
- 12¹⁵ Tóth Attila Imre SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos ápoló hallgató
A demonstrátorok alkalmazásának hallgatói tapasztalatai az egészségtudományi oktatásban
- 12³⁰ Ebédszünet
- 13³⁰ Basa Dóra Zsanett SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos népegészségügyi ellenőr hallgató
Immunitás vagy immunis hozzáállás? Betegségismeret és egészségmagatartás-Influenza elleni védőoltási hajlandóság egészségtudományi hallgatók körében
- 13⁴⁵ Csordás Ivett SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató
A meditáció hatása a fogyásra elhízott és túlsúlyos populációban
- 14⁰⁰ Pásztor Patrik SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos ápoló hallgató
A mesterséges intelligencia alkalmazása a krónikus fájdalomtól szenvedő idős betegek fájdalomintenzitásának becslésében
- 14¹⁵ Saises Andrea Bergula SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos ápoló hallgató
Exploring the Psychosocial Manifestations of Iron-Deficiency Anaemia and Their Implications for Nursing Care
- 14³⁰ Molnár Kira Viktória SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Marozsi Nikolett SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató
Nemi különbségek a CB1 kannabinoid receptorok érfunkció és remodeling hatásaiban

14⁴⁵ Pap Vivien Éva SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos gyógytornász hallgató
Varga Bence SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos általános orvos hallgató
Carotis vasomotor funkció és placenta struktúra változásai fiatal és idős terhességben

15⁰⁰ Szünet

15¹⁵ Farkas Zoltán Bence SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató

Hőhullámok hatása a szív- és érrendszeri betegekre

15³⁰ Borzas Vivien SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató

DaVinci kontra hagyományos májrezekciós műtétek perioperatív ápolói vonatkozásai

15⁴⁵ Kostka Gréta Zsuzsanna SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos hang-, beszéd- és nyelésterapeuta hallgató

Fej-nyaki daganatos betegek prehabilitációs kezelése

16⁰⁰ Dékány Jázmin SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos hang-, beszéd- és nyelésterapeuta hallgató

Szájpadhasadék és a szájüregi érzékelés kapcsolata

16¹⁵ Balogh Edina SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos szülésznő hallgató

Az anyai testtömeg hatása a születési súlyra terhességi cukorbetegségben

2026. február 14.

helyszín: Szentkirályi utca 12-14. 1.13-as terem

8⁰⁰ Eredményhirdetés

ELŐADÁSOK

Csecsemőkori táplálás és tápláltság retrospektív vizsgálata magyar és indonéz 3-5 éves gyermekeknél

Kőszegi Zsófia SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Pálfalvi Kata SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A kora gyermekkori táplálás meghatározó szerepet játszik a gyermek növekedésében, fejlődésében, valamint hosszútávon az egészségi állapot alakulásában.

Célkitűzés: Jelen kutatás célja a csecsemőkori táplálási szokások (kizárólagos szoptatás, hozzátáplálás kezdete) összehasonlítása a magyar és indonéziai gyermekek körében, valamint ezek kapcsolatának vizsgálata a 3-5 éves kori tápláltsági állapottal.

Módszer: A kvantitatív, keresztmetszeti vizsgálatban 3-5 éves gyermekek édesanyjai vettek részt Magyarországon (n=133 fő) és Indonéziában (n=657 fő). Az adatgyűjtés és feldolgozás során a WHO Infant and Young Child Feeding (IYCF) standardizált kérdőív alkalmazása történt retrospektív módon a szoptatás időtartamára és a hozzátáplálás kezdetére vonatkozóan. A gyermekek aktuális tápláltsági állapotának meghatározásához szükséges antropometriai adatok (testtömeg, testmagasság) rögzítése az édesanyák által megadott adatok alapján, kérdőíves módszerrel történt. Az adatokból a WHO Anthroplus szoftver segítségével Z-érték (WAZ, HAZ, WHZ, BAZ) számítására került sor. A statisztikai elemzés az IBM SPSS Statistics 30.0 és Microsoft Excel programmal készült ($p < 0,05$).

Eredmények: Eredmények szerint a kizárólagos szoptatás (EBF) aránya a magyar mintában 45,0%, míg az indonéz mintában 36,0% volt. A hozzátáplálást a magyar anyák átlagosan 5,6 hónapos korban kezdték meg, megközelítve a nemzetközi 6 hónapos ajánlást, míg az indonéz anyáknál ez az időpont 6,3 hónapra tolódott. A tápláltsági állapot vizsgálata során a gyermekek túlsúlyának prevalenciája ($BAZ > +2$ SD) Indonéziában: 11,2%, Magyarországon: 4,7% volt. Az indonéz gyermekeknél magasabb arányban fordult elő hosszfejlődésben való elmaradás (stunting, $HAZ < -2$ SD: Indonézia: 25,3%, Magyarország: 2,3%) és a soványság (wasting, $WHZ < -2$ SD: Indonézia: 16,1%, Magyarország: 8,5%). A korai táplálás hatását vizsgálva az eredmények alapján megállapítható volt, hogy a hosszabb ideig tartó szoptatás nem mutat szignifikáns összefüggést a 3-5 éves kori tápláltsági állapottal ($r = -0,013$; $p = 0,323$).

Következtetések: A szoptatás hossza ebben a mintában nem mutatott közvetlen kapcsolatot a későbbi BAZ értékkel, ugyanakkor az eredmények rávilágítanak az anyai táplálási döntések és a kulturális környezet meghatározó szerepére a gyermek testi fejlődésében.

Témavezető:

Dr. Feith Helga Judit habilitált főiskolai tanár Társadalomtudományi Tanszék

A dietetika kihívásai a közösségi média és a mesterséges intelligencia korában

Lehotai Alexa Kata SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: Magyarországon a közösségi média tekinthető elsődleges információforrásnak, amelynek platformjain egészséggel kapcsolatos tartalmakat bárki ellenőrizetlenül közzé tehet. Ez teret enged az egészséggel kapcsolatos nem hiteles tartalmak gyors terjedésének, különösen az alacsony egészségértésű társadalmi csoportok körében. A közösségi média hatással van a dietetikusok szakmai szocializációjára is.

Célkitűzés: Kutatásunk célja megvizsgálni a közösségi média hatását a dietetikusok szakmai szocializációjára, a dietetikus hallgatók és praktizáló dietetikusok hozzáállását a közösségi média használathoz, ezen belül a táplálkozási tanácsadók és influenszerek tevékenységéhez.

Módszer: Kutatásunk három alappilléren nyugszik. 2024-2025 online netnográfiai megfigyelést, kvantitatív és kvalitatív tartalomelemzést végeztünk táplálkozási tanácsadók és dietetikusok által közzétett Instagram posztok elemzése során (N=15788 db story). Online kérdőíves vizsgálatot végeztünk dietetikus hallgatók körében (N=106 fő) és félig strukturált interjúkat készítettünk praktizáló dietetikusokkal (N=4 fő).

Eredmények: A táplálkozási tanácsadók elérése sokkal nagyobb, annak ellenére, hogy hiteltelen információkat tesznek közzé, a felhasználói visszajelzések alapján ezt inkább hitelesként fogadják el, mint a dietetikusok által közzétett tartalmakat. A dietetikusok kommunikációs hátránya miatt a szakmai, hiteles információk kevésbé jutnak el a felhasználókhoz. A kérdőív eredményei azt mutatják, hogy a dietetikus hallgatók körében magas a tartalommegosztási szándék. A dietetikusokkal készült interjúk elemzése során három közösségi médiaaktivásra vonatkozó viselkedési modell vált elkülöníthetővé: a túlfogyasztó, az elkerülő, és a kiegyensúlyozott.

Következtetések: A kutatás egyértelműen megmutatta, hogy a közösségi média ma már meghatározó tér a dietetikus hallgatók szakmai fejlődésében és információszerzésében, nemcsak felhasználói tér, hanem egy leendő szakmai platform is, ahol készek megjeleníteni a tudásukat és szakmai identitásukat. A dietetikus szakma online jelenléte hosszú távon hozzájárulhat a lakosság egészségértésének növeléséhez és a szakma társadalmi presztízsének erősítéséhez, feltéve, hogy a hiteles szakemberek láthatóbbá válnak a közösségi média felületeken, és képesek alkalmazkodni a digitális platformok kommunikációs dinamikájához.

Témavezető:

Dr. Horkai Anita adjunktus Társadalomtudományi Tanszék

Orális egészség a magyar felnőtt lakosság körében: fókuszban a diabetes és GERD

Lechner Viktória SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos egészségturizmus-szervező hallgató

Bevezetés: A diabetes mellitus (1-es és 2-es típus) és a gastrooesophagealis reflux betegség (GERD) a szakirodalom alapján összefügghet az orális állapottal és a fogászati ellátás igénybevételével. Magyarországon kevés, lakossági mintán alapuló adat áll rendelkezésre arról, hogy e krónikus állapotok miként kapcsolódnak a fogászati betegút rendszerességéhez, a fogorvos felkeresésének okaihoz és a finanszírozási (különösen a zsebből fizetett, OOP) mintázatokhoz.

Célkitűzés: Vizsgálatunk célja a fogászati ellátáshasználat, prevenció, a látogatási motivációk és az ellátásfinanszírozás összehasonlítása diabetes (T1DM, T2DM) és GERD szerint.

Módszer: 2024. december–2025. január között primer, online kérdőíves, keresztmetszeti vizsgálatot végeztünk 1049 fős, országos, kvótázott magyar felnőtt mintán. A résztvevők strukturált, validált kérdőívet töltöttek ki, amely a szociodemográfiai jellemzőkre, életmódbeli tényezőkre, valamint az orális egészséggel összefüggő életminőség (OHRQoL) faktoraira is kiterjedt. Az összefüggéseket keresztábrák elemzésével vizsgáltuk; a csoportok közötti különbségeket Pearson-féle khi-négyzet próbával teszteltük.

Eredmények: A mintában 61,2% nem jelzett diabetes/GERD betegséget, 24,4% csak GERD-et, 7,1% csak T2DM-et, 3,7% T2DM+GERD kombinációt, 2,7% csak T1DM-et. A fogászati ellátás igénybevételében szignifikáns különbség mutatkozott a betegségmintázatok szerint: a 12 hónapon belüli fogorvoslátogatás aránya krónikus állapot nélkül 45,0% volt, míg csak T2DM esetén 29,7%-ra, T2DM+GERD esetén 33,3%-ra csökkent ($p=0,028$). A fogorvos felkeresésének oka is eltért a csoportok között ($p<0,001$): a „rendszeres ellenőrzés/kezelés” motiváció krónikus állapot nélkül 25,0% volt, míg T2DM esetén alacsonyabb. Az saját zsebből történő (OOP) finanszírozás gyakori (52,8%; $n=249$).

Következtetés: A T2DM – különösen GERD társulása mellett – a fogászati ellátáshasználat kedvezőtlenebb mintázatához kapcsolódott: alacsonyabb 12 hónapon belüli fogorvoslátogatási arány és kevésbé prevenció-orientált fogorvoshoz fordulás volt megfigyelhető. Az OOP-finanszírozás magas előfordulása a fogászati ellátás hozzáférhetőségének és egyenlőtlenségeinek menedzsment-szemponturn vizsgálatát indokolja, különösen krónikus betegcsoportokban. Eredményeink alapján célszerű célzott, krónikus betegekhez igazított prevenciós és betegút-támogató beavatkozásokat tervezni.

Témavezető:

Dr. Szigeti Szilárd tanársegéd Társadalomtudományi Tanszék

Koraszülöttek korai fejlesztése: elérhetőség, bevonás és földrajzi egyenlőtlenségek

Oláh Liliána SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató

Bevezetés: A koraszülöttség nemcsak világszerte, de hazánkban is jelentős népegészségügyi kihívás (9%, KSH), mivel az éretlenül született gyermekek fokozott kockázatnak vannak kitéve neurológiai, szenzoros, kognitív és pszichoszociális fejlődés szempontjából. A korai életperiódus meghatározó jelentőségű az idegrendszer plaszticitása szempontjából, ezért a korai fejlesztés kiemelt szerepet játszik a kedvezőtlen kimenetek megelőzésében, mérséklésében, emellett azonban erőforrás-igényes, amely nemcsak a gyermek, hanem a család számára is jelentős terhelés.

Célkitűzés: A kutatás célja a korai fejlesztések elérhetőségének, megvalósulásának, valamint a szülőkkel folytatott kommunikáció és a szülők korai bevonásának vizsgálata volt.

Módszer: Saját szerkesztésű kérdőívet a Koraszülöttek Egyesülete által kezelt koraszülők zárt csoportjában mértem fel olyan koraszülők körében, akik 3 éven belül hozták világra gyermeküket. A félmérés kapcsán csoportok képzésével az extrém koraszülöttek családjait, valamint a különböző földrajzi területen élők lehetőségeit vizsgáltam leíró statisztikai módszerekkel IBM SPSS Statistics 23 szoftverrel és Microsoft Excel programmal.

Eredmények: Az adatfelvételben 133 fő vett részt, akiknek 17%-a ≤ 28 héten szülte meg gyermekét. Ebben a csoportban a PIC-en töltött időszak alatt 78%-uk nem kapott semmilyen tájékoztatást a korai fejlesztések céljáról, formáiról. Hazabocsátás után 30%-uk a csak 4 hónap után jutott el a korai fejlesztésre. A „fejlesztések” első - kórházban megvalósított - formája a kenguru terápia, melynek alkalmazását jelentősen befolyásolja a szülők iskolai végzettsége, alacsony vs. magas iskolai végzettség esetén arányuk: 41%-95%. Hasonló a helyzet a szülők otthoni fejlesztésbe való bevonásával kapcsolatban is. Az alacsony iskolai végzettségű anyák 32%-a, míg a magas iskolai végzettségűek 79% vesz részt az otthoni fejlesztésekben aktívan. Míg a fővárosban élők átlagosan 17 km-t utaznak a korai fejlesztések helyszínére, addig a megyeszékhelyen élők 41 km-t, községekben, falvakban élők 48 km-t.

Következtetések: A nagyobb fizikai távolságok miatt és a gyermekek állapota miatt megfontolandó lenne egyes földrajzi területeken a multidiszciplináris utazó team-ek alkalmazása, emellett a szülők oktatása javíthatná a csecsemő-szülő interakciót is.

Témavezető:

Dr. Fogarasi-Grenczer Andrea Zsuzsanna főiskolai docens Családgondozási Módszertani Tanszék

Túl az inkubátoron: a koraszülésben érintett családok láthatatlan terhei

Szécsényi Enikő SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató

Bevezetés: A koraszülés napjainkban is gyakori krízishelyzet, amely nemcsak orvosi, hanem jelentős pszichoszociális következményekkel jár. Az érintett családok gyakran szembesülnek elutasítással, büntudattal és a társas kapcsolatok gyengülésével, miközben a gyermek életben maradásáért folytatott küzdelem mindennapjaikat meghatározza. A szülők tájékoztatása és a velük való kommunikáció nem minden esetben megfelelő, az ítélkezés és a stigmatizáció pedig tovább fokozhatja a megterhelést. A tartós stressz hosszú távon jelentős mentális következményekkel járhat.

Célkitűzés: Kutatásunk célja annak feltárása volt, hogy a koraszülésben érintett családok életében milyen mértékben van jelen a stigmatizáció és a bántó viselkedés, mennyire jellemző a büntudat, valamint ezekkel összefüggésben kialakul-e tartós stresszállapot. Vizsgáltuk továbbá, hogy a családok részesülnek-e mentális vagy pszichológiai támogatásban.

Módszer: Egy koraszülésben érintett családdal készített mélyinterjú tapasztalatai alapozták meg a saját szerkesztésű kérdőíves adatfelvételt. A családokat a Koraszülöttek Országos Egyesülete és a Dévény Alapítvány közreműködésével értük el. A kérdőívet összesen 100 koraszülésben érintett család töltötte ki.

Eredmények: A mintában 51 család egészségkárosodás nélkül élő, míg 49 család krónikusan beteg és/vagy halmozottan fogyatékos koraszülött gyermeket nevel. Mindkét csoportban gyakori volt a megbélyegzés és az elutasítás megélése (53%, illetve 81,6%). A válaszadók több mint egyharmada ezt már a kórházi ellátás során, a szakemberekkel kapcsolatban tapasztalta. A beteg gyermeket nevelők körében háromszor gyakrabban (63,2%) fordult elő a megfelelő tájékoztatás és kommunikáció hiánya. Mindkét csoportban 70%-ban jelent meg a szüléshez és anyasághoz kötődő büntudat, valamint a családok társas kapcsolataik mintegy egyharmadának felbomlásáról számoltak be. A válaszadók 70%-a igényelt volna pszichológiai támogatást.

Következtetések: A koraszülés krízisében az életben maradásért folytatott küzdelem mellett a családok pszichés támogatása gyakran háttérbe szorul. Az ellátórendszerből vagy a szociális környezetből érkező hiányos támogatás tovább növelheti a stresszterhelést, ami indokoltá teszi a célzott pszichológiai segítségnyújtás erősítését.

Témavezető:

Dr. Fogarasi-Grenczer Andrea Zsuzsanna főiskolai docens Családgondozási Módszertani Tanszék

A gátmetszés megélése: nők testi és lelki tapasztalatai kérdőíves felmérés tükrében

Esősi Vivien Laura SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos szülész nő hallgató

Bevezetés: Bár a nemzetközi ajánlások a gátmetszés rutinszerű alkalmazásának visszaszorítását szorgalmazzák, hazánkban még mindig az egyik leggyakoribb szülészeti beavatkozás. Kutatásommal arra kívántam rávilágítani, hogy ez a gyakorlat milyen testi és lelki terhet ró az édesanyákra.

Célkitűzés: Vizsgálatom célja a gátmetszés testi és lelki hatásainak és következményeinek felmérése, valamint annak tanulmányozása, hogy a várandós nő megfelelő tájékoztatása képes-e befolyásolni a negatív szülésélmény kockázatát.

Módszer: Kutatásomban 248 gátmetszésen átesett nő által online, önkéntesen kitöltött kérdőív adatait elemeztem. Az adatlap 32 zárt és nyitott kérdésből állt. A vizsgálatot a Semmelweis Egyetem Regionális, Intézményi Tudományos Kutatásetikai Bizottságának engedélyével végeztem. Az adatok értékelése során a leíró statisztikát, Mann–Whitney U-tesztet, Kruskal–Wallis-tesztet és khi-négyzet-próbát, az összefüggések feltárására Spearman-féle rangkorrelációt, a pszichés kimenetek prediktorainak azonosítására logisztikus regressziót alkalmaztunk. A szignifikanciaszint $p < 0,05$ volt.

Eredmények: A szülés után egy héten belül, a gátmetszéssel összefüggésben, leggyakrabban jelentkező problémát az ülési és mozgási nehézség jelentette, ami 175 főt érintett (70,6%). A szülés után 6 hónapon túl a fájdalmas nemi élet okozta a leggyakoribb panaszt, ami 50 esetben (20,2%) volt megfigyelhető. A gátseb hege 33 főnél (13,3%) idézett elő esztétikai problémát. Nyolcvanegy nő (32,6%) számolt be a gátmetszéssel kapcsolatos negatív lelki érintettségéről. A várandósgondozás alatti részletes, megfelelő tájékoztatást követően szignifikánsan csökkent negatív élmények kockázata (adj. OR 0,61 95% CI 0,38-0,99, $p < 0,046$). Az adj. OR értéket életkorra, iskolai végzettségre, a várandósgondozás és a szülés alatti tájékoztatásra és a gátmetszés beleegyezésére korrigáltuk. Megfelelő tájékoztatást követően a fájdalom mértékének közel 20%-os szignifikáns csökkenését észleltük, a nem megfelelő tájékoztatásban részesültekhez képest ($p < 0,01$)

Következtetések: Gátmetszést követően jelentkező testi és lelki szövődmények magas arányban fordulnak elő, amit a beavatkozás javallatának felállításakor javasolt figyelembe venni. A várandósság alatti megfelelő tájékoztatás csökkenti a negatív szülési élmények kockázatát.

Témavezetők:

Prof. Dr. Rigó János egyetemi tanár Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikai Ismeretek Tanszék

Dr. Alasztics Bálint egyetemi adjunktus Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikai Ismeretek Tanszék

Látható jelenlét, láthatatlan tudás: felügyelet és elsősegély a játszótéren

Veres Réka SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató

Bevezetés: A játszótéri balesetek a gyermekkor egyik leggyakoribb sérülési forrásai. Ezeknek a kimenetelét meghatározza a szülői felügyelet minősége, a környezet biztonsága, valamint a balesetet követő szakszerű és azonnali ellátás. A laikus elsősegélynyújtás hatékonysága nagyban függ attól, hogy a felnőttek milyen rendszerességgel frissítik ismereteiket és mennyire éberek az adott szituációkban.

Módszer: A kutatás két alappillérrre épült, egy kvantitatív, anonim online kérdőíves felmérésre (253 fő töltötte ki) valamint egy kvalitatív, fix szempontok által meghatározott helyszíni megfigyeléssorozatra, melynek során öt budapesti játszótérrel vizsgáltunk, különös figyelmet fordítva a szülői magatartásformákra és az infrastrukturális biztonságra.

Eredmények: A kérdőív adatai rávilágítottak a tudásfrissítés jelentőségére. Azok a kitöltők, akik az elmúlt félévben felelevenítették tudásukat, 13,3%-kal értek el jobb eredményt, (3 vagy 4 választ találtak el helyesen) mint akik nem frissítették elsősegély ismereteiket. Az elméleti tudás a fuldokolás ellátása terén alacsony, (36,4%) annak ellenére, hogy több játszótéren is tapasztaltunk evés közben intenzív fizikai aktivitást, amely fokozza az aspiráció kockázatát. A helyszíni megfigyelés során tapasztalt rendkívüli mértékű telefonhasználat (akár 60 perc) éles ellentmondásban áll a kérdőívben bevallott magas éberséggel, hiszen a felnőttek átlagosan 6,5-re értékelték a figyelmüket egy 8 pontos skálán. Az infrastruktúra terén kritikus hiányosságokat tapasztaltunk az elsősegélynyújtási segédletekkel kapcsolatosan a játszótérek 80%-nál.

Következtetések: A játszótérek biztonságának növelése érdekében célzott szülői és gyermekekkel foglalkozó felnőtt edukáció szükséges, ami magába foglalja a figyelem fókuszának erősítését és a megfelelő elsősegély oktatást is. Emellett javasoljuk elsősegélycsomagok és információs táblák kötelező kihelyezését a játszótérekben, ezzel csökkentve a veszélyforrásokat és javítva a baleseti kimeneteket.

Témavezető:

Dr. Toma Andrea tanársegéd Családgondozási Módszertani Tanszék

Hashtag szoptatás - Szoptatással kapcsolatos Instagram bejegyzések tartalomelemzése

Mihálffy Lilla SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos védőnő hallgató

Bevezetés: Az édesanyák többsége aktív közösségi média felhasználó, az ott látott tartalmakat hitelesnek véli, mely befolyásolhatja szoptatási attitűdjüket. A digitális marketing egyre nagyobb teret nyer, azonban szabályozása a közösségi média felületeken még nem teljeskörű.

Célkitűzés: Instagram felületen a szoptatáshoz kapcsolódó leggyakoribb kulcsszavak felhasználásával történő bejegyzések felkutatása, azok szerzői, tartalmi, hitelességi, illetve a szoptatásra gyakorolt hatásuk vizsgálata, különös tekintettel az egészségügyi dolgozók és forgalmazók bejegyzéseinek összehasonlítására.

Módszer: Leggyakoribb keresőszavak felkutatása után tíz keresőszóval (szoptatás, szoptatas, anyatej, szoptatástámogatás, anyatejestáplálás, babatáplálás, mellszívó, cumisüveg, babávalazélet kizárólagosszoptatás) az első 25 bejegyzés elemzése 2024 őszén, majd 2025 tavaszán. Kizárási kritériumok alkalmazása után a végső elemszám 394. Az értékelés meghatározott szempontok mentén történt szerző, tartalom típusa, hitelesség, szoptatásra gyakorolt hatás kategóriákban. Az elemzés során leíró statisztikát alkalmaztunk, az egészségügyi szakemberek és forgalmazók bejegyzéseinek összehasonlítását Khi négyzet teszttel vizsgáltuk.

Eredmények: A bejegyzések szerzői főként forgalmazók (37,1%), egészségügyi szakemberek (25,1%), nem egészségügyi szakemberek (18,0%), laikus édesanyák (17,8%), tartalmuk főként edukáció (40,4%), hirdetés (26,9%), saját élmény (14,7%), közösségépítés (10,7%). 68,6%-uk hitelesnek, 15,7% részben hitelesnek, 15,7% nem hitelesnek értékelt. Szoptatás szempontjából 51,3% tekinthető pozitívnak, 32,0% semlegesnek, 16,8% negatívnak. Hirdetéseknél a szerzők főként a forgalmazók (77,4%), edukációs tartalmaknál egészségügyi szakemberek (39%). A nem hirdetés tartalmú bejegyzések 25,3%-ában van rejtett hirdetés, főként edukációs (58,9%) és közösségépítés tartalmaknál (26%). A forgalmazók bejegyzései között nagyobb eséllyel találunk nem hiteles ($p<0,001$), szoptatásra nézve negatív tartalmakat ($p<0,001$), hirdetéseket ($p<0,001$) és rejtett hirdetéseket ($p<0,001$), mint az egészségügyi szakemberek bejegyzéseinél.

Következtetések: Az erős marketing tevékenység miatt szükséges szigorúbb szabályozás, a közösségi médián olvasható információk kritikus kezelése és a felhasználók edukálása ezek szűrésére.

Témavezető:

Dr. Szöllősi Katalin adjunktus Családgondozási Módszertani Tanszék

Gyermekbántalmazás a képalkotó diagnosztikában: A megrázott gyermek szindróma

Csóka Tekla SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos képalkotó diagnosztikai analitikus hallgató

Bevezetés: A megrázott gyermek szindróma (Shaken Baby Syndrome/Abusive Head Trauma, SBS/AHT) a gyermekbántalmazás egyik kevésbé ismert, ám súlyos következményekkel járó formája, amelynek felismerése különösen nehéz a klinikai tünetek változatossága miatt. A differenciál diagnosztika és a radiológiai munka kulcsszerepet játszik a bántalmazás és a baleset eredetű traumák elkülönítésében, ezért ezen terület vizsgálatára nagy hangsúlyt fektettünk.

Célkitűzés: Jelen retrospektív vizsgálat célja, - melyet elsőként végeztünk Magyarországon a SBS/AHT tekintetében – hogy a hazai 2010-2024 közötti gyermekbántalmazási esetek feldolgozásával értékeljük a SBS/AHT előfordulását és diagnosztikai megközelítéseit. Továbbá, hogy összevessük ezen adatokat a nemzetközi irányelvekkel, valamint meghatározzuk a differenciál diagnosztika szerepét és kiemeljük annak fontosságát.

Módszer: A vizsgálat során a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet adatbázisából nyert eseteket elemeztünk, különös figyelmet fordítva a 0–2 éves korosztályban előforduló fejsérülésekre, a radiológiai vizsgálatok eredményeire (röntgen, CT, MR, optometriai vizsgálatok) és a bántalmazás gyanúját megerősítő klinikai jegyekre. A differenciáldiagnosztikai folyamat során elkülönítettük azokat az eseteket, ahol a trauma nem bántalmazásból eredt (pl. baleset, születési sérülés). Szabadszavast keresést futtatunk le a digitálisan tárolt adatokon, illetve a kórházi védőnő éves jelentéseiből dolgoztunk.

Eredmények: A kutatásban létrehozott szempontok alapján mind mennyiségi, mind minőségi összefüggéseket sikerült megállapítani. A fizikai bántalmazást elszenvedett gyermekek listáját a 0-2 éves korosztályban 34 SBS/AHT esetre szűkítettük, melyből 1 csecsemő nem élte túl a sérüléseit. A további 33 eset tekintetében a diagnózis megerősítése a radiológia részéről 27,3%, a szemésztől 16,5% volt.

Következtetések: A vizsgálat eredményei hozzájárulhatnak egy egységesebb, bizonyítékokon alapuló diagnosztikai protokoll kialakításához Magyarországon, amely minimalizálja a téves diagnózis kockázatát és javítja a bántalmazott gyermekek hosszú távú prognózisát. Valamint a nemzetközi tapasztalatokkal való összehasonlítás révén pontosabb képet adhatnak az SBS/AHT felismerésének és kezelésének aktuális gyakorlatáról.

Témavezető:

Dr. Toma Andrea tanársegéd Család gondozási Módszertani Tanszék

Probiotikumok hatásának vizsgálata a bélmikrobióta diverzitására egészséges emberekben

Mária Benedek Zsolt SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Schmidt Levente SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Bevezetés: A probiotikumok egészséges emberek által is széles körben alkalmazott étrend-kiegészítők. Ezen termékek egyik feltételezett előnye a bélmikrobióta támogatása és diverzitásának növelése, amelyet pozitív általános egészségi állapottal társítanak. A probiotikumok ilyen jellegű hatását alátámasztó bizonyítékok azonban nem egyértelműek.

Célkitűzés: Célunk volt annak vizsgálata, hogy egészséges emberekben a probiotikumok módosítják-e a bélmikrobióta diverzitását.

Módszer: A probiotikum-kezelés diverzitásra gyakorolt hatásának vizsgálatát a 2024.04.12-éig publikált tanulmányok szisztematikus áttekintésével végeztük a MEDLINE, az Embase és a Cochrane Central adatbázisokban a PROSPERO-ban regisztrált keresési stratégia alapján (CRD42022286137).

Eredmények: Az azonosított 9217 publikáció közül 47 felelt meg a beválasztási kritériumainknak, és 22 tanulmány – összesen 1068 résztvevő adataival – volt alkalmas a statisztikai elemzésre. Az elemzések alapján a probiotikum szupplementáció nem befolyásolja a mikrobióta diverzitását jellemző indexeket: Shannon-diverzitás (MedD = -0,08; 95% CI: -0,16 – 0,01), észlelt taxonómiai egységek száma (Observed OTU; MedD = 2,19; 95% CI: -2,20 – 6,57), Chao1 index (MedD = -3,19; 95% CI: -27,28 – 20,89), Simpson-féle diverzitási index (MedD = -0,01; 95% CI: -0,02 – 0,00). A további alcsoport- és szenzitivitási elemzések alapján sem az alkalmazott baktériumok taxonómiai családjá, sem a torzítás kockázata, sem az intervenció időtartama nem módosította az eredményeket.

Következtetések: Eredményeink arra utalnak, hogy a probiotikumok alkalmazása egészséges populációban nem gyakorol klinikailag releváns vagy statisztikailag szignifikáns hatást a bélmikrobióta diverzitására. További kutatásokra van szükség annak meghatározására, hogy specifikus probiotikus törzsek vagy formulák képesek-e befolyásolni a diverzitást speciális körülmények között.

Témavezetők:

Dr. Földvári-Nagy László főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Éliás Anna Júlia kutatási szakértő Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Lenti Katalin főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Veres Dániel Sándor egyetemi adjunktus SE-ÁOK Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet

A rendszeres edzés hatása a vitaminszintekre egészséges populációban: szisztematikus áttekintés és metaanalízis

Szilágyi Fruzsina SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató

Introduction: Vitamin supplementation is often recommended for physically active individuals, but evidence is limited on how systematic training affects vitamin requirements in healthy adults.

Aim: To investigate the effect of systematic training on vitamin levels in healthy individuals through a systematic review and meta-analysis.

Methods: This meta-analysis (PROSPERO: CRD420250630121) included randomized controlled trials assessing changes in vitamin concentrations before and after systematic training interventions. Eligible participants were non-athletic healthy adults (≥ 18 years) with or without systematic training or supplementation. Searches were conducted in PubMed, Embase, and the Cochrane Central Register of Controlled Trials on 20 February 2025. Data were pooled using random-effects models to calculate mean differences (MD) and 95% confidence intervals (CI). Risk of bias and quality assessment were performed using the Cochrane Risk-of-Bias 2 (RoB2) tool and the GRADEpro Guideline Development Tool.

Results: A total of 7318 records were identified, 5249 were screened, and 19 studies met the inclusion criteria. The mean age of participants was 53.5 years (± 4.3), females represented 60.3% with an average training duration of 10.5 weeks and a frequency of 3 times/week. Systematic training without vitamin D supplementation significantly increased vitamin D levels compared with untrained, non-supplemented controls (17 studies; 628 participants; MD = 2.95; 95% CI: 0.42–5.48; $p = 0.025$). α -Tocopherol concentrations were also significantly higher after systematic training without supplementation than in untrained, non-supplemented controls (8 studies; 148 participants; MD = 1.67; 95% CI: 0.61–2.72; $p = 0.007$). For all other vitamins (α -carotene, β -carotene, retinol, vitamin C, vitamin E, γ -tocopherol), the mean differences were not statistically significant. Overall heterogeneity was moderate, and the risk of bias was low across most studies.

Conclusion: Current evidence demonstrates significant increase in plasma vitamin D and α -tocopherol levels due to systematic training without vitamin D and α -tocopherol supplementation in healthy adults. However, there is insufficient data on the effect of training on other vitamins. Further research is needed to clarify how regular exercise influences vitamin status and to inform dietary supplementation guidelines.

Témavezetők:

Barna Viktória doktorandusz SE-Transzlációs Medicina Központ

Prof. Dr. Ferdinandy Péter egyetemi tanár SE-ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet

Dr. Sydó Nóra adjunktus, klinikai szakorvos SE-Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika Repülő- és űrorvostani Tanszék

A rendszeres edzés nem változtatja meg a mikroelemek szintjét egészséges populációkban: szisztematikus áttekintés és metaanalízis

Csorba István SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató

Bevezetés: Fizikai aktivitás során gyakran javasolják a mikroelemek étrendkiegészítőkkel történő pótlását, különösen a rendszeres edzést végzők esetében. Ugyanakkor nem áll rendelkezésre egyértelmű bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a rendszeres edzés miként befolyásolja a mikroelemek szintjét egészséges, nem élsportoló felnőttek körében.

Célkitűzés: A rendszeres edzés mikroelem-szintekre gyakorolt hatásának vizsgálata egészséges felnőttekben szisztematikus áttekintés és metaanalízis segítségével.

Módszer: A vizsgálatba (PROSPERO: CRD420250628158) humán, randomizált, kontrollált vizsgálatok kerültek bevonásra, amelyek a mikroelemek koncentrációjának változását értékelték rendszeres edzést megelőzően és azt követően. A résztvevők egészséges, nem élsportoló felnőttek (≥ 18 év) voltak, mikroelem-szupplementációval vagy anélkül. Az irodalomkutatás a PubMed, Embase és CENTRAL adatbázisokban történt 2025. február 20-án. Az átlagkülönbségek (MD) és a 95%-os konfidenciaintervallumok (CI) meghatározásához véltlenhatás-modelleket alkalmaztunk. A torzítás kockázatát a Cochrane RoB2, a bizonyítékok minőségét a GRADEpro eszközzel értékeltük.

Eredmények: A 13 825 azonosított találat közül 11 tanulmány felelt meg a beválasztási kritériumoknak. Valamennyi vizsgálat kizárólag női résztvevőket tartalmazott, és csak a mikroelem szupplementációban nem részesülő csoportok adatai voltak elemezhetőek. Statisztikailag értékelhető eredmények a szérum vas, ferritin, kalcium és foszfor szintekkel kapcsolatban születtek. Az edzett és nem edzett csoportok között egyik vizsgált mikroelem esetében sem mutatkozott szignifikáns különbség.

Következtetések: A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a rendszeres edzés nem okoz szignifikáns változást a vizsgált mikroelemek szintjében egészséges, szupplementációban nem részesülő nőknél. Más mikroelemek és férfiak vonatkozásában az adatok hiányosak, ezért további, jól megtervezett vizsgálatok szükségesek a rendszeres edzés mikroelem-státuszra gyakorolt hatásának tisztázására.

Témavezetők:

Barna Viktória doktorandusz SE-Transzlációs Medicina Központ

Prof. Dr. Ferdinandy Péter egyetemi tanár SE-ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet

Dr. Sydó Nóra adjunktus, klinikai szakorvos SE-Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika Repülő- és Űrorvostani Tanszék

Budapesti ételkiszállító cégek összehasonlítása dietetikai szempontból és fogyasztó megítélésük

Papacsek Réka SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Pásztor Enikő SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A magyar lakosság étkezési szokásait erőteljesen formálja a modern szociokulturális környezet. Egyre kevesebben készítenek ételt otthon, továbbá egyre nagyobb szerepet kapnak a sokkolt, egyadagosan csomagolt ételek kiszállításra szakosodott szolgáltatók.

Célkitűzés: Kutatásunkban arra keressük a választ, hogy ezen szolgáltatók többféle ebéd kínálata milyen energia és makrotápanyag tartalommal bír, az egészséges táplálkozás irányelveihez képest. Vizsgáltuk, hogy fogyasztói szemszögből mely preferenciák befolyásolják ezen szolgáltatók választását.

Módszer: 15 budapesti céget vizsgáltunk, melyek weboldalán elérhetők az ételek makrotápanyag tartalma. Az adatgyűjtés 2024 őszén, 4 héten át történt. A vizsgált szolgáltatók kínálatát 5 kategóriába soroltuk: főétel, menü, fitt, vegán, vegetáriánus. Az adatokat a WHO ajánlásai, a 2019-es OTÁP-felmérés, valamint a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet tükrében, egy általunk kidolgozott pontozási rendszerrel értékeltük, melyben az ételek energia, fehérje, zsír, telítettségi, szénhidrát és só tartalmát vettük figyelembe. Kutatásunk másik részében online kérdőívvel mértük fel a szolgáltatást igénybe vevő vásárlók ételválasztási preferenciáit, egy 5 fokozatú skála segítségével (n=101).

Eredmények: Egyik kínálati kategória sem tudta a zsír és só tartalmat az ajánlott értékek alatt tartani. A pontrendszerünk alapján a vegán ételek álltak a legközelebb az ajánlásokhoz, míg a fitt kínálat minden határértéken kívül esett. Az átlagos só tartalom 4,8g/ adag volt, azonban menük esetében ez jóval magasabb, a leves jelenléte miatt. A telítettségi-tartalom átlagosan 24E%/ adag, melynek értéke a vegetáriánus kínálat esetében volt kiugró. A kérdőív alapján elsősorban a fővárosban élő, irodai munkát végző nők érdeklődnek a szolgáltatás iránt. Választásukat leginkább az íz (4,61), a cég megbízhatósága (4,30) és az ár (4,13) befolyásolja.

Következtetések: A vizsgált ételek makrotápanyag eloszlása közel áll a 2019-es OTÁP eredményeihez, tehát a szolgáltatók jól tükrözik a magyar lakosság táplálkozási szokásait. Ezt támasztja alá a kérdőív eredménye is. Elmondható, hogy a vegetáriánus és vegán kínálat esetén érvényesül az irányzat lényege, ugyanakkor tápanyag összetétele a fitt kínálattal együtt, nem feltétlenül előnyös. Az eredmények tekintetében indokolt lehet a kínálat és a lakosság táplálkozási edukációjának fejlesztése.

Témavezető:

Bartos Krisztina tanársegéd Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Természetes eredetű cukorszirupok fizikai-kémiai tulajdonságainak jellemzése

Forstner Csenge Zsófia SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Kertész Adrienn SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: Ételeinket és italainkat számos módon édesíthetjük. A fogyasztói preferenciák változtak az elmúlt években. A cukor és egyes cukorhelyettesítők, mint például a mesterséges édesítőszer egyre inkább háttérbe szorulnak, míg a különböző növények felhasználásával (pl. datolya, kókuszvirág, cikória) előállított cukorszirupok iránt fokozott az érdeklődés, ma már a legtöbb bolt kínálatában megtalálhatók. Megjelenésüket és összetételüket nemcsak a növényi eredet, hanem a gyártás során alkalmazott körülmények is nagymértékben meghatározzák. Jelentős eltérések lehetnek a különböző gyártóktól származó termékek között.

Célkitűzés: A kereskedelmi forgalomban kapható datolya-, kókuszvirág-, agavé-, cikória- és rizsszirupokról jóval kevesebb információ áll rendelkezésre, mint más természetes édesítőkről. Kutatómunkánk célja olyan fizikai-kémiai tulajdonságok vizsgálata, melyek meghatározzák a szirupok táplálkozás-élettani megítélését, eltarthatóságát és felhasználási lehetőségeit.

Módszer: Összesen 47 mintát vizsgáltunk, melyek a hazai kereskedelemben elérhető termékek nagy részét lefedik. Színük objektív összehasonlítását a CIELAB színtérben megállapított L^* , a^* és b^* színekoordináták (Konica Minolta CR-410 Chroma Meter) alapján számolható színingerkülönbség (DeltaE) és barnasági index (BI) segítségével végeztük el. Vizsgáltuk továbbá a szirupok állományát (Brookfield CT3 Texture Analyzer), vízben oldható szárazanyag- (Kern Optics ORF 85BM Refractometer), hamu- (gravimetriásan) és nyersfehérje tartalmát (Foss Kjeltac 8200, N×6,25).

Eredmények: A vizsgálatba bevont szirupok színe változó, a halvány sárgától a sötétbarnáig (L^* : 28,53–54,85; a^* : -2,42–11,91; b^* : -0,59–24,14; BI: 0,3–74,9). A juhar-, agavé-, cikória- és kókuszvirág szirupok hígabb, könnyen folyó termékek (keménység: 11,5–13,4 g; adhézió: 1,3–2,3 g) A rizs- és egyes datolyaszirupok sűrűbbek, ragacosabbak (keménység: 14,7–22,0 g; adhézió: 2,6–4,5 g), ezáltal nehezebben adagolhatók. A datolyáknak nemcsak az állománya változatos, vízben oldható szárazanyag (70,7–80,2 Brix°), hamu- (0,1–1,9%) és nyersfehérje (0,2–1,7%) tartalmukban is jelentős eltérések vannak.

Következtetések: A vizsgált tulajdonságok termékcsopontonként jellegzetesek, ezért eredményeink a gyengébb minőségű, esetlegesen hamisított import termékek hatékonyabb kiszűrése mellett a fogyasztói választást is segíthetik.

Témavezetők:

Hajas Livia tanársegéd Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Hermánné Dr. Juhász Réka egyetemi docens Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Dr. Benedek Csilla főiskolai tanár Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Datolya és kókuszvirág eredetű édesítők antioxidáns kapacitásának vizsgálata

Rákosi Zsófia SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Pőcz Anna SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: Néhány évvel ezelőtt a kókuszvirág nektár vagy a datolya gyümölcsének felhasználásával készült szirupok és cukrok még ismeretlenek voltak a hazai lakosság számára. Ma már számos gyártó termékinálatában megtalálhatók. Növekvő népszerűségükhöz többek között az is hozzájárul, hogy rost-, vitamin- és ásványianyag-, valamint antioxidáns tulajdonságaik miatt a fogyasztók a kristálycukor egészségesebb alternatíváinak tekintik.

Célkitűzés: Munkánk során arra szerettünk volna választ kapni, hogy a kókuszvirág és datolya eredetű édesítők antioxidáns tulajdonságai valóban jobbak-e más (juhar, agavé, cikória, rizs) cukorszirupokhoz képest.

Módszer: A minták (n=63) antioxidáns kapacitását réz(II)-ion redukáló képességen alapuló (CUPRAC), fotometriás módszer segítségével határoztuk meg. A vizsgálathoz trolox kalibrációs sort készítettünk, így az eredményeket trolox egyenértékben (TE), 100 g szirupra vonatkoztatva adjuk meg. Mintánként öt párhuzamos mérést végeztünk. A minták és a csoportok közötti eltéréseket ANOVA és Tukey teszt segítségével vizsgáltuk ($\alpha=0,05$).

Eredmények: A vizsgált datolyaszirup minták (n=14) antioxidáns kapacitása széles tartományban változik: 0,14–8,43 mmol TE/100 g (átlaguk 5,19 mmol TE/100 g). A datolyacukor (valójában szárított és finomra őrölt datolya) csak néhány gyártó kínálatában elérhető. A termékek (n=4) antioxidáns kapacitása alacsonyabb a datolyaszirupok többségénél: 1,97–4,05 (3,21 mmol TE/100 g átlagértékkel), a kókuszvirágszirupokéhoz (n=6) hasonló: 1,20–6,33 mmol TE/100 g (átlagosan 3,11 mmol TE/100 g). A kókuszvirágcukor termékek (n=13) antioxidáns kapacitása közel azonos: 1,18–2,87 mmol TE/100 g (1,80 mmol TE /100 g átlagértékkel). Az azonos növényi eredetű cukrokat és szirupokat összevetve megfigyelhető, hogy a szilárd cukor minták között kisebbek az eltérések, átlagértékük elmarad a szirupokéhoz képest. A vizsgált cikória- (n=3), agavé- (n=8), rizs- (n=8) és juharszirupok (n=7) antioxidáns kapacitása mindössze 0,01-0,40 mmol TE/100 g.

Következtetések: Igazoltuk, hogy a datolya és a kókuszvirág alapú édesítők antioxidáns kapacitása jelentősen magasabb más cukorszirupokénál. Figyelembe kell azonban venni, hogy előnyös antioxidáns tulajdonságaik mellett felhasználásukat korlátozza magas cukortartalmuk (66-96%). A kutatás eredményei hozzájárulnak a termékek táplálkozás-élettani értékének helyes megítéléséhez.

Témavezetők:

Hajas Livia tanársegéd Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Dr. Benedek Csilla főiskolai tanár Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

A csíráztatás hatása különböző lencsefajtákból készült gluténmentes kekszek tulajdonságaira

Andrási Szilvia Viktória SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A lencse (*Lens culinaris* L.) nagy fehérje-, keményítő-, és rosttartalmánál fogva kedvező tápanyag-összetételű alapanyag gluténmentes snackek, pl. kekszek előállításához. Antinutritív anyagai közé tartozik a fitát, amely bizonyos ásványi anyagok felszívódását akadályozza.

Célkitűzés: Kutatásom célja a csíráztatás, mint egyszerű, rövid ideig tartó technológiai lépés hatásának vizsgálata különböző lencsefajtákból készült gluténmentes kekszek fizikai és érzékszervi jellemzőire.

Módszer: A vizsgálatok során vörös és fekete lencséből készült kekszeket állítottam elő nyers és csíráztatott alapanyag felhasználásával. A csíráztatás 12 órás áztatást követően 24 órán át, szobahőmérsékleten történt, majd a mintákat szárítottam, ledaráltam, leszitáltam és az 500 µm alatti frakciót használtam lencselisztként. A kekszek előállítása az AACC 10-50D standard módszer alapján történt. A késztermékeken színmerést, állományprofil-analízist, valamint érzékszervi bírálatot végeztünk. Az adatok statisztikai értékelése varianciaanalízissel és post hoc Tukey-tesztel történt.

Eredmények: A csíráztatott és a friss lencséből készült lisztek egyaránt alkalmasnak bizonyultak gluténmentes kekszek előállítására. Technológiai szempontból előnyös, hogy a csíráztatás hatására csökkent a sütési veszteség. A színmérések esetében a lencsefajta hatása egyértelműen megjelent, ugyanakkor a csíráztatás hatására mindkét vizsgált fajtánál növekedés volt megfigyelhető a vörös-zöld (a^*) és a kék-sárga (b^*) színekoordinátákban, ami intenzívebb barnulásra utal. Az állományjellemzők közül a keménység és az adhézió növekedett a csírázás hatására, tehát a csírázott lencse lisztből készült kekszek kevésbé morzsálódóak voltak. Eredményeink alapján a csíráztatás nem befolyásolta hátrányosan a kekszek érzékszervi tulajdonságait: a kekszek lencse illata csökkent, míg a felszínük repedezettebbé, inhomogénebbé vált, a többi érzékszervi tulajdonságban jelentős változást nem tapasztaltak a bírálók.

Következtetések: Az eddigi eredmények alapján a csíráztatás ígéretes technológiai megoldásnak tekinthető gluténmentes, hüvelyes alapú snacktermékek fejlesztésében. A módszer rövid idejű, könnyen kivitelezhető, és várhatóan kedvezően befolyásolja a termékek minőségi jellemzőit. A csíráztatás más, magas fitáltartalmú alapanyagokra történő kiterjesztése további vizsgálatokat igényel.

Témavezető:

Hermánné Dr. Juhász Réka egyetemi docens Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

A mikrozöldségek tápanyagtartalmának változtatása vertikális farmon

Hartmann Anett SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A vertikális növénytermesztés (Vertical Farming) az élelmiszer előállítás egyik gyorsan fejlődő területe, amely lehetőséget nyújt a környezeti tényezők precíz szabályozására. Az ilyen rendszerekben termesztett zöldségek tápanyagtartalma potenciálisan eltérhet a hagyományos termesztési módon termelt növényekétől, ami dietetikai szempontból is jelentőséggel bír.

Célkitűzés: Kutatásunk célja a vertikális farmokon termesztett mikrozöldségek tápanyagtartalmának vizsgálata és összehasonlítása a hagyományos termesztésből származó mikrozöldségek tápértékével, különös tekintettel a makró-és mikrotápanyagokra.

Módszer: A vizsgálat során különböző forrásból származó mikrozöldségminták tápanyagtartalmát elemezzük szakirodalmi adatok és laboratóriumi mérések alapján. A tápanyag-összetétel értékelése standard analitikai módszerekkel történik, majd az eredményeket statisztikai elemzésekkel hasonlítjuk össze.

Eredmények: A vizsgálati eredmények jelenleg kiértékelés alatt állnak.

Következtetés: A végleges következtetések levonására az adatok teljeskörű feldolgozása után kerül sor. A kutatás várhatóan hozzájárul a vertikális növénytermesztésből származó mikrozöldségek táplálkozástudományi megítéléséhez és gyakorlati alkalmazásához.

Témavezető:

Csajbókné Dr. Csobod Éva főiskolai tanár Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Coeliákiás betegek gabonafogyasztási szokásainak vizsgálata ételmisszer fogyasztási gyakorisági kérdőívvel

Labát Attila SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Molnár Szabolcs Pál SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A coeliakia egy krónikus autoimmun eredetű betegség, melynek kezelése az élethosszig tartó szigorúan gluténmentes diéta. Coeliakia esetén a dietoterápia kulcsfontosságú része a megfelelő gabonatermékek választása és fogyasztása.

Célkitűzés: Célunk volt felderíteni a coeliákiás betegek gabonaválasztási szokásait, különös tekintettel a rostban gazdagabb termékekre, a pszeudogabonákra, és a gabonák glutén szennyezettségére.

Módszer: Kutatásunk folyamán Semmelweis Egyetem Gasztroenterológiai szakrendelésén 51 klinikailag diagnosztizált felnőtt coeliákiás beteg gabonaválasztási és fogyasztási szokásait vizsgáltuk ételmisszer fogyasztási gyakorisági kérdőívvel, melynek következtetéseit összevetettük a szerológiai vizsgálatok eredményeivel. Etikai Engedélyszám: SE RKEB-7/2018.

Eredmények: A kenyerek, pékáruk tekintetében a betegek gyakrabban választják a rostban gazdagabb termékeket. A betegek pszeudogabonákat az esetek többségében havonta 1-nél ritkábban, vagy soha nem fogyasztanak. A termékek közül kiemelt szerepet kapott a gluténmentesnek jelölt(GM) rizs, köles és a kukoricaliszt/dara fogyasztásának összehasonlítása. Ebben a csoportba egyedül a nem gluténmentesnek jelölt rizs fogyasztása mutatott jelentős eltérést, előfordult akár a naponta többszöri fogyasztás is, amely adat összefüggésbe hozható a pozitív szerológiai eredményekkel is. Rostosabb termékek közül a GM címkés korpás, graham, barna, félbarna kenyerek, pékáruk, illetve a natúr zabpelyhet választják a legtöbbször.

Következtetés: Eredményeink alapján arra a következtetésre jutottunk, hogy a betegek felelősségteljesen törekednek a ténylegesen gluténmentes, megfelelő rosttartalmú étrend követésére.

Témavezető:

Dr. Pálfi Erzsébet főiskolai docens Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Élelmiszer-fogyasztási szokások hobbifutók körében

Csóri Flóra SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: Az elmúlt években Magyarországon jelentősen megnőtt a futás népszerűsége, azonban míg az élsportolók táplálkozását számos kutatás vizsgálja, addig a hobbi szinten sportolók étrendi szokásairól jóval kevesebb adat áll rendelkezésre.

Célkitűzések: Kutatásom célja a Budapesten élő, rendszeresen, ugyanakkor hobbi szinten futó populáció életmódjának és táplálkozási szokásainak feltérképezése volt. Elemzésre került az amatőr futók táplálkozási attitűdje, az evési magatartáshoz kapcsolódó jellemző szokásaik, valamint a futótevékenységükre vonatkozó alapvető paraméterek. A vizsgálat középpontjában az étrend összetevőinek, valamint az egyes élelmiszerek fogyasztási gyakoriságának elemzése állt, különös tekintettel a nemek közötti különbségekre.

Módszer: A végső mintát 65 nő és 65 férfi alkotta, akik Budapesten élő, 18–38 év közötti, rendszeresen futó hobbisportolók voltak (heti legalább négy alkalommal végeztek futótevékenységet). Az adatgyűjtés 2025 szeptember és október között zajlott, online kérdőív segítségével, amelynek tételei kitértek az élelmiszercsoportok fogyasztási gyakoriságára, a futótevékenységre, a főzési szokásokra, a saját étrend megítélésére, a testkép és táplálkozás kapcsolatára, illetve az Okostányér ajánlásainak ismeretére. Az élelmiszer-fogyasztási gyakoriság értékeléséhez egy előre meghatározott pontozási rendszert alkottam meg az Okostányér ajánlásait alapul véve: rendkívül elégtelen (1), átlagos (2), kiemelkedő (3), és rendkívül kiemelkedő (4) kategóriákkal.

Eredmények: A kutatás alapjául szolgáló nemzetközi szakirodalmakkal összhangban az általam vizsgált mintában a nők átlagosan magasabb pontszámot értek el a zöldség- és gyümölcsfogyasztás tekintetében, mint a férfiak. A nők átlagpontszáma a zöldségek fogyasztásánál $2,9 (\pm 0,84)$, míg a gyümölcsök esetén $2,6 (\pm 0,85)$ volt. Ezzel szemben a férfiak átlagpontszáma a zöldségek és a gyümölcsök esetén is $2,3 (\pm 0,89)$ pontot ért el. A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása esetén az átlagpontszám a nők körében $3,2 (\pm 0,92)$, míg a férfiakat tekintve $2,7 (\pm 1,02)$ volt.

Következtetések: A kutatás alapján a futók felkészülési szokásai, így a verseny előtti étrendi döntések további célzott vizsgálatokat és részletesebb adatgyűjtést indokolnak, hogy pontosabb képet kapjunk. Eddigi eredményeim alapján azonban a célzott dietetikai edukáció mindenképp indokolt.

Témavezető:

Dr. Horváth Zoltánné főiskolai tanár Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Tányértól a célig: a futóteljesítmény komplex táplálkozási és életmódbeli háttere

Cséki Júlia Nóra SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A futás az egyik legelterjedtebb szabadidős sporttevékenység, ugyanakkor kevés hazai adatunk van arról, hogy az amatőr futók döntései, mint a táplálkozás, a folyadék- és elektrolitpótlás, az alvás és a regeneráció, valamint az étrend-kiegészítők használata hogyan kapcsolódik az önértékelt teljesítményükhöz és a versenytapasztalatukhoz.

Célkitűzés: A vizsgálat célja annak feltárása volt, hogy az amatőr versenyző futók életmód- és táplálkozási szokásai miként kapcsolódnak az önértékelt fizikai teljesítményhez és a versenytapasztalatokhoz.

Módszer: Kvantitatív vizsgálat keretében online kérdőíves adatgyűjtést végeztem 285 amatőr versenyző futó bevonásával. A kérdőív a demográfiai jellemzőket, sportolási és frissítési szokásokat, a regenerációt, az étrend-kiegészítő-használatot, valamint a testképhez kapcsolódó attitűdöket mérte fel. Az adatok feldolgozása leíró statisztikai módszerekkel történt.

Eredmények: A minta aktív, rendszeresen edző populációt reprezentált, a többség heti legalább 3 futóedzést és minimum 30 km heti futótávot jelzett. A futók jelentős része tudatosan készül az edzésekre-versenyekre, amit a magas hidratációs (81,8%) és elektrolitpótlási (66,7%) arány is tükröz. Ugyanakkor hiányosságok mutatkoztak a gyakorlatban, a célzott szénhidráttöltés nem volt mindenkinél rutinszerű, és az étrendben is kirajzolódtak hiányok, különösen a zöldség- és gyümölcsfogyasztás, a teljes értékű gabonák és a halfogyasztás terén. Az étrend-kiegészítők használata elterjedt, főként magnéziumot, D-vitamint és fehérjeport alkalmaztak. Többen számoltak be emésztőrendszeri panaszokról és táplálkozási okokra visszavezethető teljesítményingadozásokról. A testkép fontos, de nem elsődleges motivációként jelent meg, a magasabb BMI alacsonyabb megjelenés-elégedettséggel társult, miközben a fizikai állapot önértékelése kedvezőnek bizonyult.

Következtetések: Az eredmények alapján indokolt célzott, gyakorlatias ajánlások megfogalmazása az amatőr futók számára. Ezek hangsúlyozzák az étrend minőségének javítását - különösen a rendszeres halfogyasztás és a hüvelyesek beépítését, az edzéshez és versenyhez igazított, időzített szénhidrát-, valamint folyadék- és elektrolitbevitelt, továbbá a regeneráció következetes támogatását minőségi alvással és edzés utáni tápanyagpótlással. A tudatos döntéshozatalhoz elengedhetetlen a hiteles, megalapozott információforrások használata.

Témavezető:

Kormosné Dr. Bugyi Zsuzsanna egyetemi docens Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Az orvos-dietetikus együttműködés vizsgálata a magyar magánegészségügyi szektorban

Vajda Hanna Klára SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A krónikus betegségek ellátásában egyre hangsúlyosabbá válik a multidiszciplináris megközelítés, amelyben a dietetikai intervenció bizonyítottan javítja a betegségek kimenetelét. Ennek ellenére a dietetikusok bevonása az orvosi ellátásba esetleges, gyakran elmarad. A szakirodalmak szerint az együttműködés egyik kulcsa a képzés során kialakuló interprofesszionális szemlélet, amely Magyarországon jelenleg korlátozottan érvényesül.

Célkitűzés: A kutatás célja az orvos-dietetikus együttműködést befolyásoló tényezők feltárása a magyar magánegészségügyi szektorban, valamint annak a vizsgálata, hogy egy interdiszciplináris oktatási kurzus hogyan befolyásolja az orvostanhallgatók dietetikával kapcsolatos attitűdjét és együttműködési szándékát.

Módszerek: Kvalitatív módszertannal tíz, különböző szakterületen dolgozó orvossal készítettem félig strukturált mélyinterjút. A mintába kerülés feltétele legalább egy szakorvosi végzettség, aktív magánpraxis és dietetikai ellátást igénylő betegcsoportokkal való rendszeres kapcsolat. Az interjúkat tartalomelemzéssel dolgoztam fel. Emellett tíz orvostanhallgató vett részt egy 12 hetes interdiszciplináris kurzuson, körükben kérdőíves felmérést végeztem az attitűd- és tudásváltozás vizsgálatára.

Eredmények: Az orvosinterjúk alapján a dietetikushoz történő beutalás legfontosabb tényezője a személyes szakmai kapcsolat volt. Több orvos hiányolta a dietetikus kompetenciáinak egyértelmű ismeretét, valamint a team meetingek lehetőségét a magánellátásban. Az orvostanhallgatók körében a táplálkozási ismeretek önértékelése a kurzus előtt 5 fokozatú skálán 60%-ban 1-2, 40%-ban 3 volt, míg a kurzus után minden résztvevő 4-es szintre értékelte tudását. A kurzus után a dietetikus szerepének fontosságát egyöntetűen maximális (5/5) pontszámra értékelték. A hallgatók 80%-a valószínűnek tartotta a jövőbeni dietetikussal való rendszeres együttműködést.

Következtetések: Az orvos-dietetikus együttműködés hiányosságai nem a szándék hiányából, hanem a strukturális és oktatási hiányosságokból fakadhatnak. Az interprofesszionális képzés hatékony eszköz lehet a kompetenciahatárok tisztázására és a hosszútávú együttműködés megalapozására, ezáltal a betegellátás minőségének javítására.

Témavezetők:

Hermánné Dr. Juhász Réka egyetemi docens Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

Dr. Juhász Anna Evelin tanársegéd Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

3-6 éves korú gyermekek tápláltsági állapotának és reggelizési szokásainak összefüggései

Stefanovics Boglárka SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató

Bevezetés: Az elmúlt években világszerte növekvő tendenciát mutat a már gyermekkorban is megjelenő elhízás és túlsúly. Kialakulásában számos tényező játszik szerepet, köztük a rendszertelen táplálkozás és az étkezések – például a reggeli – kihagyása.

Célkitűzés: Kutatásunkban igyekeztük feltárni a 3-6 év közötti, budapesti gyermekek tápláltsági állapota és reggelizési szokásai közötti összefüggéseket.

Módszer: Vizsgálatunkat etikai engedély megszerzésével kezdtük, ezt követően a gyermekek szüleit tájékoztattuk a vizsgálat menetéről. A reggelizési szokásokat egy 13 kérdést tartalmazó, papír alapú kérdőívvel mértük fel, a gyermekek antropometriai adatait (testtömeg, testmagasság) személyesen mértük le. A vizsgálatban összesen 74 gyermek (39 lány, 35 fiú) vett részt. Az adatok feldolgozásához Microsoft-Excel táblázatot alkalmaztunk.

Eredmények: Eredményeink szerint a vizsgálatban résztvevő gyermekek negyede súlytöbblettel küzd, tizede nem reggelizik otthon, emellett az étkezésből gyakran hiányoznak a zöldségek és a teljes kiőrlésű termékek. A kutatás szerint a gyermekek többsége az édes reggelit (pl. Dörmi mackó) részesíti előnyben a sósakkal (pl. tojásrántotta) szemben.

Következtetések: Az elhízás és a túlsúly már óvodáskorban is megjelenik, mely növeli a felnőttkorban kialakuló nem fertőző, krónikus betegségek kialakulásának kockázatát. A gyermekek tizede nem reggelizik otthon, így már ebben a korban is kialakul a rendszertelen étkezés szokása, mely hozzájárulhat az elhízás kialakulásához. A résztvevők 10%-a nem fogyaszt reggelire zöldséget, mely következtében kérdésessé válik az Okostányér ajánlásában szereplő napi legalább 4 adag zöldség vagy gyümölcs elfogyasztásának megvalósulása, emellett pedig hiányuk hozzájárulhat a rostszegény táplálkozáshoz. A kutatás alapján elmondható, hogy mindenképpen szükséges a gyermekeket, de akár a szülőket is célzó edukációs program kidolgozása és lebonyolítása az egészséges táplálkozásról, ezen belül is a reggeli fontosságáról.

Témavezető:

Bartos Krisztina tanársegéd Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

A fehérjefogyasztás élettani hatásaival kapcsolatos, sportoló emberek körében elterjedt nézetek felmérése és elemzése

Molnár Dávid SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos dietetikus hallgató

Bevezetés: A fehérjebevitellel kapcsolatos táplálkozási tévhitek széles körben elterjedtek, különösen a sportolók körében, pedig ezek hatással lehetnek az étrendi döntésekre és a teljesítményre. A fehérjeforrásokkal, az ajánlott mennyiségekkel, valamint a fehérjék egészségügyi hatásaival kapcsolatos félreértések ronthatják a sportolók tudását és eredményességét.

Célkitűzés: A kutatás célja a sportoló lakosság körében fennálló, fehérjefogyasztással kapcsolatos tévhitek felmérése és elemzése, valamint annak vizsgálata, hogy a demográfiai és életmódbeli tényezők miként befolyásolják ezek előfordulását.

Módszer: A vizsgálat kvantitatív kutatási módszerrel, online kérdőív segítségével valósult meg, több mint 300 válaszadó részvételével. A kitöltők Likert-skálán értékelték a tudomány jelenlegi állása szerint igaz, hamis vagy nem egyértelmű állításokat. Az adatokat leíró statisztikával, khi-négyzet próbákkal és empirikus valószínűségi számítással elemeztem, a nem, iskolai végzettség, étrendtípus, sportolási szokások és BMI szerinti különbségekre fókuszálva.

Eredmények: A hibás állítások elfogadása a válaszadók 80,0%-ánál jelent meg, míg a valós tudományos állítások elutasítása 44,6%-os arányban fordult elő. Szignifikáns különbségek mutatkoztak többek között nem, végzettségi szint, étrendi irányzat és húsfogyasztási gyakoriság szerint. Az empirikus statisztikai eredmények megerősítették a tévhitek társadalmi-demográfiai meghatározottságát.

Következtetések: A sportolók körében a fehérjefogyasztással kapcsolatos tévhitek jelentős arányban jelen vannak, és több demográfiai tényezőhöz köthetők. Eredményeim alapján indokolt a dietetikusok és társszakmák célzott edukációs tevékenységének erősítése, különösen azokon a területeken, ahol a tévhitek prevalenciája kiemelkedő.

Témavezető:

Kormosné Dr. Bugyi Zsuzsanna egyetemi docens Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék

A családban előforduló diabétesz és a fizikai aktivitás összefüggései középiskolásoknál

Imrei Zsófia SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A serdülőkori prevenció kulcsfontosságú a 2-es típusú diabétesz (T2DM) világszerte növekvő prevalenciája ellen. A genetikai hajlam mellett az életmód meghatározó, ezért a jelen vizsgálat fókuszába a családi minták és a mozgás kapcsolata került.

Célkitűzés: A kutatás célja volt, hogy felmérje magyar középiskolások körében 1) a diabétesz családon belüli előfordulását, és 2) összefüggéseket tárjon fel a családi érintettség, a fiatalok fizikai aktivitása és az egészségértése között.

Módszer: Teljeskörű, országos lekérdezés történt a Baptista Szeretetszolgálat középiskoláinak 16. életévüket betöltött diákjai körében (N=1697 fő). A keresztmetszeti, kvantitatív vizsgálat ETT TUKEB engedéllyel valósult meg. Az adatgyűjtés validált kérdőívekkel történt: szociodemográfiai és aktivitási adatok (HBSC 2022), diabétesz ismeretek (Diabetes Questionnaire for Middle School Students 2022), egészségértés (HLS19-Q12), kockázatbecslés (FINDRISK magyar verzió). Az adatok elemzése SPSS 25.0 szoftverrel, leíró statisztika, χ^2 -próba, t-próba, keresztábra-elemzés és ANOVA alkalmazásával történtek ($p < 0,05$).

Eredmények: A válaszadók 47,32%-a ($n=802$) jelzett diabétesz családi érintettséget, ezen belül a távoli rokonok aránya dominált (74,96%), a közeli rokonok arányával (20,07%) szemben. Nemek szerinti bontásban a fiúk jelentősen aktívabbak voltak ($3,87 \pm 2,10$ nap/hét), mint a lányok ($2,89 \pm 2,01$ nap/hét; $t=9,66$; $p < 0,001$; Cohen's $d=0,48$), és a lányok ülve töltött ideje jelentősen magasabb volt ($p < 0,001$). A diabétesz családon belüli előfordulása szerint képzett csoportok aktivitása kis hatásmérettel, de eltért egymástól ($t = 2,105$; $p = 0,035$; $d = 0,10$). A diabéteszsel nem érintett családok gyermekei átlagosan 0,22 nappal több intenzív testmozgást végeznek. Az egészségértés összefügg a sportolással ($\chi^2=30,36$; $p=0,034$). A T2DM megelőzés lehetőségével tisztában lévők 69,90%-a sportol legalább heti két alkalommal, míg ezzel az ismerettel nem rendelkezők közt ez csupán 43,10%.

Következtetések: A diabéteszsel érintett családokban előforduló alacsonyabb fizikai aktivitás a családi minták átadásának tulajdonítható. Ugyanakkor a megfelelő egészségértés és a rendszeres testedzés közti pozitív kapcsolat arra utal, hogy a prevencióban a célzott rizikócsoporthoz-specifikus programok bevezetése hatékony lehet.

Témavezetők:

Dr. Feith Helga Judit habilitált főiskolai tanár Társadalomtudományi Tanszék

Füzesi Brigitta doktorandusz Társadalomtudományi Tanszék

Dr. Pörzse Gábor Ferenc egyetemi docens Társadalomtudományi Tanszék

Az időskori sarcopenia befolyásolását célzó progresszív rezisztencia edzés hatásai a fizikai és a kognitív funkciókra

Szalai Virág SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos népegészségügyi ellenőr hallgató

Bevezetés: Az időskori sarcopenia az izomerő, az izomtömeg és az izomfunkció életkorral összefüggő, progresszív csökkenése. Súlyos negatív következményei az esendőség, az elesések, a törések, a hospitalizáció és a mortalitás kockázatának növekedése. Számos társbetegségének egyike a kognitív hanyatlás. A megelőzés és a terápia bizonyítottan hatásos eszköze a progresszív rezisztencia tréning.

Célkitűzés: A progresszív rezisztencia tréning hatásának vizsgálata önmagában és 10 g/nap kreatin adásával az izomerőre, az izomtömegre, az izomteljesítményre, a kognitív és a depressziós mutatókra.

Módszer: 60-90 éves (átlagéletkor 77, $\pm 6,9$) önkéntesek ($n = 42$) részvételével végzett 12 hetes intervenciós kutatás. Heti 2 alkalommal az első csoport hagyományos időstornát végzett ($n = 10$), a második progresszív rezisztencia edzést ($n = 20$), a harmadik a rezisztencia edzés mellett napi 10 g kreatint kapott ($n = 22$).

Eredmények: A rezisztencia edzést végzőknél 12 hét után $>75\%$ részvételnél ($n = 30$) saját korábbi értékeikhez képest szignifikánsan javult az az izomerő (székteszt: $-2,809$ s, $\pm 3,856$, $p < 0,001$), az izomtömeg (quadriceps izomvastagság: $+0,465$ cm, $\pm 0,299$ szórás, $p < 0,001$), a fizikai teljesítmény (Time Up and Go: $-1,419$ s, $\pm 1,974$, $p < 0,001$) és a kognitív teljesítmény (Montreal Kognitív Felmérés: $+1,12$ pont, $\pm 2,351$, $p = 0,013$). A többi izommutató és a depresszió esetében nem volt szignifikáns változás. A kreatinkiegészítés önálló hatása nem volt kimutatható.

Következtetések: A kutatás alátámasztja, hogy az időskorban végzett progresszív rezisztencia tréningnek fontos szerepe lehet a sarcopenia (így következményei) megelőzésében, és hozzájárulhat a kognitív teljesítmény megőrzéséhez is.

Témavezető:

Dr. Gadó Klára főiskolai tanár Egészségtudományi Klinikai Tanszék

A hiperinfláció változásának vizsgálata COPD rehabilitációban

Magyar Júlia SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A krónikus obstruktív tüdőbetegség (COPD) a harmadik leggyakoribb halálok. Egy komplex rehabilitációs programmal javítható a COPD-ben szenvedő betegek fizikai teljesítőképessége, életminősége és nehézlégzése. A hiperinfláció jelensége gyakran rontja a COPD-s betegek nehézlégzését, fizikai teljesítőképességét és életminőségét. A pozitív kilégzési nyomást (PEP) alkalmazó terápiák hatása a hiperinflációra nem egyértelmű a kutatások kimeneti következetességének hiánya, az elégtelen adatmennyiség és a kevés minőségi kutatás miatt.

Célkitűzés: A rehabilitáció és a PEP-maszkos (PEP RMT) terápia hatásosságának vizsgálata a COPD-s betegek általános állapotára és a hiperinflációra.

Módszer: A kutatásban résztvevő 15 COPD-s beteget két csoportba osztottuk: 6 nő és 3 férfi (életkor: 67 ± 5 év; BMI: $26,31 \pm 5,14$ kg/m²; FEV1: $49,33 \pm 19,63$ ref%) a légzésrehabilitációs program (légzőtorna, állóképesség-erőnlét fejlesztés) mellett használt PEP-maszkot napi 3-5 alkalommal; 2 nő és 4 férfi (életkor: 71 ± 9 év; BMI: $25,07 \pm 5,34$; FEV1: $69,25 \pm 25,88$ ref%) pedig csak a rehabilitációs programban vett részt. A rehabilitáció 4 hétig tartott. Vizsgált paraméterek: légzésfunkció (FEV1, FVC, FEV1/FVC, TLC, ERV, IVC, RV, RV/TLC), 6 perces járásteszt (6MWT, pulzus, SpO₂, BORG), légzésvisszatartási idő (BHT), mellkaskiterés (CWE), skálák (CAT, mMRC, BODE) és terheléses vizsgálat (WR, HR, HRR, VO₂, VO₂/kg, VCO₂, RR, VT, VE, SpO₂, RER). A szignifikancia számításához (post-pre) kétmintás t-próbát alkalmaztunk.

Eredmények: Szignifikáns változás a PEP-maszkos csoport mellkaskiterésében ($2,69 \pm 1,56$ vs $3,44 \pm 1,81$ cm), a 6MWT távolságában ($392,5 \pm 89,38$ vs $433 \pm 79,5$ m) és a teszt végi BORG értékének növekedésében ($2,38 \pm 2,13$ vs $3,5 \pm 4,01$), a kontroll csoport CAT pontszám csökkenésében ($22,25 \pm 3,25$ vs $19,25 \pm 4,75$), és az IVC növekedésében ($83,75 \pm 21,63$ vs $92,5 \pm 20,25$ ref%) fedezhető fel. A minimális klinikailag jelentős távolság (25 m) javulást a vizsgált csoportból 4, a kontroll csoportból 2 alany teljesítette.

Következtetések: A pulmonológiai rehabilitáció javítja a terhelhetőséget, a légzésmechanikát és az életminőséget. A PEP-maszkos terápia nem volt jelentős hatással a hiperinflációra, amely pontosabb megítéléséhez a betegszám növelése szükséges.

Témavezetők:

Dr. Borka Péter tanársegéd Fizioterápiai Tanszék

Prof. Dr. Varga János Tamás egyetemi tanár SE-Pulmonológiai Klinika

Osteoporotikus medencetörések study protokoll

Rozgonyi Borbála SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A megnövekedett átlagéletkor összefügg a mobilitás csökkenésével és a növekvő incidenciájú alacsony energiájú traumás sérülésekkel. Az osteoporotikus medencetörések gyakorisága nemzetközi szinten is emelkedést mutat. Az FFP törések (Fragility Fractures of the Pelvis) jelentősen rontják az életminőséget, növelik a mortalitást, valamint komoly terhet jelentenek az egészségügyi ellátórendszer számára. Az FFP sérülések diagnosztikája, prognózisa és kezelése nem egyértelmű, így további kutatást igényel.

Célkitűzés: A kutatás fő céljai a komplex adatgyűjtés, prevalencia meghatározása, predikció számítás, a szarkopénia és az FFP közti összefüggések vizsgálata és a kapott adatok alapján kezelési protokollok és segédletek kialakítása.

Módszer: Az adatgyűjtés időszaka 2025.10.01. - 2026.12.31. vagy 150 bevonható alanyig folytatva. A prospektív kutatás a Dr. Manninger Jenő Baleseti Központ betegei és önkéntes, egészséges résztvevők bevonásával történik. Vizsgálati módszerek a dinamométer és SARC-F, EQ-5D-5L kérdőívek. Az adatok elemzése során leíró statisztikai módszereket alkalmazunk.

Eredmények: A vizsgálat adatgyűjtési fázisban van, előzetes eredmények még nem állnak rendelkezésre.

Következtetés: A vizsgálat célja, hogy prospektív adatokkal hozzájáruljon az FFP törések és azok kimenetelének pontosabb megítéléséhez. Az eredmények segíthetnek megállapítani, hogy van-e összefüggés a szarkopénia és az FFP törések kialakulása, lefolyása és a kimenetel között. Meghatározhatóak-e olyan marokszorítóerő értékek, amelyek segítenek megbecsülni az FFP törés utáni várható mobilitást és támpontot adnak a megfelelő terápiás lépések kiválasztásához és kezelési protokollok kialakításához.

Témavezetők:

Kiss-Bálványossy Eszter tanársegéd Fizioterápiai Tanszék

Tóth Krisztina vezető gyógytornász Budapesti Dr. Manninger Jenő Baleseti Központ

Terápiás válaszkészség vizsgálata a Mini-BESTest alkalmazásával a stroke utáni rehabilitációban

Márkus Kata SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A stroke a leggyakoribb súlyos, tartós fogyatékhöz vezető megbetegedés a fejlett országokban. A kialakuló funkciózavar igen sokrétű lehet, érintheti többek között az érzékelést, a beszédet, a kognitív funkciókat, valamint a járást és az egyensúlyozó képességet is. A stroke utáni rehabilitációban a mozgásterápiára adott válasz mértéke betegenként jelentősen eltérhet, ezért érdemes megvizsgálni, milyen kiindulási jellemzők, értékek jelzik előre a várható javulást.

Célkitűzés: Kutatásunk célja annak vizsgálata, hogy a Mini-BESTest képes-e előre jelezni a rehabilitáció során várható javulást a stroke-ot követően.

Módszer: A kutatásba 28 ($61,8 \pm 7,3$ év) stroke-on átesett, hemiparetikus páciens került bevonásra. 5 héten át, összesen 20 alkalommal részesültek komplex terápiában, amely során az osztályos gyógytornát fejlett technológiával támogatott mozgásprogrammal egészítették ki. A Mini-BESTest-tel történő állapotfelmérésre a terápiás program előtt és után került sor. Az adatelemzést a Statistica for Windows 14-es verziójával végeztük. 2 mintás t-próbát és logisztikus regressziós vizsgálatot alkalmaztunk. A szignifikancia szint $\alpha=0,05$ volt.

Eredmények: A Mini-BESTest eredménye $14,1 \pm 6,4$ pontról $20,5 \pm 4,4$ pontra ($p=0,0001$) szignifikánsan javult. 20 fő 4 vagy annál több (reagáló), 8 fő 3 vagy annál kevesebb pontos javulást (nem reagáló) mutatott. A változás mértéke alapján a Mini-BESTest összpontszáma nagy hatásnagyságú javulást mutatott ($d=1,30$), különösen a dinamikus járás ($d=1,22$) és az előzetes tesztek ($d=0,98$) részegységekben, míg a reaktív testtartás kontroll közepes ($d=0,49$), a szenzoros orientáció pedig közepes–nagy hatásnagyságú változást jelzett ($d=0,78$). Az előzetes tesztek, a reaktív testtartáskontroll és a dinamikus járás részegység szignifikánsan javult a reagáló csoportban ($p<0,05$), de nem javult a nem reagáló csoportban. A szenzoros orientáció egyik csoportban sem javult szignifikánsan, plafonhatást mutatott.

Következtetés: A Mini-BESTest alacsonyabb kiinduló pontszáma szignifikáns előrejelzője a javulás mértékének, így a teszt nemcsak a fejlődés nyomon követésére alkalmas, hanem a várható rehabilitációs kimenetel megbecsülésére is használható, elsősorban a motoros funkciókat értékelő részegységek vonatkozásában.

Témavezetők:

Dr. Mayer Ágnes Andrea főiskolai docens Fizioterápiai Tanszék

Sándor Krisztina részlegvezető gyógytornász SE-Rehabilitációs Klinika

Prof. Dr. Fazekas Gábor osztályvezető főorvos SE-Rehabilitációs Klinika

Csípőprotézis műtét korai funkcionális eredményei: pre- vs. posztoperatív változások

Kiss Rebeka SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos fizioterápia MSc szakos hallgató

Bevezetés: A csípőprotézis beültetések száma világszerte növekszik, leggyakoribb indikációjukat a degeneratív ízületi elváltozások jelentik. A prehabilitáció csökkentheti a kórházi tartózkodást és az akut ellátási igényt, de hatékonyságát még nem bizonyították egyértelműen. Az osteoarthritisrel élő páciensek esetében a fizioterápia alkalmazása ajánlott, de a prehabilitációs programok nagymértékű differenciái megnehezítik az eredmények összehasonlítását, a hatékonyság vizsgálatát.

Célkitűzés: Kutatási célunk volt, hogy felmérjük milyen mértékű klinikailag releváns változások következnek be a csípőízület funkcionális mutatóiban a preoperatív állapothoz képest a műtét utáni 6. héten csípőprotézis beültetést követően.

Módszer: A Semmelweis Egyetem Ortopédiai Klinikájáról 122 beteget kerestünk meg, akik közül 12 fő felmérése alapján prehabilitációs programot állítottunk össze, mely tartalmazta a betegoktatást, illetve a csípőmobilizáló és erősítő gyakorlatokat. A prehabilitációt 18 fő kezdte meg és 10 fő került műtetre, akik a klinika posztoperatív protokollja szerint kezdték meg a fizioterápiát. Közülük 6 főt értünk el a posztoperatív 6. héten. Felmérésükre fizikális (izomerő, mozgástartomány) és funkcionális méréseket (Timed Up and Go és 6 perces járásteszt), valamint felmérőskálákat (Harris Hip Score, SF-36, numerikus fájdalom skála) alkalmaztunk. Az adatelemzést az IBM SPSS Statistics 26.0 szoftver alkalmazásával végeztük. A szignifikanciaszint $\alpha=0,05$ értékben határoztuk meg.

Eredmények: Szignifikáns javulást tapasztaltunk a Harris Hip Score ($p=0,023$) és az SF-36 General Health-re vonatkozó ($p=0,028$) eredményében, a fájdalom mértékében ($p=0,002$), a járás sebességében, a lépéshossz növekedésében, illetve az érintett oldali flexió, extenzió, abdukció, addukció mozgásterjedelmében ($p<0,05$). Minden mért izom ereje javulást mutatott. A változások mértékét illetően a Hip Harris Score erős szignifikáns korrelációt mutatott az izmok erejével ($r>0,9$, $p<0,05$) és a Timed Up and Go teszt eredményével ($r=-0,977$; $p=0,001$).

Következtetések: A páciensek funkcionális javulását a csípő körüli izmok erejének növekedése és az ebből fakadó jobb mobilitás határozta meg. A csípőstabilizáló izmok erősödése és a mozgásterjedelem javulása korán, már 6 hét alatt érdemi funkcionális felépülést eredményez a betegek fájdalom szintjében járásában, funkcionális mobilitásában.

Témavezetők:

Dr. Mayer Ágnes Andrea főiskolai docens Fizioterápiai Tanszék

Várnagy Anna gyógytornász-fizioterapeuta SE-Ortopédiai Klinika

Dr. Skaliczki Gábor egyetemi docens SE-Ortopédiai Klinika

A menstruációs ciklus változásainak hatása női kézilabdázókra

Lénárt Emese SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A női sportolók számának növekedésével egyre nagyobb figyelem irányul a menstruációs ciklus teljesítményt és sérüléskockázatot befolyásoló hatására. Kevés tanulmány áll rendelkezésre csapatsportágakban szereplő nők prospektív monitorozásáról.

Célkitűzés: Jelen vizsgálat célja női kézilabdázók menstruációs ciklusának és az egyes ciklusfázisokhoz társuló pszichofiziológiai jellemzőknek, valamint a sérülések alakulásának feltérképezése.

Módszer: 12 héten át tartó, prospektív megfigyeléses vizsgálat keretében, hormonális fogamzásgátlót nem szedő, 18 női kézilabdázót ($22,8 \pm 2,9$ év) követtünk nyomon. A ciklusfázisok becslése napi bazális testhőmérséklet-mérés alapján történt, amely az ovuláció időzítésének retrospektív jelzőjeként szolgált, ebből következtettünk a ciklusfázisokra. A premenstruációs tünetek súlyosságát a Premenstrual Assessment Form rövidített, magyar nyelvre validált változatával (PAF-SF HUN) mértük, valamint egy saját szerkesztésű, a sportolók pszichofiziológiai jellemzőit naponta monitorozó, önkitöltős kérdőívet alkalmaztunk. Az adatelemzést SPSS v26 verzióval, ismételt méréses varianciaanalízissel végeztük. A szignifikancia szintet $\alpha=0,05$ értékben határoztuk meg.

Eredmények: A PAF-SF HUN eredménye alapján enyhe-mérsékelt premenstruációs tünetterhelés volt megfigyelhető ($3,19 \pm 0,91$ pont), melyet elsősorban az affektív tünetek dimenziójának dominanciája jellemzett ($3,55 \pm 1$ pont). A hát-, ízületi és izomfájdalmakra való hajlam enyhe-közepes terhelést mutatott ($3,27 \pm 1,56$ pont). A napi monitorozás alapján a testhőmérséklet szignifikáns, fázisfüggő eltérést mutatott, ami alapján a fázisok elkülöníthetők voltak ($p < 0.001$, $\eta^2=0.412$). A szubjektív közérzet, a fáradtság és teljesítményérzet, valamint az alvásminőség szignifikánsan eltért egyes fázisok között, míg a stressz és a sérülések száma, típusa nem különbözött. Ugyanakkor a sérülésszám közepes erősségű korrelációt mutatott a rosszabb alvásminőséggel ($r=0,466$, $p=0,051$). Egyéni elemzés alapján a sérüléseket megelőző fázisban megfigyelhető volt az alvásminőség ingadozása.

Következtetések: A menstruációs ciklus fázisai befolyásolják a pszichofiziológiai jellemzőket és a mozgásszervi panaszokat. A fázisalapú, egyéni ciklusmonitorozás potenciálisan hozzájárulhat a sérülésrizikó csökkentéséhez és a regeneráció optimalizálásához, ezzel a sportteljesítmény javításához is.

Témavezetők:

Dr. Mayer Ágnes Andrea főiskolai docens Fizioterápiai Tanszék

Kornis Krisztina doktorandusz SE-Transzlációs Medicina Központ

Vállstabilitás vizsgálata serdülő elit kézilabdások körében

Hepp Anna Éva SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A kézilabda a kontakt dobósportok közé tartozik, ami extrém mértékű vállövi terhelést jelent különösen serdülő korosztályban. Serdülőkorban a neuromuszkuláris rendszer fejlettsége nem teljes, így a sportági terhelés a sérülések tekintetében fokozott rizikóállapotot jelent. A váll-vállövi instabilitás gyakran a tünetek megjelenése előtt kimutatható, de a sportági prevencióban a korai funkcionális eltérések objektív felismerésére kevés standardizált módszer létezik. A felső végtagi funkciót mérő YBT-UQ részletes képet ad a stabilitás–mobilitás egyensúlyáról és alkalmas lehet fiatal élsportolók objektív szűrésére.

Célkitűzés: Feltárni, miként viszonyul a serdülő elit kézilabdázók vállstabilitása a normatív értékekhez, azonosítani pozíció-, oldal- és nemspecifikus mintázatokat, segítve a célzott prevenciós protokoll kialakítását.

Módszer: A vizsgálatban 118 elit kézilabdázó vett részt (13-18év; 58 fiú, 60 lány). A vállövi stabilitást az YBT-UQ eszközzel vizsgáltuk, az értékeket a C7–III. ujj távolságra normalizáltuk. Kizárásra kerültek a sérült/műtött résztvevők. Az adatokat IBM SPSS programmal elemeztük.

Eredmények: Posztól függetlenül szignifikáns mértékben az inferiolateral irányban (IL) a legrosszabb a teljesítmény a normatív értékhez képest (jobb: $Q(2)=55.521, p<0.001$, 84.7%, $n=100$; bal: $Q(2)=53.403, p<0.001$, 75.4%, $n=89$). Posztól függetlenül a teljesítmény IL döntő többségében a gyenge-közepes kategóriába esik. Jobb oldalon 72% ($n=85$), baloldalon 63.6 ($n=75$). Statisztikailag az egyes posztok között nincs eltérés a teljesítményben. IL a jobb domináns kezű játékosok esetében a domináns karon nagyobb arányban rosszabb a teljesítmény (84.4%, $n=81$), mint a nem domináns karon (74%, $n=71$) ($\chi^2(1)=4.500, p=0.034$). Oldaltól függetlenül a superolateralis irányban (jobb oldalt $Z=3.705, p<0.001$; bal oldalt $Z=3.214, p=0.001$) és a bal IL ($Z=3.530, p<0.001$) van statisztikailag szignifikáns különbség a nemek között. A lányok jobban teljesítenek, mint a fiúk.

Következtetések: A YBT-UQ hatékonyságban és érzékenységben is megfelelőnek bizonyul a serdülő elit kézilabdázók vállövi funkciójának feltérképezésére. A teszt képes olyan funkcionális eltérések és aszimmetriák azonosítására, amelyek hosszú távon sérüléskockázatot jelenthetnek. Eredményeink megerősíthetik a rendszeres monitorozásának szükségességét, és hozzájárulhatnak prevenciós protokollok kialakításához.

Témavezetők:

Seregély Beáta Vanda tanársegéd Fizioterápiai Tanszék

Dr. Takács Johanna tudományos főmunkatárs Társadalomtudományi Tanszék

Bodnár Hajnalka mestertanár Fizioterápiai Tanszék

A fizioterápia kutatómódszertani kihívásai: a practice-based evidence perspektívái

Freisleben Csilla Virág SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: Az egészségügyi kutatások tervezése során a bizonyítékokon alapuló orvoslás (EBM) módszertana az iránymutató, amely szigorú és strukturált módszertani keretet biztosít a klinikai vizsgálatok elemeire vonatkozóan. A fizioterápiás kutatásokra ezen keretrendszer a legtöbb esetben korlátozottan alkalmazható, amely a beavatkozások sokféleségének, személyre szabott jellegének, és a terapeuták közötti eltéréseknek tudható be. Mindez indokoltá teszi olyan kutatási megközelítések vizsgálatát, amelyek képesek kezelni a fizioterápiás ellátás komplexitását és megbízható adatokkal szolgálni a kutatók számára.

Célkitűzés: A fizioterápiát jellemző kutatómódszertani kihívások bemutatása és rendszerezése, és annak vizsgálata, hogy a practice-based evidence/gyakorlat alapú bizonyítékgyűjtés (PBE) milyen elméleti és módszertani megalapozottsággal rendelkezik. Feltárni, hogy a PBE módszertani eszköztára miként kapcsolható az EBM szemléletéhez a fizioterápiás kutatások és terápiák fejlődése érdekében.

Módszer: A PRISMA-protokoll kritériumainak megfelelően szisztematikus áttekintést végeztünk a PubMed, Web of Science és ScienceDirect adatbázisokban az elmúlt 5 év kutatásait figyelembe véve a PBE módszertani megalapozottságának feltérképezésére. A keresést a következő kifejezésekkel végeztük: „practice-based evidence” AND „physiotherapy”. Beválogatásra kerültek módszertani fókuszú kutatások: 1 RCT, 7 áttekintés, 1 cselekvéskutatás és 1 pragmatikus vizsgálat.

Eredmények: A 316 találatból 10 tanulmány felelt meg a kritériumoknak. 3 tanulmány a PBE-módszertan fejlesztését, 2 a valós adatgyűjtést és célkísérlet utánzást (target trial emulation), 2 a pragmatikus vizsgálatokat, 2 a rehabilitációs kezelések specifikációját és 1 a módszertani kihívásokat és kimenetmérést vizsgálta.

Következtetések: A szakirodalmi áttekintés azonosította a fizioterápiás kutatásokat nehezítő fő tényezőket: alacsony esetszám, etikai korlátok, placebo-problémák, amelyek indokolják a PBE alkalmazását. A szisztematikus áttekintés igazolta a PBE módszertani megalapozottságát: statisztikai eszközei képesek kezelni a fizioterápia komplexitását és a változó beteg- és terapeutajellemzőket. Az eredmények alapján a PBE integrálható az EBM-mel, lehetővé téve a gyakorlatban szerzett adatok EBM szerinti elemzését, és az RCT-kből származó bizonyítékok klinikai környezetben történő értékelését.

Témavezető:

Seregély Beáta Vanda tanársegéd Fizioterápiai Tanszék

Fizioterápia egy ritka neurológiai kórképben – ataxia telangiectasia

Nemes Kincső SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: Az ataxia telangiectasia (AT), másnéven Louis-Barré szindróma egy ritka örökletes neurodegeneratív betegség, melyet az ATM gén mutációja okoz. Ez a génmutáció a DNS reparáció károsodását okozva fejti ki hatását több szervrendszerre is, kialakítva a betegségre jellemző tüneteket: progresszív cerebelláris ataxia mellett oculomotoros apraxia, choreoathetosis, értágulatok elsősorban a konjunktíván, az immundeficiencia és radioszenzitivitás.

Célkitűzés: A fizioterápia hatásainak vizsgálata egy 10 hónapon át folyó prospektív kutatás során, egy ritka progresszív neurológiai betegségben egy esettanulmányon keresztül. Alaputatásként hozzájárulni egy betegség specifikus, hatékony vizsgálati és terápiás protokoll kialakításához.

Módszer: Egy 30 éves AT-val élő női páciens kétszer 4 hónapig tartó fizioterápia hatását vizsgáltuk. A két fizioterápiás időszak között 2 hónap szünetet tartottunk. A páciens állapotát ICARS (International Ataxia Rating Scale) és SARA (Scale for Assessment and Rating of Ataxia) ataxiát vizsgáló tesztekkel, valamint BBS (Bergs Balance Scale) egyensúlyt kiértékelő skálával, RAND (SF-36 - Short Form of Health Survey) észlelt egészség, vagy egészségi állapottal kapcsolatos életminőségére irányuló kérdőív, és EQ-5D egészségi állapotot felmérő kérdőív segítségével mértük fel.

Eredmények: A 10 hónapon át tartó terápia végére a SARA(16,5/40) , ICARS(50/100) és BBS(8/56) skálák eredményei nem mutattak változásokat, az EQ-5D kérdőívre adott válaszok is változatlanok maradtak. Az Euro-Qol skála 75/100 a terápia végére 85/100 pozitívabb önértékelést, és a RAND kérdőív eredményei, kezdeti (FF 25%, SZKF 0%, SZKÉ25%, E 45%, ÉJ 68%, SZF 62,5%, F 67,5%, ÁE 45%) és 10 hónap után (FF 35%, SZKF 75%, SZKÉ100%, E 55%, ÉJ 80%, SZF 75%, F 65%, ÁE 55%) is pozitívabb értékeket mutattak. A páciens a 2 hónapos szünet után a koordináció és egyensúly fejlesztő gyakorlatokat ugyanúgy tudta végrehajtani a terápia újrakezdésénél, mint a szünet előtt.

Következtetések: A vizsgált páciens esetében az objektív mérőeszközök eredményei alapján a páciens ataxiájának progressziója megállt az alkalmazott fizioterápia mellett. Az életminőségre vonatkozó kérdőívek szerint a páciens önértékelése, önmagáról és szociális szerepvállalási lehetőségéről alkotott képe, észlelt egészségi állapota és életminősége, élethelyzetéhez való viszonya jelentős javulást mutatott.

Témavezető:

Seregély Beáta Vanda tanársegéd Fizioterápiai Tanszék

Juvenilis Idiopathiás Arthritises gyermekek felső végtagjának funkcionális vizsgálata

Rotmannerné Fábián-Rigó Zsuzsanna SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos fizioterápia MSc szakos hallgató

Bevezetés: A Juvenilis Idiopathiás Arthritis (JIA) gyermekkorban jelentkező krónikus gyulladásos ízületi betegség, amely gyakran érinti a felső végtagot, különösen a csukló- és kéz kisízületeit. Az érintettség következtében kialakuló fájdalom, mozgásbeszűkülés és izomerő-csökkenés jelentősen befolyásolhatja a finommotoros funkciókat, az önellátást és az iskolai tevékenységek kivitelezését. A hazai gyermekpopulációra vonatkozó, fizioterápiás szemléletű objektív felső végtagi funkcionális vizsgálatok száma korlátozott.

Célkitűzés: A kutatás célja a JIA-val élő gyermekek felső végtagi funkcionális állapotának komplex értékelése volt, különös tekintettel a csuklóízületi mozgásterjedelemre, az izomerőre, a kéz szorító- és csippentőerejére, valamint a kéz funkcionális használatára. További cél volt az objektív mérési eredmények és a Duruöz-féle Kéz Index (DHI) pontszámai közötti összefüggések vizsgálata.

Módszer: A vizsgálatban 15, 8–17 év közötti, igazolt JIA diagnózissal rendelkező gyermek vett részt. Az aktív ízületi mozgásterjedelmet goniométerrel, az izomerőt MRC-skála alapján értékeltük. A kéz szorítóerejét JAMAR hidraulikus dinamométerrel, az ujjbegy–hüvelykujj csippentőerőt Saehan hidraulikus pinch gauge segítségével mértük. A funkcionális kézhasználat megítélésére a magyar nyelvre validált Duruöz Hand Index kérdőívet alkalmaztuk.

Eredmények: A csuklóízületi dorzál- és palmarflexió valamint az ulnár deviáció több esetben enyhe, közepes vagy jelentős mozgásbeszűkülést mutatott. A szorító- és csippentőerő értékei gyakran elmaradtak a korosztályos referenciaértékektől. A DHI összpontszámok 2 és 32 pont között mozogtak (átlag: $12,53 \pm 7,93$), ami eltérő mértékű funkcionális érintettséget jelez. A legnagyobb nehézséget az íráshoz, finommotorikához és nagyobb erő kifejtéséhez kapcsolódó tevékenységek jelentették.

Következtetés: A JIA-val élő gyermekeknél már mérsékelt betegségaktivitás mellett is kimutatható felső végtagi funkciócsökkenés állhat fenn. Az objektív mérési eredmények és a DHI pontszámok közötti összhang alátámasztja a komplex funkcionális vizsgálatok jelentőségét. A rendszeres felső végtagi funkciófelmérés fontos szerepet játszik a fizioterápiás beavatkozások célzott tervezésében és a hosszú távú funkciómegőrzésben.

Témavezető:

Dr. Kertész Bernadett adjunktus Fizioterápiai Tanszék

A magas tibia osteotomiát követő késői rehabilitáció hatásai – esettanulmány

Filyó Stella Anna SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A térd osteoarthritis az egyik leggyakoribb krónikus, progresszív mozgásszervi megbetegedés világszerte. Mivel az életminőséget jelentősen rontja, és egyre gyakrabban érinti a fiatalabb korosztályt, előtérbe kerültek a protézisbeültetést késleltető műtéti megoldások, köztük a magas tibia osteotomia (MTO).

Célkitűzés: A vizsgálat célja annak feltárása volt, hogy a műtétet követően 7 évvel megkezdett, célzott gyógytorna és járásedukáció hatására mutatnak-e kedvező változásokat a szubjektív és objektív térdfunkciók.

Módszer: A prospektív esettanulmány résztvevője egy MTO-n átesett 52 éves nő páciens volt. Önkitöltős kérdőíveken alkalmazásán túl objektív műszeres mozgásterjedelem (Baseline goniométer), izomerő (microFET kézi dinamométer), statikus egyensúlyozóképesség és járás vizsgálatot (Zebris FDM-T) végeztünk a program kezdete előtt, majd 3 és 6 hónap elteltével. A gyógytorna program folyamatosan egyénre adaptált, progresszív gyakorlatokat, valamint járásgyakorlatokat tartalmazott, heti 3 alkalommal.

Eredmények: Az Oxford Knee Score 29-ről 38 pontra javult, míg a Tampa Scale of Kinesiophobia pontszáma 43-ról 31 pontra csökkent a 6 hónapos utánkövetés során. A térd körüli izomerő 30-55%-kal nőtt. A térdflexió terjedelme stagnált. A testlengés útja két lábon és jobb lábon állva csökkent, az érintett bal oldalon stagnált (-9,8% - -45,0%). A lépésciklus hossza csökkenő tendenciát mutatott, amely a legalacsonyabb, 2 km/h járási sebességen volt a legkifejezettebb (-7,7%). A lépésszélesség növekvő tendenciát mutatott, különösen közepes, 3 km/h járási sebességen volt hangsúlyos (+37,5%). A maximális talajreakcióerők az elrugaszkodáskor mindkét oldalon növekvő (4,6% - -13,7%), sarokra érkezéskor csökkenő (-17,0% - 12,0%) tendenciát mutattak.

Következtetés: Az egyénre szabott gyógytorna hatására a páciens szubjektív és objektív térdfunkciója és a mozgástól való félelme klinikailag is releváns mértékben javult. A járásmintában a stabilizációra utaló mechanizmusok voltak megfigyelhetők. A kezelések nem a járás kinematikai jellemzőit, hanem annak funkcionális kontrollját és ízületkímélő terhelési mintázatát javították, ami egy hosszú ideje fennálló járásminta esetében kedvező adaptációnak tekinthető. A gyógytorna hatásos volt, ugyanakkor a járásképp továbbra is kompenzációs mechanizmusokat mutat, ami további célzott fizioterápiát igényel.

Témavezető:

Dr. Mayer Ágnes Andrea főiskolai docens Fizioterápiai Tanszék

Physiotherapy treatment opportunities in case of SMA diagnosed children – review

Najibi Fini Kavian SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos gyógytornász hallgató

Background: Spinal Muscular Atrophy (SMA) is a genetic disorder characterized by the progressive degeneration of motor neurons, leading to muscle weakness and atrophy.

Objective: This review explores the diverse physiotherapy treatment opportunities available for children diagnosed with SMA, focusing on enhancing mobility, flexibility, and overall quality of life.

Methods: This review was conducted through a comprehensive literature search in several reputable databases, including PubMed, Scopus, and Google Scholar. The search was limited to articles published between 2010 and 2023, focusing on physiotherapy interventions for children diagnosed with Spinal Muscular Atrophy (SMA). Selection criteria included: Population: Studies involving children (aged 0-18 years) diagnosed with SMA. Intervention: Articles that examined any form of physiotherapy treatments or assessments. Outcomes: Studies reporting on functional mobility, muscle strength, respiratory function, and quality of life measures. Study Types: cohort studies, systematic reviews, and case studies.

Results: The qualitative analysis of literature on physiotherapy treatment opportunities for children with Spinal Muscular Atrophy (SMA) yielded several important insights: Individualized Treatment Approaches: Families reported that personalized physiotherapy interventions significantly contributed to their children's physical development and overall well-being. Tailoring exercise programs to each child's specific abilities and needs was emphasized as critical for maximizing therapeutic benefits. Functional Outcomes: Many qualitative studies highlighted improved mobility, increased strength, and enhanced respiratory function as positive outcomes of consistent physiotherapy.

Conclusion: Overall, the qualitative analysis reflects a strong consensus on the positive impact of physiotherapy in managing SMA, while also highlighting the need for individualized interventions, family support, and improved access to services.

Témavezető:

Dr. Kertész Bernadett adjunktus Fizioterápiai Tanszék

Az excentrikus tréning és mobilitás hatékonysága a tendinopátia gyógyításában

Schmidt Levente SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Mária Benedek Zsolt SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Bevezetés: A tendinopátia gyakori mozgásszervi kórkép sportolók és fizikailag aktív személyek körében, leggyakrabban az Achilles-, a patella-, a váll- és a könyökinakat érintve. Az excentrikus tréning széles körben alkalmazott első vonalbeli konzervatív kezelés, azonban az eltérő eredmények, heterogén protokollok és az ízületeken átívelő kvantitatív elemzések hiánya megnehezíti klinikai hatékonyságának egyértelmű megítélését. Vizsgálatunk célja az excentrikus tréning fájdalomra és funkcionális kimenetekre gyakorolt hatásának értékelése volt különböző anatómiai lokalizációjú tendinopátiákban.

Célkitűzés: Célunk volt a CRD42023407435 számú PROSPREO regisztráció alapján meghatározni, hogy mennyire hatékony az excentrikus tréning a különböző ízületeket érintő tendinopátiák esetében.

Módszerek: 2023.04.13-i cikkazonosítás a Medline, Embase és Cochrane adatbázisban történt a regiszterben rögzített keresőkulcs alapján. Az adatbázisokban azonosított cikkekből kiválogatott publikációkból történt az adatekstrakció, melyeket matematikai modellek segítségével elemeztük. Fő hatásnagyságként a VAS pontszámok átlagát használtuk.

Eredmények: 1697 cikket azonosítottunk, melyből a teljes cikk szelekciót követően 102 tanulmány felelt meg a kutatási protokollunknak, melyek az excentrikus tréning hatékonyságát 33 különböző kezeléssel hasonlították össze. Az egykarú vizsgálatok összesített elemzése alapján az excentrikus tréning szignifikáns fájdalomcsökkenést eredményezett ($p < 0,0001$), még nagy terhelés mellett is szignifikánsan csökkent ($p = 0,001$) a fájdalom intenzitása.

Következtetés: Az excentrikus tréning klinikailag jelentős fájdalomcsökkenést és funkcionális javulást eredményez több tendinopátiás lokalizációban, beleértve a nagy terheléssel járó aktivitást is. Az excentrikus tréning hatékony és első vonalbeli konzervatív kezelési lehetőség krónikus tendinopátiában.

Témavezetők:

Dr. Földvári-Nagy László főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Lenti Katalin főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

dr. Juharosi Gyöngyi doktorandusz SE-Doktori Iskola

Dr. Veres Dániel Sándor egyetemi adjunktus SE-ÁOK Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet

Az önellátási függőség mérése a Barthel Index és a de Morton Mobilitási Index alapján

Lakatos Kristóf Alex SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: Magyarországon a Barthel Index alkalmazása vált általánossá az önellátási függetlenség alapját jelentő mozgásképeség vizsgálatára. A de Morton Mobilitási Index (DEMMI) azonban nemcsak a járásképes, hanem az ülőhelyzetre képes vagy ágyhoz kötött idősök mozgásképeségének vizsgálatára is alkalmas, így szélesebb spektrumot fed le.

Célkitűzés: Kutatásunk célja a DEMMI és a Barthel Index diagnosztikus mutatóinak összehasonlítása (szenzitivitás, specificitás, diagnosztikus pontosság), továbbá annak vizsgálata volt, hogy melyik eszköz nyújt több információt a tartós ápolást-gondozást nyújtó intézményben élő idősök mobilitási képességeiről és ápolási szükségleteiről.

Módszer: Keresztmetszeti kutatásunk résztvevői három idősotthon 60 év feletti lakói voltak. Az önellátási függetlenséget a Katz Index alapján határoztuk meg. ROC analízissel meghatároztuk a két skála optimális küszöbértékeit, majd kiszámítottuk a szenzitivitást, a specificitást, a diagnosztikus pontosságot és vizsgáltuk a padlóeffektust. Az elemzés során külön figyelmet fordítottunk arra, hogy a mérőeszközök mennyire képesek elkülöníteni a független időseket a közepes vagy jelentős segítségre szorulóktól.

Eredmények: A DEMMI esetében a 38,5 pont, míg a Barthel Indexnél az 52,5 pont jelentette az optimális küszöbértéket. A DEMMI 91,3%-os szenzitivitással és 75,7%-os specificitással, míg a Barthel Index 72,9%-os szenzitivitással és 80,7%-os specificitással különítette el a független időseket a segítségre szorulóktól. A diagnosztikus pontosság a DEMMI esetében 84,3%, a Barthel Indexnél 80,7% volt. A két mérőeszköz mutatói nem különböztek egymástól szignifikánsan ($z=0,725$; $p=0,468$). A Barthel Indexnél 16%-os padlóeffektus volt kimutatható, ami korlátozza a mérőeszköz használhatóságát a súlyosan korlátozott mobilitású idősök körében.

Következtetés: A DEMMI diagnosztikus mutatói hasonlóak a Barthel Indexéhez, ugyanakkor részletesebb információt nyújt a jelentősen hanyatló mobilitású idősök mozgásképeségéről. Eredményeink alapján indokolt lehet megfontolni, hogy a tartós ellátásban élő időspopuláció esetében a Katz Index kiegészítő vizsgálatként a Barthel Index helyett a DEMMI kerüljön alkalmazásra, mivel ez pontosabb képet adhat az ápolási szükséglet meghatározásához és a rehabilitáció tervezéséhez.

Témavezetők:

Dr. habil. Kovács Éva főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Gyombolai Zsigmond tanársegéd Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Fontan keringéssel élő egyének mozgásprogramja - Study protokoll

Lovász Luca SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Nagy Klementina SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A congenitális szívbetegséggel született csecsemők egy részének születése után végleges keringése speciális – egy kamrás – melyet egy több lépésből álló műtétsorozattal hoznak létre, ezt nevezzük Fontan keringésnek. A pulmonális kamra hiánya miatt, a Fontan-keringés krónikusan emelkedett szisztémás vénás nyomással és csökkent szívteljesítménnyel jellemezhető. A megváltozott keringés számos komplikációt okozhat ebben a betegcsoportban. Hazánkban megközelítőleg 150-200 ember él ezzel a speciális keringési állapottal. Gyermekkoruktól fogva óva intették őket a testmozgástól. Így ez a vizsgálat hazánkban az első, ami ebben a populációban, a terheléssel járó tréning eredményességét vizsgálja. A kutatás rendelkezik etikai engedéllyel (BM/23010-1/2024).

Célkitűzés: A tanulmány célja, a Fontan keringésű szívbeteg egyének keringését fejlesszük felnőtt korban és ennek kapcsán jobb terhelhetőségre tegyenek szert.

Módszer: A felméréseket 18-35 év közötti egyénekben végezzük, akik Fontan keringéssel élnek és a Gottsegen György Országos Kardiovaszkuláris Intézetben (GOKVI) gondozás alatt állnak. A program előtti 1 évben spiroergometria felmérésen vettek részt, szakorvosi engedélyt kapnak a részvételre. A páciensek 12 hetes otthoni mozgásprogramban vesznek részt. Ezt megelőzően és a végén is felmérjük a terhelhetőségüket és az életminőségüket, erre validált tesztekkel. A mozgásprogram során ellenállásos és ellenállás nélküli alsó- és felsővégtagi vezetett tréninget végeznek el a páciensek, valamint légzőtornát és kiegészítő aerob tréninget – a gyaloglás javasolt. A 12 hét alatt, a feladatokat narrált videók formájában kapják a résztvevők, melyekben progresszíven növekszik a terhelés a hetek múlásával.

Eredmények: A kutatás végére azt az eredményt várjuk, hogy az otthon végzett, irányított tornaprogram biztonságos eszköznek bizonyul az érintett populáció terhelhetőségének és életminőségének javítására.

Következtetések: Ezek az eredmények hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a Fontan keringésű páciensektől ne vegyük el a mozgás örömét. Hiszen kifejezetten fontos számukra a testmozgás által biztosított preventív védőhatás, mivel biológiai koruk más ütemben halad, mint az egészséges embereké.

Témavezetők:

Kardos Koppány gyógytornász Gottsegen György Országos Kardiovaszkuláris Intézet

Dr. Mayer Ágnes Andrea főiskolai docens Fizioterápiai Tanszék

Dr. Borka Péter tanársegéd Fizioterápiai Tanszék

Az emeltszintű légútbiztosítás szövődményei

Várdai Szabina SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos mentőtiszt hallgató

Bevezetés: Az emelt szintű légútbiztosítás (Rapid Sequence Intubation, RSI) a sürgősségi és prehospitális ellátás egyik legkritikusabb, ugyanakkor nélkülözhetetlen beavatkozása. Bár az RSI alkalmazása az utóbbi években egyre szélesebb körben vált standard eljárássá, a beavatkozás összetettsége és időérzékenysége miatt továbbra is jelentős kockázatokkal jár.

Célkitűzés: Az RSI során fellépő szövődmények részletes vizsgálata, különös tekintettel a hypoxia előfordulására, a preoxigenizáció típusának, valamint az ellátás során alkalmazott folyadékterápia hemodinamikai hatására.

Módszer: Az Országos Mentőszolgálat által végzett intubációk vizsgálata az elmúlt 5 évre visszamenőleg (Budapest és Pest vármegye), az esetlapokból kinyert adatok alapján. A statisztikai elemzések az SPSS Statisztikai programmal (v.29.0) történtek. $P < 0,005$ esetén tekintettük a különbséget szignifikánsnak.

Eredmények: A vizsgálat során 584 eset elemzésére került sor, melyben összesen 37 hypoxiás és 52 hypotoniás esetet azonosítottunk. A vizsgálati populációban a betegek átlagéletkora: 88,25 év, a férfiak aránya 282/584 48,29% volt. A Cormack–Lehane kategóriákat tekintve az I. kategóriában 321 (54,97%), a II-esben 156 (26,71%), a III-asban 64 (10,96%), míg a IV-esben 41 (7,02%) eset volt. A hypoxiás esetek gyakorisága 6 (1,87 %); 5 (3,2 %); 8 (12,5 %); 15 (36,59 %) eset volt, sorrendben az egyes Cormack–Lehane kategóriákban. A hypoxiás esetek gyakorisága a Cormack III-IV. csoport esetében szignifikánsan magasabb volt, mint a Cormack I-II. csoportban (23 vs. 11; $P < 0,001$). A folyadékterápia gyakoriságát vizsgálva a hypotoniás betegek közül 32/52 (61,54 %) esetben történt folyadék adása, míg 20/52 (38,46 %) esetben nem kaptak folyadékot ($P = 0,0186$). A 37 hypoxiás szövődményből 19 (51,35 %) eset olyan betegeknél történt, akiknél csak 100%-os maszkos preoxigenizáció történt, míg 6 (16,22 %) esetben NIV/BMV + oxigén alkalmazása mellett alakult ki deszturáció ($P < 0,001$).

Következtetések: A hypoxia szoros összefüggést mutat az intubáció technikai nehézségeivel, különösen a Cormack–Lehane III–IV. kategóriákban. A preoxigenizáció módszere befolyásolja a hypotonia és hypoxia, előfordulását, a NIV/BMV alkalmazása esetén mindkét szövődmény előfordulása szignifikánsan alacsonyabb volt. A folyadékterápia gyakrabban kapcsolódik hypotoniához, amely arra utalhat, hogy ezen betegek kezdeti állapota súlyosabb volt.

Témavezető:

dr. Maár Csaba aneszteziológia - és intenzív terápiás szakorvos Országos Mentőszolgálat

Az intraosseális kanül gyakorlati alkalmazásának és elméleti hátterének vizsgálata

Orosz Zoltan Dávid SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató

Bevezetés: A sürgősségi ellátásban az életet veszélyeztető állapotok kezelése gyakran azonnali gyógyszer- és folyadékbevitelhez kötött. Ehhez az elsődlegesen választott út a perifériás vénabiztosítás, amely sok esetben nehezen kivitelezhető. Alternatívaként az intraosseális technika nagy biztonsággal és gyorsan alkalmazható.

Célkitűzés: A kutatásom célja volt felmérni az intraosseális technika alkalmazását a prehospitális ellátásban. Megvizsgáltam, hogy a mentődolgozók milyen ismeretekkel rendelkeznek a technikát illetően, valamint felmértem, hogy a betegellátás során hogyan alkalmazzák azt. Számomra fontos volt megvizsgálni, hogy a technika alkalmazását mely esetekben részesítik előnyben, és milyen fűrési pontokat alkalmaznak a leggyakrabban.

Módszer: A kutatáshoz szükséges adatgyűjtést online kérdőív segítségével végeztem, amelyet az ország valamennyi régiójában kitölthettek a mentődolgozók. Ezzel a kérdőívvel felmértem az ellátók nézőpontját a technikát illetően, kiderült, hogy mely pontok kanülálását alkalmazzák elsőként, valamint a dolgozók elméleti tudását is felmértem. További adatok feldolgozását végeztem, amelyeket az Országos Mentőszolgálatról igényeltem. Olyan esetlapokat vizsgáltam, ahol történt intraosseális kanül felhasználása. Mindezek egy gyakorlati nézőpontot adtak arról, hogy a beteg ellátása során a kanül alkalmazását hogyan végzik.

Eredmények: A 207 eset feldolgozását követően látható, hogy az ellátók többsége, azaz 92% (n=191) a tibián való alkalmazást részesíti előnyben a prehospitális gyakorlatban. Ez az arány jelent meg a 45 kérdőív feldolgozását követően is a proximális tibia fűrési pont alkalmazását tekintve. A kanülméret megoszlása szerint a 25 mm-es kanül méretet alkalmazzák leggyakrabban, az ellátások során, akár a súlyos betegek többségénél is. Az intraosseális technika alkalmazása nem elsőként választott módszer a gyakorlatban. A perifériás vénabiztosítás primeren választandó az ellátók többségének, hiszen a 207 feldolgozott eset alapján mindössze 39% (n=81) jelölte a kizárólagos intraosseális technika alkalmazást a helyszíni ellátás során.

Következtetések: Az eredményekből levonható az a következtetés, hogy a prehospitális ellátás során a proximális tibia a nagyobb arányban alkalmazott fűrési pont, valamint az esetek nagy részében az intraosseális technika alkalmazása kiegészül a perifériás vénabiztosítással is.

Témavezető:

Dr. Moskola Vladimír adjunktus Oxiológia és Sürgősségi Ellátás Tanszék

The effect of physical activity on the cardiovascular health of young adults

Progress Homa Aleru SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos fizioterápia MSc szakos hallgató

Introduction: Physical activity and diet are the modifiable factors that affect our health, although other predisposing factors might cause our cardiovascular system to deteriorate.

Aims: In this study, the primary objective was to investigate the effects of an 8-week structured aerobic physical activity on the cardiovascular health, body mass index (BMI) and subjective mental well-being of young adults.

Methods: A total of 28 healthy university students (20 females, 8 males) were randomly divided into a control and an intervention group. The intervention group engaged in aerobic exercise sessions 2-3 times a week, totaling 90-105 minutes weekly. Key health metrics were assessed at the start and conclusion of the 8 weeks, including resting heart rate, blood pressure, BMI, and VO₂ max. A Google Forms questionnaire capturing lifestyle changes and physical activity levels was also administered. The CSEP-Path data collection worksheet was also used during modified Canadian Aerobic Fitness tests. Data analysis utilized Microsoft Excel, applying T-tests, with a significance threshold of $p \leq 0.05$.

Results: Results indicated significant improvements in the intervention group's BMI, which decreased from an average of $23.61 \pm 2.66 \text{ kg/m}^2$ to $22.85 \pm 2.69 \text{ kg/m}^2$ ($p=0.01$). In contrast, the control group's BMI showed negligible change, from $27.26 \pm 4.8 \text{ kg/m}^2$ to $27.13 \pm 4.42 \text{ kg/m}^2$ ($p=0.56$). Blood pressure readings for the intervention group remained stable at $114.79/75.64 \pm 9.95/8.63 \text{ mmHg}$ at the start and slightly improved to $114.29/76.64 \pm 9.19/8 \text{ mmHg}$ post-intervention. Conversely, the control group exhibited an increase in blood pressure, from $116/77.21 \pm 13.23/8.70 \text{ mmHg}$ to $122/74.21 \pm 10.85/9.63 \text{ mmHg}$ after 8 weeks. Additionally, the resting heart rate in the intervention group decreased from $75.07 \pm 8.32 \text{ bpm}$ to $68.21 \pm 8.62 \text{ bpm}$. The estimated VO₂ max increased from $40.69 \pm 3.34 \text{ ml} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$ to $42.39 \pm 3.03 \text{ ml} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$, indicating enhanced cardiovascular fitness, while the control group saw a decline in VO₂ max from $42.08 \pm 4.08 \text{ ml} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$ to $41.17 \pm 3.47 \text{ ml} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$.

Conclusion: The intervention group showed favorable changes and a positive outcome which suggests that a short-term aerobic programme can cause measurable changes in cardiovascular fitness. The control group was essential in order to verify the integrity of the results in this study however there were no changes observed.

Témavezetők:

Dr. Lukács Balázs egyetemi adjunktus Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Fizioterápiás Tanszék

Dr. Mayer Ágnes Andrea főiskolai docens Fizioterápiás Tanszék

Pránájama hatása a mentális jóllétre: az életmód medicina és fizioterápia módszere

Rákosi Liza SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A mentális jóllét és a stresszel való adaptív megküzdés az egészséges életmód meghatározó elemei. A légzésmunkaként (breathwork, BW) ismert beavatkozások – köztük a jógikus pránájama – a fizioterápia és a komplementer medicina határterületén helyezkednek el, és egyre nagyobb figyelmet kapnak a testi funkciók optimalizálása és a mentális egészség támogatása terén. A nyugati orvoslás ugyanakkor megosztott a pránájama technikáinak bizonyítékai és kulturális beágyazottsága kapcsán, ami felveti annak kérdését, hogy kik profitálhatnak leginkább a rendszeres gyakorlásból.

Célkitűzés: Vizsgálatunk célja feltárni, hogy a rendszeresen légzőgyakorlatokat végzők és a nem gyakorló kontrollcsoport mentális egészségi mutatói (jóllét, stressz, szorongás, depresszió, alvásminőség), valamint demográfiai és fizikális jellemzői között kimutathatók-e olyan összefüggések, amelyek alapján azonosíthatók a pránájama gyakorlásából leginkább profitáló személyek. Emellett elemezzük, hogy a légzőgyakorlat végzés milyen prediktív értékkel bír az alvásminőségre és a depressziós tünetekre.

Módszer: Keresztmetszeti, online kérdőíves vizsgálatunkban 82 fő vett részt. A mentális egészség különböző dimenzióit standardizált mérőeszközökkel értékeltük: WHO 5 (jóllét), PSS 14 (észlelt stressz), GAD 7 (szorongás), BDI R (depresszió) és GSQS (alvásminőség). A vizsgált szociodemográfiai változók: életkor, nem, BMI, iskolai végzettség és krónikus betegség megléte. Korrelációs elemzéseket és regressziós modelleket alkalmaztunk annak feltárására, mely jellemzők járnak együtt kedvezőbb mentális egészségmutatókkal, illetve hogy a légzőgyakorlat végzése milyen prediktív értékkel bír.

Eredmények: A rendszeresen gyakorlók körében kedvezőbb jólléti, stressz-szint, alvásminőség és depressziós tünetek mutatkoztak. A regressziós modellek alapján a pránájama-gyakorlás szignifikáns prediktora lehet az alvásminőségnek és a depressziós tünetek csökkenésének.

Következtetés: Eredményeink arra utalnak, hogy a pránájama rendszeres gyakorlása több mentális egészségi mutatóra is kedvező hatással lehet, és bizonyos demográfiai vagy életmódbeli tényezők mentén jobban meghatározható, kik profitálnak leginkább a légzéstechnikák alkalmazásából. A légzésmunka így ígéretes, alacsony költségű és könnyen integrálható eszköz lehet az életmód medicina és a fizioterápia gyakorlatában.

Témavezető:

Dr. Simon András tanársegéd Fizioterápiai Tanszék

Állami gondoskodásban élő gyermekek fizioterápiás mozgásfejlesztése

Malatinszki Hanna Dóra SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A születés utáni első három év mozgásfejlődése kiemelt jelentőségű a későbbi pszichomotoros képességek kialakulásában. A gyermekvédelmi szakellátásban, intézményi keretek között nevelkedő gyermekek számára a korai környezeti depriváció, a hospitalizációs ártalmak és a kötődés hiánya tovább növeli a fejlődési elmaradások kockázatát. A fejlődési olló kinyílása szűrővel, korai intervencióval és célzott fejlesztéssel megakadályozható.

Célkitűzés: A vizsgálat célja a gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő, kétévesnél fiatalabb gyermekek mozgásprofiljának felmérése, fejlődésük nyomon követése. A fizioterápiás foglalkozások hatékonyságának mérése az esetleges hiányosságok korrigálásával.

Módszer: A vizsgálatba egy budapesti csecsemőotthonból öt (7-19 hónapos) gyermek került beválogatásra. A kiválasztási folyamat során figyelembe vettük a gyermekek életkorát, gyámügyi helyzetét, és hogy feltehetően meddig maradnak az intézményben. Ezek alapján tíz gyermek nagy- és finommotoros fejlődését mértük fel a SEED (Sewall Early Educational Development Scale) fejlődési skála segítségével. A skálán a korához képest legnagyobb eltérést mutató öt gyermek került be a mozgásprogramba. A beválogatott gyermekek heti rendszerességgel 30-45 perces egyéni gyógytorna foglalkozásokon vettek részt. A tornák középpontjában a törzsstabilizáció, izomerő-fejlesztés, szenzoros integráció és egyensúly gyakorlatok álltak, az időben, minőségi önálló járás elsajátítás céljából. A program végén a SEED-skála kezdeti és a kimeneti értékei kerültek összehasonlításra.

Eredmények: A vizsgált öt gyermek közül négy maradéktalanul elérte a kitűzött terápiás célt. A koruktól elvárt és a méréskor mutatott képességek közötti különbség a kiindulási állapothoz képest jelentős mértékben csökkent.

Következtetések: A gyermekek számára személyre szabott és egyéni foglalkozások pozitív hatással vannak a mozgásfejlődésre, a kognícióra és a hangulatra egyaránt. A korai intervenció képes kompenzálni a környezet okozta fejlődési késéseket, mely a gyermekek későbbi életminőségét és integrációs esélyeit is javítja. Ha a környezeti tényezőkön kívül más oka is van a késésnek, a torna napi gyakorlatba illesztésével még jelentősebb eredményeket érhetünk el.

Témavezető:

Dr. Kertész Bernadett adjunktus Fizioterápiai Tanszék

A gyógytornász jelenléte a preventív szemléletű kézilabda edzéseken serdülő korú lányok körében

Tallós Kamilla Réka SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos gyógytornász hallgató

Bevezetés: A kézilabda azon olimpiai sportágak közé tartozik, amelyekben kiemelkedően magas a sérülések előfordulási aránya. Ennek hátterében elsősorban a gyakori testi kontaktus, a hirtelen irányváltztatások, valamint az ugrások és talajra érkezések állnak.

Célkitűzés: A bokaízületi sérülések hosszú távon krónikus fájdalomhoz, instabilitáshoz és degeneratív elváltozásokhoz vezethetnek, ezért a prevenció kiemelt jelentőséggel bír. A kutatás célja egy 12 hetes, bokaízületet célzó komplex mozgásprogram hatásának vizsgálata volt.

Módszer: A vizsgálatba 13–14 éves kézilabdázó serdülő lányok kerültek bevonásra, összesen 23 fő. A résztvevők a mozgásprogramot 12 héten keresztül, hetente egy alkalommal, edzés előtt végezték, valamint ez kiegészült hetente kétszer végzett stabilizációs feladatokkal az erőnléti edzések keretein belül. Az adatok elemzése bemeneti és kimeneti mérések alapján történt. A bokaízületi mozgástartománya, a Star Excursion Balance Test eredményei és a sportolók kérdőív alapján kapott szubjektív véleménye került kiértékelésre. A mért adatok Wilcoxon próbával kerültek feldolgozásra.

Eredmények: A bokaízületi dorsalflexiós mozgástartomány bemeneti mérése során mért 23 játékos közül 16 főnél mindkét bokaízület dorsal flexiós mozgásában javulás volt megfigyelhető. A Star Excursion Balance Tesztel posteromedialis irányba végzett mérések 21 esetben javulást eredményezett, de statisztikailag nem bizonyult szignifikánsnak. Posterior irányban mindkét alsó végtagon javulás volt tapasztalható, mely statisztikailag szignifikánsnak ($p \geq 0.05$) bizonyult. A játékosok kérdőíves visszajelzései alapján saját szubjektív megítélésük szerint fejlődött a bokaízületi stabilitásuk és jobb a biztonságérzetük is mozgás közben.

Következtetés: Az eredmények alapján a résztvevők több mint felénél javulás volt megfigyelhető a bokaízületi mobilitás tekintetében. Az eredmények alapján a vizsgált mozgásprogram hatékony eszköz lehet a bokaízületi funkció fejlesztésében és a sérülések megelőzésében fiatal kézilabdázók körében.

Kulcsszavak: prevenció, bokaízület, csillag teszt/Star excursion balance test, mozgástartomány, kézilabda

Témavezetők:

Dr. Kertész Bernadett adjunktus Fizioterápiai Tanszék

Petricsevics Krisztina gyógytornász Győri Audi ETO KC

A digitális világ fejlődésének hatása a szülőedukációra a korai fejlesztés területén

Osztovits Kinga Mária SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos fizioterápia MSc szakos hallgató

Bevezetés: A digitális információforrások egyre meghatározóbb szerepet töltenek be a kisgyermekes szülők egészséggel és fejlődéssel kapcsolatos döntéshozatalában. A korai mozgásfejlődés területén azonban a digitális tartalmak minősége, megbízhatósága és terápiás hatása szakmai kérdéseket vet fel, mind a szülők, mind a terapeuták oldaláról.

Célkitűzés: A kutatás célja annak feltárása, hogy a 0–3 éves gyermekek szülei hogyan használják a digitális információforrásokat a mozgásfejlődéssel kapcsolatban, ez milyen hatással van a bizonytalanság érzésükre, valamint hogyan ítélik meg a digitális edukáció szerepét és kockázatait a korai fejlesztésben dolgozó terapeuták.

Módszer: Két kérdőív készült, egy a 0-3 éves gyermekkel rendelkező szülők számára, egy a korai fejlesztés területén dolgozó terapeuták számára. A saját készítésű szülői (N=101) és terapeuta (N=20) kérdőíveket feldolgoztam. A vizsgálat kvantitatív és kvalitatív módszerek kombinációjával készült. A kvantitatív adatok elemzésére leíró és inferenciális statisztikai módszereket (Spearman-korreláció, khi-négyzet próba) alkalmaztam. A nyitott kérdések tematikus analízissel kerültek feldolgozásra.

Eredmények: Az eredmények szerint a digitális információkeresés rendkívül elterjedt a szülők körében, azonban az információkeresés gyakorisága önmagában nem mutatott szignifikáns kapcsolatot a bizonytalanság mértékével. A khi-négyzet próba viszont szignifikáns kapcsolatot mutatott az egymásnak ellentmondó online információkkal való találkozás és a szülői bizonytalanság között ($p < 0,05$). A szülők leginkább videós, szakember által magyarázott, hiteles tartalmakat igényelnek. A terapeuták körében digitális szülői edukáció szükségességének átlagos megítélése pozitív ($M = 3,65$), azonban döntő többségük (85%) a digitális tartalmak jelenlegi formáját félreértésekhez vagy terápiás nehézségekhez köti.

Következtetések: A digitális edukáció a korai mozgásfejlesztésben megkerülhetetlen eszköz, azonban hatékonysága nagymértékben függ a tartalmak minőségétől és szakmai kontrolljától. A strukturált, szakember által támogatott digitális edukációs megoldások hozzájárulhatnak a szülői bizonytalanság csökkentéséhez és a terápiás együttműködés javításához.

Témavezető:

Dr. Kertész Bernadett adjunktus Fizioterápiai Tanszék

Random daytime mintavétel validációja az ivóvíz ólomkoncentrációjának értékeléséhez

Lajter Laura SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos népegészségügyi ellenőr hallgató

Bevezetés: Az ivóvíz ólomterhelése fontos ivóvízhigiénés probléma, amely különösen a régi (elsősorban 1945 előtti) épületekben jelent kockázatot a használatban lévő ólom ivóvízvezetékek miatt. A kockázat felméréséhez szükséges a vízminőség laboratóriumi ellenőrzése. A leggyakoribb a véletlenszerű időpontban, előzetes kifolytatás nélkül vett (random daytime, RDT) és a meghatározott időn át stagnáló víz mintázása. Az ivóvíz minőségéről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) az RDT mintavételt írja elő az ivóvízminőség rutin ellenőrzésekor. Az épületkockázatfelmérésekre vonatkozó ajánlás a stagnáló mintavétel, mivel az elővigyázatosság elve mentén valószínűsíthetően nagyobb kockázat azonosítható. A vizsgált, 1927-ben épült intézmény vízellátó rendszere mindennapi vízfogyasztás során folyamatos expozíciót eredményezhet.

Célkitűzés: A kutatás célja a random daytime (RDT) mintavétel megfelelőségének vizsgálata egy épület ólomkockázati felmérése során.

Módszer: A mintavételi terv alapján két mintavételi ponton reggel 8:00-kor stagnáló (S) és egy perces folytatott (F) mintát vettünk, majd délelőtt és délután továbbiakat, véletlenszerű időpontokban előzetes kifolytatás nélkül (RDT) és 1 perces folytatást követően (F). A nap végén hőmérsékletállandóságig folytatott (HÁ) minta is levételre került. Minden minta esetében a pH-t, a fajlagos elektromos vezetőképességet és a hőmérsékletet is vizsgáltuk helyszíni méréssel. Az ólom koncentrációját grafitküvettes atomabszorpciós spektrométerrel (GF-AAS) határoztuk meg.

Eredmények: Az eredmények egyértelműen igazolták, hogy minden mintavételi ponton az ólom koncentrációja meghaladta a Kormányrendeletben rögzített 10 µg/l határértéket. Az RDT módszer megfelelő képet adott a hálózat állapotáról, folytatás és használat ellenére is kimutatható volt az ólom jelenléte. Különösen eredményesnek bizonyult az eredmények variabilitásának feltárásában, melyek a stagnáló mintavételi módszerekkel rejtve maradtak volna.

Következtetések: Az RDT mintavételezés megbízható és eredményes módszer az ólomkoncentráció vizsgálatában. Előnye, hogy a mindennapi vízfogyasztás valós kockázatait képes feltárni azáltal, hogy pontosabban jelzi a határértéket meghaladó időszakokat. Az eredmények rámutatnak arra, hogy az RDT mintavétel alkalmazása közegészségügyi szempontból kiemelt jelentőségű.

Témavezetők:

Kádár László Csaba tanársegéd Közegészségtudományi Tanszék

Izsák Bálint tanársegéd Közegészségtudományi Tanszék

A környezeti kockázatérzékelés vizsgálata a hatékony egészségkockázatkezeléshez

Nagy Zoltán SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos népegészségügyi MSc szakos hallgató

Bevezetés: A hatékony egészségkockázatsökkentés és kezelés alapját a megfelelően tervezett egészségkockázat kommunikáció adja, amely elsősorban a célcsoportok kockázatérzékelésének függvénye. A környezeti kockázatok hazánkban a teljes betegségteher közel 16 %-át teszik ki, és egyenlőtlen eloszlásúak. Bizonyos elemei kistelepülési környezetben jelentősebbek, így a környezeti kockázatérzékelés vizsgálata kistelepüléseken számottevő jelentőséggel bír. A bemutatott vizsgálatok magyarországi kistelepüléseken készültek, és összehasonlításuk lehetőséget ad annak feltárására, hogy a helyi sajátosságok milyen szerepet játszhatnak a kockázatérzékelés alakulásában.

Célkitűzés: A vizsgálat célja a kistelepüléseken mért környezeti kockázatérzékelés összehasonlítása, különös tekintettel a lokális tényezők lehetséges szerepére, illetve az elmúlt évtizedek során a nemzetközi szakirodalomban közzétett kockázatérzékelési paradigmák hazai alkalmazási lehetőségeire.

Módszer: Két, különböző időpontban, a Semmelweis Egyetemen készült, nagyrészt megegyező kérdőívekkel történt felmérés eredményeinek elemzését és összehasonlítását végeztem. Hajdu-Bihar vármegyében 533 kérdőív került kitöltésre a Debreceni Egyetemen együttműködésben, Rádón (Pest vármegye), pedig 441 kérdőívet vettek fel egyetemünk végzős Népegészségügyi ellenőr BSc hallgatói. Az eredmények MS Excel és RStudio felhasználásával kerültek elemzésre. Az összefüggések vizsgálata khi-négyzet próbákkal történt.

Eredmények: Mindkét vizsgálat résztvevőinek eredményei összességében megfelelnek a szakirodalom alapján elvártaknak, vagyis egyes kockázatokat, például az atomerőmű jelentette légszennyezés kockázatát túlértékelik, míg más, például a szilárd fűtőanyagok használatának kockázatát alul értékelik. Más tekintetben viszont jelentős különbségek tapasztalhatók a két vizsgálat résztvevőinek kockázatérzékelésében. Jellemzően Rádón alacsonyabbnak értékelik a légszennyezéssel összefüggő kockázatokat a valós mértéknél, és egyúttal a Hajdu-Bihar vármegye vizsgált kistelepülésein tapasztaltaknál.

Következtetések: A vizsgálatok között kimutatott szignifikáns különbségek arra utalnak, hogy a környezeti kockázatérzékelés kistelepüléseken nem tekinthető homogénnek, amely a hatékony kockázatkezelés és kockázatkommunikáció szempontjából indokolja a szélesebb körű vizsgálatok szükségességét és a különbségek okainak részletesebb azonosítását.

Témavezető:

Dr. Pándics Tamás főiskolai tanár Közegészségtudományi Tanszék

Az ivóvíz utókezelő berendezések használatának kockázatérzékelési háttere

Sallai Cintia SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos népegészségügyi MSc szakos hallgató

Bevezetés: Hazánkban a szolgáltatott ivóvíz minősége szigorúan szabályozott, élethosszig tartó fogyasztása esetén sem várható szignifikáns egészségkockázat. Ennek ellenére az ivóvízzel kapcsolatos kockázatérzékelés gyakran eltér az objektív kockázatoktól. A kockázatpercepciót jelentősen befolyásolják szubjektív tényezők, mint az ivóvíz organoleptikus tulajdonságai, illetve negatív személyes tapasztalatok.

Célkitűzés: Célom volt a népegészségügyi területen dolgozók körében az otthoni csapvíz minőségével kapcsolatos kockázatérzékelés vizsgálata, különös tekintettel a csapvízbe vetett bizalom, az aggályok és az ivóvíz utókezelő berendezések használata közötti összefüggésekre, továbbá annak vizsgálata, hogy mely attitűdbeli tényezők prediktálják a berendezések használatát.

Módszer: Keresztmetszeti, zárt, anonim, önkéntes online kérdőíves felmérést végeztem a népegészségügyi hálózatban 2025 novemberében ($N = 223$). A kérdőív a szociodemográfiai jellemzőkre, az otthoni ivóvízellátás típusára, a csapvíz minőségével kapcsolatos attitűdre, valamint az ivóvíz utókezelő berendezésekkel kapcsolatos használati szokásokra és ismeretekre terjedt ki. Az elemzés során khi-négyzet próbát, Fisher-féle egzakt próbát, Cramer-féle V együtthatót és bináris logisztikus regressziót alkalmaztam (OR, 95% CI).

Eredmények: A nők körében szignifikánsan gyakoribb volt az otthoni csapvízzel kapcsolatos aggályok megjelenése ($p = 0,003$). A berendezéshasználat szignifikáns kapcsolatot mutatott az aggályokkal ($p < 0,001$). Az aggállyal rendelkező válaszadók közel háromszoros eséllyel használtak berendezést (OR:2,95; 95% CI:1,599-5,579). A berendezések használata és a velük kapcsolatos tévhitek előfordulása között szintén szignifikáns összefüggés igazolható ($p < 0,001$), a használók körében a berendezésekkel kapcsolatos tévhitek esélye több mint háromszoros volt (OR = 3,07; 95% CI: 1,51–6,22). Az aggály legerősebb prediktora a csapvízbe vetett bizalom, melynek növekedése jelentősen csökkentette az aggályok kialakulásának valószínűségét (OR = 0,063; $p < 0,001$). A demográfiai tényezők önmagukban nem bizonyultak szignifikáns prediktornak.

Következtetések: Az ivóvíz utókezelő berendezések használatát elsősorban a kockázatérzékelés és a csapvízbe vetett bizalom határozza meg, nem a demográfiai háttér. Az eredmények rávilágítanak a célzott kockázatkommunikáció szükségességére.

Témavezető:

Dr. Pándics Tamás főiskolai tanár Közegészségtudományi Tanszék

Kesztyűlevételi hibák: objektív mérés és szubjektív compliance

Heck Róbert Roland SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos népegészségügyi MSc szakos hallgató

Bevezetés: Az egészségügyi ellátásban a kézfertőtlenítés a figyelem középpontjában áll, azonban a kesztyűlevételi technika már kevésbé. A nem megfelelő levételi technika potenciális kontaminációs kockázatot jelent az egyén és a betegek számára.

Célkitűzés: Kutatásunk kettős célt tűzött ki: feltárni az egészségügyi dolgozók önbevalláson alapuló kézhigiéne és kesztyűhasználati szokásainak összefüggéseit a WHO-ajánlásokhoz való igazodás tükrében; és objektív méréssel vizsgálni a kesztyűlevétel során bekövetkező kézfelszín-kontamináció mértékét.

Módszer: Vegyes módszertanú vizsgálatunkban kérdőíves felmérést (n=285; orvos, ápoló, rezidens, higiénikus, laboros) végeztünk a képzettség, attitűd és preferenciák mérésére. A szubjektív adatok mellett objektív detektálást is alkalmaztunk: a résztvevők standardizált körülmények között, fluoreszcens váladékkal kontaminált vizsgálókesztyűt vettek le, kétlépéses levételi technikát alkalmazva. A Semmelweis Scannerrel mértük a kontaminálódott kézfelszín százalékos nagyságát (%) a fluoreszcencia intenzitása alapján.

Eredmények: Az egészségügyi dolgozók körében alacsony volt (nemzetközi átlag: 50-70%) a kézfertőtlenítés compliance-e a WHO-indikációk alapján: a kesztyű felvétel előtt (41,4%) és cseréjekor (38,6%) jelentős hiányosságot tapasztaltunk. A dolgozók (21%) nem részesült korábban oktatásban. Az objektív mérések átlagos kontaminációs aránya 7,76% (30,26cm²) volt (SD 17,81%). A dolgozói kategóriák között nem találtunk szignifikáns különbséget a kontaminált kézfelszín mértékében (Kruskal-Wallis teszt, p=0,352), ami a kétlépéses technika gyakorlati alkalmazásának általános hiányosságára utal. A szakadás-események fő okának a kesztyű minőségét írták (44%), irritációt pedig a púderes kesztyűket preferálók (40%) tapasztalt korábban.

Következtetések: Az objektív mérés alapján a kontamináció mértéke független volt a szakmai kategóriától, ami arra utal, hogy a hibát a technika alapvető hiányossága okozza, nem a tapasztalat. Az önbevalláson alapuló compliance és az objektív gyakorlati teljesítmény közötti összefüggés hiánya magas, rejtett kontaminációs kockázatra utal. Javasoljuk a skill laborokban minden egészségügyi dolgozó célzott demonstrációs képzését a helyes kétlépéses kesztyűlevételi technika elsajátítása érdekében, Semmelweis Scannerrel támogatott környezetben.

Témavezető:

Dr. Voniatis Konstantinos szakorvosjelölt - általános orvos SE- Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika

Antimikrobiális réteggel bevont kesztyűk az egészségügyben

Pető-Györgydeák Gabriella középiskolás diák

Bevezetés: A nosocomialis, más néven egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések olyan fertőzések, amelyek a beteg kórházi felvétele után jelentkeznek. Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ adatai szerint Európában évente közel 4.3 millió ember fertőződik meg kórházi környezetben. Éves szinten több ezer esetet jelentenek Magyarországon is. A fertőzések nemcsak a betegek, hanem az egészségügyi dolgozókra is kockázatot jelentenek. Leendő egészségügyi szakemberként fontosnak tartom a betegek és az ellátásban részt vevők biztonságának növelését, ezért kutatási munkám az egyéni védőfelszerelések fejlesztési lehetőségeinek vizsgálatára irányul.

Célkitűzés: Kutatásom célja egy kórokozóölő kesztyű kifejlesztése, amely hozzájárulhat a fertőzések és keresztfertőzések számának csökkentéséhez, ezáltal biztonságosabb egészségügyi ellátást biztosítva. Az egészségügyi ellátás során több helyen is lehetne alkalmazni, ilyen területek például a sebészeti, traumatológiai, fertőző, intenzív, transzplantációs osztályok, illetve a sürgősségi és a prehospitális ellátás, ahol fertőzésveszély áll/állhat fenn.

Módszer: A tervezett módszer alapját az egyszerhasználatos nitril (NBR) gumikesztyű képi, amelyre kitozánt kötnék. A kitozán egy biológiailag lebomló poliszacharid anyag, amelyet kitinből (rákfélék páncéljából) deacetilezéssel állítanak elő. Az orvosi tisztaságú kitozán nem okoz allergiás reakciót, nagyon jó kórokozóölő, segíti a sebgyógyulást, továbbá sok hasznos képessége van. Ahhoz, hogy a kitozánt rá tudjuk kötni a kesztyűre a kesztyű inaktív felületét először aktiválni kell. Erre a célra az Oxi-plazmát választottam. Ezután a stabilitás érdekében és hogy kovalens amidkötést alakítsunk ki keresztkötést alkalmazunk, ehhez EDC/NHS-t használnék. Az orvoslás számára már nem ismeretlen ez az eljárás, mivel különböző implantátumokon, biopolimereken használták már és kiváló eredményeket értek el.

Eredmények: Eredményeim a szakemberek és az infrastruktúra hiányában még nincsenek. Remélhetőleg a közeljövőben megindul a tervezési, kivitelezési és tesztelési folyamat. Kutatásomban már meglévő anyagokkal (kitozán, EDC/NHS) dolgozom viszont maga a konstrukció új.

Következtetések: Pontos, eredményeken alapuló következtetés még nincs, de a várakozások szerint a fejlesztés hozzájárulhat a nosocomialis fertőzések és keresztfertőzések számának csökkentéséhez.

Témavezető:

Jakab-Kiss Orsolya oktató Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Technikum

A szigetszerű adatrendszerektől a valós idejű infekciókontrollig

Heck Róbert Roland SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos népegészségügyi MSc szakos hallgató

Bevezetés: Napjainkban a hatékony infekciókontroll tevékenység egyik legnagyobb akadálya az informatikai rendszerek szigetszerű működése. A klinikai ellátás, a mikrobiológiai vizsgálatok és a gyógyszerfelhasználás során keletkező adatok külön felületeken érhetők el, automatizált szinkronizáció nélkül. Jelenleg ezeket az adatokat manuálisan kell exportálni és tisztítani, ami kritikus késedelmet okoz.

Célkitűzés: Kutatásunk célja a nozokomiális infekciók és az MDR kórokozók terjedésének korai detektálását gátló informatikai tényezők feltárása, valamint a késedelem betegbiztonsági kockázatainak számszerűsítése volt egy nagy forgalmú ellátóhelyen.

Módszer: Retrospektív elemzést végeztünk a 2024.01.01. és 2025.10.30. közötti időszakban. A vizsgált periódusban 7450 pozitív mikrobiológiai minta adatait vetettük össze a rögzített klinikai dokumentációval. Vizsgáltuk a mikrobiológiai eredmény validálása és a klinikai észlelés között eltelt időt, valamint a lázlapok (papíralapú vs. digitális) kitöltési pontosságát, különös tekintettel az antibiotikum terápiára.

Eredmények: Az esetek többségében az információáramlás nem valós idejű: a manuális lekérdezési rutin miatt az eredmények észlelése átlagosan 16–24 órás késedelmet szenvedett. Humánerőforrás-hiány vagy a manuális e-mail értesítés elmaradása esetén ez a látencia 48–72 órára növekedett, ami az esetek kb. 10-15%-át érintette. Az adatintegritás vizsgálata során a lázlapok kb. 30%-ánál találtunk hiányos vagy hibás antibiotikum rögzítést. Megállapítottuk, hogy a tisztán digitális vezetésű dokumentációk esetében a hiányosságok aránya ennél is magasabb (>40%). Az informatikai széttagoltság miatt a szükséges betegizoláció az esetek jelentős részében csak a mikrobiológiai pozitivitást követő 2. napon történt meg.

Következtetések: A szigetszerű rendszerek közötti manuális adatmozgatás a vizsgált mintán bizonyíthatóan 24–72 órás reakcióidő-veszteséget generál, ami közvetlen betegbiztonsági kockázatot jelent az izolációs rendszabályok késedelmes alkalmazása miatt. Az eredmények alátámasztják, hogy az EESZT és a különböző kórházi rendszerek egységes dashboard platformú fejlesztésénél prioritásként kell kezelni a strukturált, automatikusan riasztó laboradatok integrációját.

Témavezető:

Dr. Voniatis Konstantinos adjunktus SE-ÁOK Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet

***Clostridioides difficile* fertőzés terápiáinak hatékonysága gyermekeknél**

Simon Viktor SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos egészségügyi tanár MSc szakos hallgató
Földvári-Nagy Kincső Csepke University of Warwick, School of Life Sciences, United Kingdom III. évfolyamos biológus hallgató

Bevezetés: A *Clostridioides difficile* okozta fertőzés (CDI) az egészségügyi ellátáshoz társuló hasmenés egyik leggyakoribb és legsúlyosabb oka. Bár elsősorban a felnőtt ellátásban jelent komoly kihívást, az utóbbi években gyermekkorban is emelkedő esetszám figyelhető meg.

Célkitűzés: A gyermekkorban alkalmazott CDI-terápiák hatékonyságának és biztonságosságának összehasonlítását tűztük ki célul.

Módszer: A gyermekkori CDI kezelésére alkalmazott terápiák összehasonlítását a 2025. február 17-éig publikált vizsgálatok metaanalízisével végeztük. Az irodalomkutatás a MEDLINE, az EMBASE és a Cochrane Central adatbázisokra terjedt ki, PROSPERO-regisztrált protokoll alapján. A kezelések rangsorolását P-score értékek alapján állítottuk fel.

Eredmények: A témában azonosított közel 12 000 publikáció közül 84 tanulmány felelt meg a beválogatási kritériumoknak. A gyógyulási arányok alapján nem találtunk szignifikáns különbséget a metronidazole és a vancomycin kezelés között, és a kombinációs terápiák nem hatékonyabbak a monoterápiáknál. A proporcionális metaanalízisek hasonló gyógyulási arányokat mutattak az egyes terápiák esetében, átfedő 95%-os konfidencia-intervallumokkal.

Következtetés: A gyermekgyógyászati *Clostridioides difficile* fertőzés kezelésében alkalmazott terápiák összességében magas és egymással összehasonlítható gyógyulási arányt mutatnak, egyértelmű terápiás előny nem azonosítható. Kedvezőbb mellékhatásprofilja és a bélmikrobiomra gyakorolt kisebb káros hatása alapján a vancomycin első vonalbeli kezelésként tűnik indokoltnak, míg a fidaxomicin és a székletmikrobiota-transzplantáció különösen a visszatérő esetek kezelésében ígéretes alternatívát jelenthet.

Témavezetők:

Dr. Földvári-Nagy László főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Lenti Katalin - főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

dr. Bednárík Daniel Steve doktorandusz Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Veres Dániel Sándor egyetemi adjunktus SE-ÁOK Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet

Mikrobióta–ember kölcsönhatások hálózatalapú vizsgálata enterocytákban

Csász Csongor SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Mária Benedek Zsolt SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Bevezetés: A Crohn-betegséghez társuló bélhám-diszfunkció az enterocyták működésének megváltozásával jár, ami a sejtes válaszkészség, az epitélium integritása és a bélbarrier funkcionális állapota szempontjából is meghatározó. Az enterocyták és a bélmikrobióta közötti molekuláris kapcsolat több mechanizmuson keresztül valósul meg, amelyek közül egyre nagyobb figyelem irányul a bakteriális extracelluláris vezikulák (EV-k) által közvetített fehérje–fehérje kölcsönhatásokra. A humán bélmikrobióta egyik meghatározó és jól jellemzett tagja a *Bacteroides thetaiotaomicron*, amely kapcsolatba hozható az epitélium működésének és adaptív válaszainak szabályozásával.

Célkitűzés: Célul tűztük ki az extracelluláris vezikulákhoz köthető ember-mikrobióta fehérje–fehérje interakciók állapotfüggő mintázatának vizsgálatát, különös tekintettel egészséges populáció és Crohn-betegek enterocytáiban.

Módszer: Publikusan elérhető humán transzkriptomikai adatok alapján elemeztük az enterocytákra jellemző génexpressziós eltéréseket Crohn-betegekben az egészséges populációs mintázathoz képest. Az ember-mikrobióta kölcsönhatások feltérképezésére a MicrobioLink pipeline-t alkalmaztuk, amelyben a *B. thetaiotaomicron* extracelluláris vezikuláihoz köthető fehérjék potenciális humán célpontjait prediktáltuk. Az ember-mikrobióta fehérje–fehérje interakciókat humán fehérje–fehérje interakciós hálózatba ágyazva kapcsoltuk össze a transzkriptomikai eltérésekkel, lehetővé téve az interakciók állapotfüggő hálózati kontextusának értelmezését enterocytákban.

Eredmények: Az elemzés során nagyszámú, Crohn-betegség és egészséges állapot között eltérő baktérium–ember fehérje–fehérje interakciót azonosítottunk enterocytákban. Az interakciók eltérő hálózati környezetben jelentek meg a két csoportban, ami arra utal, hogy a *B. thetaiotaomicron*-hoz köthető ember-mikrobióta kapcsolatok enterocytákban állapotfüggő módon rendeződnek át.

Következtetések: Az alkalmazott integratív, hálózatalapú megközelítés alkalmas a ember-mikrobióta interakciók sejtspecifikus és állapotfüggő feltérképezésére. Eredményeink hozzájárulhatnak az enterocytá-diszfunkció molekuláris hátterének jobb megértéséhez Crohn-betegségben.

Témavezetők:

Dr. Földvári-Nagy László főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Éliás Anna Júlia kutatási szakértő Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Lenti Katalin főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

***Clostridioides difficile* fertőzés terápiáinak összehasonlítása gyermekek és felnőttek körében**

Simon Viktor SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos egészségügyi tanár MSc szakos hallgató
Bednár Zita Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar V. évfolyamos általános orvos hallgató

Bevezetés: A *Clostridioides difficile* okozta fertőzés (CDI) az egészségügyi ellátáshoz társuló hasmenés egyik leggyakoribb és legsúlyosabb oka, amely jelentős morbiditással és mortalitással jár. A CDI előfordulása világszerte növekszik, ezért elengedhetetlen a jelenleg alkalmazott terápiák hatékonyságának alapos vizsgálata.

Célkitűzés: A felnőttkorban és a gyermekkorban alkalmazott CDI-terápiák hatékonyságának és biztonságosságának összehasonlítását tűztük ki célul.

Módszer: A gyermekkori és felnőttkori CDI kezelésére alkalmazott terápiák összehasonlítását a 2025. február 17-éig publikált vizsgálatok szisztematikus áttekintésével végeztük. Az irodalomkutatás a MEDLINE, az EMBASE és a Cochrane Central adatbázisokra terjedt ki, PROSPERO-regisztrált protokoll alapján.

Eredmények: A legfrissebb, felnőttek körében készült elemzésünk 27 959 beteg adatain alapult, míg a gyermekeket érintő vizsgálatok közül 3155 beteg adatai feleltek meg a beválogatási feltételeknek. Az eredmények alapján felnőttek esetében a mikrobióta cseréje a leghatékonyabb mind az általános gyógyulási arány, mind a relapszusok megelőzése szempontjából, valamint a nem rekurrens esetekben a terápiás eredmények a fidaxomicin esetében a legkedvezőbbek, míg a gyerekeknél a vizsgált terápiák egymással összehasonlítható klinikai gyógyulási arányokat eredményeznek, így a választásnál a kedvezőbb mellékhatásprofil és a bélmikrobiótára gyakorolt kisebb hatás a meghatározó. A proporcionális metaanalízisek összességében egyező gyógyulási arányokat jeleztek az egyes terápiák között.

Következtetés: Felnőtt és gyermekpopuláció kezelési stratégiái eltérnek hatékonyság és kedvezőbb mellékhatásprofil, illetve a felnőtt és gyermek bélmikrobiótára gyakorolt különböző hatás alapján.

Témavezetők:

Dr. Földvári-Nagy László főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Lenti Katalin főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

dr. Bednár Daniel Steve doktorandusz Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

A családi anamnézis alulértékelt szerepe a colorectalis szűrésben – valóban elég az egységes szűrési stratégia?

Binnyeiné Sallai Edina Beáta SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató

Bevezetés: A colorectalis carcinoma Mi-on továbbra is a daganatos halálozás egyik vezető oka, annak ellenére, hogy szervezett szűrőprogram áll rendelkezésre. Ez felveti a kérdést, hogy az egységes szűrési stratégia valóban alkalmas-e a magasabb kockázatú csoportok azonosítására. A családi anamnézis ismert rizikófaktor, azonban a klinikai gyakorlatban gyakran leegyszerűsítve, vagy egyáltalán nem kerül beépítésre a szűrési döntéshozatalba.

Célkitűzés: Vizsgálatunk célja annak feltárása volt, hogy a pozitív családi anamnézis milyen mértékben befolyásolja a szűrő kolonoszkópia során észlelt adenómák, előrehaladott adenómák és carcinomák előfordulását, valamint hogy alkalmas-e önálló döntési tényezőként a szűrési intervallumok módosítására.

Módszer: Retrospektív elemzés; a Honvéd Kórházban 2023-ban végzett szűrő kolonoszkópiák adatait dolgoztuk fel. A 40–75 év közötti betegek (n=74) esetében elemeztük a családi anamnézis meglétét és kiterjedtségét, valamint a kolonoszkópos leleteket (adenóma, előrehaladott adenóma, carcinoma). Az adatokat relatív kockázatszámítással értékeltük.

Eredmények: A vizsgált populáció 24%-ánál volt pozitív családi anamnézis. Ebben a csoportban az adenóma-észlelés aránya megduplázódott (39% vs. 19%), az előrehaladott adenómák előfordulása több mint kétszeresére nőtt (16% vs. 7%), míg a carcinomák aránya több mint háromszoros volt (5% vs. 2%). A pozitív családi anamnézis 2,1-szeres adenóma-, 2,4-szeres előrehaladott adenóma-, valamint 3,2-szeres carcinoma-kockázattal járt.

Következtetések: Eredményeink egyértelműen jelzik, hogy a családi anamnézis nem pusztán háttérinformáció, hanem klinikailag releváns, a szűrési döntéseket érdemben befolyásoló tényező. Az egységes szűrési stratégia a magasabb kockázatú betegek egy részét potenciálisan alul szűri. A családi anamnézis strukturált rögzítése (rokonok száma, a rokon daganatának diagnóziskori életkora, a tumor lokalizációja), valamint a rizikóalapú szűrés bevezetése – pozitív családi anamnézis esetén rövidebb, például 3 éves kolonoszkópos intervallummal – hozzájárulhat a korai felismerés és a szűrés hatékonyságának javításához. Az APN-ek és a GP-k szerepének erősítése kulcsfontosságú a kockázatfelmérésben és a betegedukációban. Eredményeink alátámasztják nagyobb esetszámú, multicentrikus vizsgálatok szükségességét a protokollszintű változtatások megalapozásához.

Témavezető:

Dr. Harisi Revekka adjunktus Egészségtudományi Klinikai Tanszék

Crohn-betegek mikrobióta–humán interakcióinak hálózatos elemzése goblet sejtekben

Simon Viktor SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos egészségügyi tanár MSc szakos hallgató

Csász Csongor SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Bevezetés: A Crohn-betegség patogenezisében a bélbarrier károsodása és a nyákréteg elvékonyodása kulcsszerepet játszik. A nyáktermelésért felelős goblet sejtek működését a humán-mikrobióta kölcsönhatások jelentősen befolyásolják. A *Bacteroides thetaiotaomicron* az emberi mikrobióta ismert tagja hatással van a nyákréteg és a bélbarrier szabályozására, amiben a bakteriális extracelluláris vezikulák fontos közvetítő szerepet töltenek be.

Célkitűzés: Vizsgálatunk célja a *B. thetaiotaomicron* extracelluláris vezikuláihoz köthető, goblet sejtekre ható humán-mikrobióta interakciók feltárása egészséges populációban és Crohn-betegségben, valamint ezen kölcsönhatások állapotspecifikus funkcionális jellemzése.

Módszer: Transzkriptomikai adatok alapján differenciáltan expresszált géneket azonosítottunk. A mikrobiális oldalt a *B. thetaiotaomicron* extracelluláris vezikulákhoz kapcsolódó proteom reprezentálta. A baktérium–humán fehérje–fehérje kölcsönhatásokat a MicrobioLink pipeline segítségével prediktáltuk, majd hálózatalapú megközelítéssel kapcsoltuk össze a humán génexpressziós eltérésekkel. Az érintett hálózatokat útvonalgazdagodási elemzésnek vetettük alá.

Eredmények: Számos humán-mikrobióta fehérje–fehérje interakciót azonosítottunk Crohn-betegek goblet sejtjeiben, amely interakciók elsősorban gyulladásos jelátviteli útvonalakkal, NF- κ B-hez kapcsolódó folyamatokkal és regulált sejthalállal társultak. Egészséges állapotban ezzel szemben a sejtciklushoz, vezikuláris transzporthoz és sejtes homeosztázishoz kötődő útvonalak domináltak.

Következtetések: Eredményeink arra utalnak, hogy a *B. thetaiotaomicron* extracelluláris vezikuláihoz kapcsolódó humán-mikrobióta interakciók goblet sejtekben állapotspecifikus funkcionális hálózatokat alakítanak ki. Ezek az eredmények hozzájárulhatnak a goblet sejt diszfunkció és a bélbarrier károsodásának molekuláris szintű megértéséhez, és további kísérletes vizsgálatok alapját képezhetik.

Témavezetők:

Dr. Földvári-Nagy László főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Éliás Anna Júlia kutatási szakértő Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Lenti Katalin főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

A demonstrátorok alkalmazásának hallgatói tapasztalatai az egészség tudományi oktatásban

Tóth Attila Imre SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos ápoló hallgató

Bevezetés: A Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán harmincöt éve vannak jelen a demonstrátorok. A hallgatói létszám növekedése a gyakorlati oktatás újragondolását igényli az egészség tudományi képzésekben. A demonstrátorok a klinikai és készségfejlesztő oktatásban személyre szabott segítséget, gyakorlatvezetést és vizsgafelkészítést nyújtanak; interaktív módszerekkel és digitális eszközökkel támogatják a hallgatói kompetenciafejlődést.

Célkitűzés: A demonstrátori oktatás hatásának vizsgálata az egészség tudományi képzésben: a hallgatók tudásának, attitűdjének és a demonstrátori módszerek hasznosságának felmérése, valamint fejlesztési javaslatok megfogalmazása a gyakorlati készségek, klinikai kompetenciák és a betegellátás minőségének erősítésére.

Módszer: Retrospektív, saját szerkesztésű online kérdőívet (Microsoft Forms) töltöttem ki a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar jelenlegi és végzett hallgatóival (teljes idejű és részdíj). Az adatfeldolgozás Microsoft Excelben történt; leíró statisztikai elemzést alkalmaztam.

Eredmények: Összesen 1202 fő válaszolt: 78,0% (937 fő) jelenlegi hallgató, 22,0% (265 fő) végzett. A kitöltők 79,9%-a (960 fő) találkozott demonstrátorral, 20,1%-a (242 fő) nem. A demonstrátorral találkozók körében az érdeklődés 20,3%-nál (195 fő) jelentősen, 50,8%-nál (488 fő) nagyrészt, 22,4%-nál (215 fő) részben, 3,0%-nál (29 fő) kis mértékben nőtt, míg 3,4%-nál (33 fő) nem változott. Összesítve 93,5% (898 fő) legalább részben pozitív változást jelzett, míg 6,5% (62 fő) csak kis mértékű vagy semmilyen változást tapasztalt.

Következtetések: A hallgatók összességében kedvezően értékelik a demonstrátori rendszert; a demonstrátorok jelenléte és módszerei hozzájárulnak a tanult készségek elsajátításához, a magabiztosság növeléséhez és a vizsgafelkészültség javulásához. Az oktatói kapacitás demonstrátorokkal történő kiegészítése a hallgatók biztonságérzetét és motivációját is erősítheti, így potenciálisan hatékony és fenntartható megoldás. A hatékonyságbeli eltérések csökkenthetők jobb pedagógiai felkészítéssel, pontosabb erőforrás- és lefedettségtervezéssel, valamint rendszeres, célzott visszajelzési és minőségbiztosítási folyamatokkal.

Témavezető:

Dr. Balogh Zoltán főiskolai tanár Ápolástan Tanszék

Immunitás vagy immunis hozzáállás? Betegségismeret és egészségmagatartás-Influenza elleni védőoltási hajlandóság egészségtudományi hallgatók körében

Basa Dóra Zsanett SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos népegészségügyi ellenőr hallgató

Bevezetés: Az influenza továbbra is jelentős közegészségügyi teher, miközben Magyarországon az átoltottság a lakosság, az egészségügyi dolgozók és az egészségtudományi hallgatók körében is alacsony.

Célkitűzés: Az influenza elleni védőoltással kapcsolatos hajlandóság, ismeretek és önértékelt tájékozottság feltérképezése.

Módszer: A Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán 2025. május 1. és szeptember 10. között keresztmetszeti, anonim, elérhetőségi mintavételű online kérdőíves felmérés történt (44 zárt kérdés; N = 474). Az adatokat Microsoft Excel és a 2-way Contingency Table Analysis modul segítségével elemeztem; a leíró statisztikák mellett khi-négyzet (χ^2) próbát, esélyhányadost (OR) és 95%-os konfidenciaintervallumot (95% CI) számoltam.

Eredmények: A hallgatók 11,2%-a minden évben, 31,4% időnként olt, míg 36,9% nem szokta, 21,1%-a pedig a jövőben sem tervezi az oltást. Az oltás felvételének esélyét a vakcina fontosságának megítélése (OR=17,49; $p < 0,001$), a magas önértékelt tájékozottság (OR=2,52; $p < 0,001$) és az egészségügyi munkavégzés (OR=1,79; $p = 0,005$) növelte, a tagozat, a kórházi gyakorlat és a negatív oltási élmény nem befolyásolta. A betegség alapismeretek erősek (a kórokozó és a cseppfertőzéses terjedés azonosítása $\approx 99\%$), ugyanakkor a specifikus virológiai és oltóanyag-ismeretek területén hiányosságok észlelhetők (antigéneltolódás: 32,5%; split vakcina: 19,4%). Az elutasítás fő okai: „nem tartom szükségesnek” (61,4%) és a természetes immunitásba vetett hit (43,6%). A hozzáférés meghatározónak bizonyult: 76,8% szerint befolyásolja az oltási döntést, akadályként az időhiány (15,0%) gyakoribb mint a költség (5,7%). Idős vagy immunszupprimált hozzátartozó védelmében a válaszadók 81,0%-a megfontolná az oltást, a nem oltók 73,1%-a újragondolná döntését.

Következtetések: Az oltási hajlandóság növelése várható a vakcina fontosságának hangsúlyozásával, a célzott tudáspótlással, a hozzáférés egyszerűsítésével (rugalmas, campuson belüli oltópontok, emlékeztetők) és a szakmai-társas normák erősítésével (hallgatói nagykövetek). A beavatkozások hatását érdemes szezonálisan nyomon követni.

Témavezető:

Dandárné Csabai Csilla mesteroktató Közegészségtudományi Tanszék

A meditáció hatása a fogyásra elhízott és túlsúlyos populációban

Csordás Ivett SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos táplálkozástudományi MSc szakos hallgató

Bevezetés: Az elhízás egyre növekvő népegészségügyi problémát jelent. A megoldására alkalmazott életmódterápiák hosszú távú hatékonysága azonban gyakran kevés sikert ér el hosszú távon – mivel többnyire nem a betegállapot kiváltó okokat célozzák. Az elhízás kialakulásában és fennmaradásában szerepet játszhat az obezogén környezet, az elhízottaknak az evési ingerre adott fokozott fogékonysága, a társbetegségek, illetve a kedvezőtlen pszichés és mentális állapot.

Célkitűzés: Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy a meditációs gyakorlatok segítik-e a testtömegindex (BMI), illetve a testsúly csökkentését az elhízott és túlsúlyos populációban.

Módszerek: A kérdés megválaszolásához a szisztematikus keresés és metaanalízis eszközeihez folyamodtunk. A kutatás protokollját 2025. október 14-én regisztráltuk a PROSPERO adatbázisban (CRD420251162391 számon). Az irodalomkutatást előre megadott keresési stratégia alapján a PubMed, Embase és a Cochrane Central Register of Controlled Trials (CENTRAL) adatbázisokban végeztük, randomizált, kontrollált vizsgálatokat kiválasztva, amelyekben meditációs intervenciót alkalmaztak. A kvalitatív elemzés során célunk az alkalmazott intervenciók, a résztvevők demográfiai jellemzőinek, komorbiditásainak, valamint ezek feltételezett hatásainak leírása. A metaanalízisekhez a testsúly- és BMI-változás átlagos különbségét (MD) – az intervenció és kontrollcsoportok között – választottuk hatásmutatónak. Az átlagos MD 95%-os konfidenciaintervallumát random-hatásos modellel terveztük becsülni. Az elemzésekben hangsúlyt fektetünk a heterogenitás, valamint az egyes tanulmányok bizonytalanságából adódó torzítások vizsgálatára.

Eredmények: Az irodalomkutatás összesen 2809 találatot eredményezett. A duplikátumok eltávolítása után 2019 közleményhez jutottunk. Ezek cím és absztrakt alapján történő szűrését követően 386 tanulmány került bevonásra a teljes szövegű értékeléshez és az adatok kinyeréséhez. A tanulmányok szűrését 2-2 kutató végezte (CSI és TB, illetve CSI és VD), az eltéréseket megbeszéléssel feloldva. Az egyetértések 0,68 és 0,64-es Cohen-kappa értékkel jellemezhetőek. Az adatok gyűjtése jelenleg is zajlik, két független értékelő bevonásával.

Következtetések: Reményeink szerint az elemzések átfogó képet adnak a különböző meditációs gyakorlatok testsúlycsökkentésben betöltött szerepéről, rávilágítva a lehetőségekre és korlátokra.

Témavezető:

Dr. Veres Dániel Sándor egyetemi adjunktus SE-ÁOK Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet

A mesterséges intelligencia alkalmazása a krónikus fájdalomtól szenvedő idős betegek fájdalomintenzitásának becslésében

Pásztor Patrik SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos ápoló hallgató

Bevezetés: A krónikus fájdalom prevalenciája az idős korúak körében magas, hatékony kezelése pedig a fájdalom objektív felmérését igényli. A numerikus értékelő skála (NRS) a klinikai gyakorlat „arany standardja”, ugyanakkor az idős betegek számára gyakran nehezen alkalmazható, mivel a számszerűsítés helyett inkább metaforákkal vagy konkrét példákkal írják le panaszukat.

Célkitűzés: A vizsgálat célja annak meghatározása volt, hogy a mesterséges intelligencia képes-e hidat képezni a betegek által megfogalmazott fájdalmi narratívák és az objektív, numerikus skálák között. Vizsgáltuk, hogy az idős betegek által adott szabadszöveges információ megfelelő pontossággal számszerűsíthető-e.

Módszer: Online, anonim kérdőív segítségével 42, krónikus fájdalommal élő, 65 éves vagy annál idősebb beteg szabadszöveges fájdalombeszámolóját gyűjtöttük össze az általuk megadott átlagos NRS-értékkel együtt. A szövegeket nagy nyelvi modell (GPT-5) elemezte, amely 0–10-es skálán becsülte a fájdalomintenzitást. A betegek által megadott és a modell által becsült NRS-értékeket Microsoft Excelben hasonlítottuk össze.

Eredmények: A pontos egyezés aránya 35,7% volt, ugyanakkor a klinikailag elfogadható (± 1 ponton belüli) becslések 71,4%-ot tettek ki. A modell átlagos eltérése 1,05 pont volt. A fájdalomkategóriák szerinti (enyhe, közepes, súlyos) besorolás pontossága 73,8%-ot ért el. A ± 1 pontnál nagyobb eltérések esetében a modell inkább alulbecsülte (16,7%), mint felülbecsülte (11,9%) a fájdalmat. A súlyos fájdalom felismerése közel 80%-os szenzitivitással történt.

Következtetések: Eredményeink alapján a mesterséges intelligencia ígéretes eszköz lehet a szubjektív panaszok objektivizálásában. A becslési pontosság klinikailag elfogadható tartományban volt, különösen a súlyos fájdalom felismerése bizonyult megbízhatónak. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a mesterséges intelligencia nem helyettesíti a klinikai döntéshozatalt, hanem annak támogatására alkalmazható.

Témavezető:

Dr. Gadó Klára főiskolai tanár Egészségtudományi Klinikai Tanszék

Exploring the Psychosocial Manifestations of Iron-Deficiency Anaemia and Their Implications for Nursing Care

Saises Andrea Bergula SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos ápoló hallgató

Introduction: Iron-Deficiency Anaemia (IDA) is the most prevalent form of anaemia worldwide and is traditionally managed using biomedical indicators such as haemoglobin and iron indices. While fatigue is a well-recognised symptom, increasing evidence indicates that IDA is also associated with emotional distress, cognitive impairment, social withdrawal, and reduced quality of life. These psychosocial manifestations, however, remain underexplored in routine clinical practice, particularly from patients' lived perspectives and in relation to nursing care.

Aims: This study aimed to explore the psychosocial manifestations of IDA in adults, coping strategies, and support systems utilised by patients. A further aim was to examine healthcare professionals' (HCPs) perspectives on current IDA management practices and identify implications for holistic, nursing-led care.

Methods: A descriptive qualitative study design was employed using semi-structured interviews. Eleven adults with laboratory-confirmed IDA and three HCPs were recruited from clinical settings in Budapest, with additional HCPs perspectives drawn from international practice. Interview guides were informed by psychosocial domains derived from validated instruments (HADS, FACIT-Fatigue, WHOQOL-BREF) and theoretical frameworks, including Engel's Biopsychosocial Model and Roy's Adaptation Model. Data were analysed using Braun and Clarke's six-phase thematic analysis.

Results: Five interrelated themes emerged from patient interviews: (1) Living in a Persistently Fatigued Body; (2) Emotional Turbulence and Psychological Strain; (3) Cognitive Fog and Reduced Functional Capacity; (4) Social Withdrawal and the Burden of an Invisible Illness; and (5) "It's All About the Numbers" – Biomedical Care Without the Person. HCPs acknowledged the psychosocial impacts of IDA but reported unstructured assessment practices constrained by time, resource limitations, and systemic and cultural barriers. Both patients and HCPs highlighted unmet needs for education, validation, integrated psychosocial support, and holistic approaches to IDA management.

Conclusion: Iron-Deficiency Anaemia profoundly affects psychosocial well-being beyond haematological parameters. Integrating structured psychosocial assessment and nursing-led care into routine IDA management may enhance holistic, patient-centered care, and quality-of-life outcomes.

Témavezető:

Dr. Gadó Klára főiskolai tanár Egészségtudományi Klinikai Tanszék

Nemi különbségek a CB1 kannabinoid receptorok érfunkció és remodeling hatásaiban

Molnár Kira Viktória SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Marozsi Nikoletta SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos ápoló hallgató

Bevezetés: Az endokannabinoid rendszer jelentős szerepet játszik a szív- és érrendszer szabályozási folyamataiban. A kannabinoid 1-es típusú receptorok (CB1R) akut értágító és vérnyomáscsökkentő hatásokat közvetítenek, bár szerepük a szív- és érrendszeri patológiás állapotokban még kevésbé ismertek és főként hím állatokra vonatkoznak. Az erek vasomotor működése és strukturális remodeling folyamatai pedig általában nemi különbségeket mutatnak.

Célkitűzés: Célunk a CB1 receptorok a vasomotor funkció és érfal remodeling folyamatokra gyakorolt hatásában feltételezhető nemi különbségek vizsgálata.

Módszer: A kísérleteket hím és nőstény CB1R génhiányos (knockout, CB1R-KO, n=5 és 9) és vad típusú (VT, n=8 és 9) egereken végeztük. Euthasol (50 mg/kg) altatást követően a hasi aortákat izoláltuk szövettani vizsgálat céljából. A mintákat 4% formalinba helyeztük és paraffin beágyazást és metszést követően hematoxilin-eozin és rezorcin-fukszin szövettani festéseket végeztünk. Az elemzés során meghatároztuk az intima-média arányt, falvastagságot és az elasztikus rostok arányát (denzitását). További elemzés során korábbi miográfiás vizsgálatok abdominalis aorta kontrakciós (fenilefrin és angiotenzin II), valamint az endotélium-függő relaxációs (acetilkolin) válaszait hasonlítottuk össze hím és nőstény állatokban.

Eredmények: CB1R-KO nőstény egerekben csökkent az intima-média arány (0,07 vs. 0,10, $p<0,05$), hím KO egerekben pedig csökkent az elasztin denzitás a VT-hoz képest (0,32 vs. 0,37, $p<0,05$). A fenilefrin és angiotenzin II kontrakciós hatásai szignifikánsan fokozódtak hím KO egerekben a VT-hoz képest, míg a relaxációs hatás a KO nőstényekben volt a legmagasabb ($p<0,05$).

Következtetések: Eredményeink alapján a CB1R hiány a hím és nőstény erekben eltérő vasomotor és remodeling hatásokat eredményez. A VT hímek csökkent kontrakciója és a CB1R-KO nőstény egerekben észlelt fokozott relaxáció relaxáns mediátorok termelődésének nemi különbségeivel magyarázható (pl. nitrogén-monoxid). Eredményeink arra utalnak, hogy a CB1R hiánya vagy gátlása inkább a nőstények érfal-remodeling folyamatait befolyásolhatja kedvezően.

Témavezetők:

Dr. Szekeres Mária főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Kiss Stella Tímea doktorandusz Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Dr. Bányai Bálint Péter tanársegéd SE-ÁOK Élettani Intézet

Shenker-Horváth Kinga doktorandusz Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Carotis vasomotor funkció és placenta struktúra változásai fiatal és idős terhességben

Pap Vivien Éva SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos gyógytornász hallgató

Varga Bence SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos általános orvos hallgató

Bevezetés: Terhességben mind az agy mind a placenta vérkeringése változik, jelezve egy szisztémás folyamatot, mely korral változhat. Az agyi vérkeringést összetett mechanizmusok szabályozzák, elsősorban az extra- és intracranialis artériák ellenállásának változtatása révén. Ezen vasomotor mechanizmusokat - többek között- a vérnyomás változása és vasoaktív molekulák aktiválják. Feltételeztük, hogy az életkor növekedése és a terhesség előrehaladása során ezen vascularis funkciók és a placenta szerkezete megváltozik, amelyek korrelálnak és előre jelezhetik az idősebb korú terhességben gyakrabban előforduló preeclampsia megjelenését.

Célkitűzés: Célunk az extracranialis közös carotis artéria (CCA) vasomotor válaszainak, valamint a placenta strukturális szerkezetének vizsgálata fiatal és idős vemhes patkánymodellen.

Módszer: Fiatal és idős (3–4 és 8–10 hónapos) nem vemhes, „kontroll” (FK és IK) és vemhes (FV és IV), nőtény patkányokból artériás vérnyomásmérést követően izoláltuk a CCA-t miográfiás, illetve a placentákat szövettani vizsgálatra. A CCA kontrakciós válaszait fenilefrin (Phe), angiotenzin II (AngII) és tromboxán A₂ analóg U46619 adásával, míg a relaxációs képességet acetilkolinnal (ACh) vizsgáltuk. A placenta szerkezetét hematoxylin-eosin festéssel vizualizáltuk és a magzati és anyai vascularis struktúrát vizsgáltuk.

Eredmények: A szisztémás vérnyomás az FK állatokéhoz képest csökkent FV és IK állatokban (FK:116/98Hgmm; FV:98/65Hgmm; IK:89/65Hgmm, $p<0,05$), míg a szívfrekvencia növekedett IV patkányokban IK-hoz képest (IK:335/perc; IV:397/perc, $p<0,05$). A vemhes állatokból izolált CCA-ban a Phe-indukálta kontrakciók fokozottabbak voltak. Az IK-CCA válaszaihoz képest az AngII-indukálta artériás kontrakciók csökkentek IV-CCA-ban. Az ACh-indukálta relaxációt az NO-szintáz gátló L-NAME csökkentette, míg a ciklooxygenáz gátló indomethacin fokozta minden csoportban. Indomethacin IV állatokból izolált artériákban jelentősebb relaxációt okozott, mint a kontrollban. A placenta magzati kapilláris denzitás IV-ben kis mértékben csökkent, az anyai vérterek aránya nem változott.

Következtetések: Eredményeink arra utalnak, hogy az extracranialis artériák kontrakciós és relaxációs válaszainak mértéke és a placenta szerkezete idősebb korban bekövetkező terhesség esetén módosul. Ezen változások hozzájárulhatnak a preeclampsia kialakulásának fokozott kockázatához.

Témavezetők:

Dr. Szekeres Mária főiskolai tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Kiss Stella Tímea egyéb Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Prof. Dr. Koller Ákos egyetemi tanár Morfológiai és Fiziológiai Tanszék

Prof. Dr. Benyó Zoltán egyetemi tanár SE-ÁOK Klinikai Kórélettani Intézet

Hőhullámok hatása a szív- és érrendszeri betegekre

Farkas Zoltán Bence SE - Egészségtudományi Kar I. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató

Bevezetés: Kutatásomban az elmúlt években egyre gyakoribbá és egyre tartósabbá váló nyári rendkívül meleg időszakok hatását vizsgálom a szív- és érrendszeri betegségekben szenvedő emberekre.

Célkitűzés: A kardiovaszkuláris megbetegedések a mai napig vezető haláloknak számítanak Magyarországon és Európában is. A klímaváltozás hatására a hőhullámok gyakorisága jelentősen megnőtt hazánkban a korábbi évtizedek átlagához képest, valamint várhatóan további emelkedő tendenciára számíthatunk, így a sürgősségi osztályok dolgozóinak és a prehospitális ellátóknak is fel kell készülni e helyzetek új kihívásaira. A vizsgálatom tárgyát képezi, hogy vajon mekkora esetszámbeli változással jár egy-egy intenzív meleg időszak, illetve ezen belül hogyan aránylik a betegszám a napi középhőmérséklet fokozatos emelkedésével és a hőségzáró front okozta jelentős változással. A leginkább vizsgált kórkép a miokardiális infarktus, de ezen kívül kitérek arra is, hogy szervezetünk számára milyen egyéb hatásai vannak a tartós, magas napi középhőmérsékletnek, különösen annak tartós fennállása esetén.

Módszer: A vizsgálathoz kvantitatív és statisztikai módszerekkel a Városmajori Szív- és Érbetegségek Klinika Kardiológiai Központjába érkező betegek adatait használtam fel, valamint a Hungaromet Zrt. Marczell György Főobszervatóriumának Pestszentlőrincen mért adatait eltérő meteorológiai helyzetek fennállásának időpontjaiban. A vizsgálatom tárgyát négy időszak képezi, melyből kettő hőségperiódus, illetve egy-egy átlagos hőmérsékletű nyári és téli időszak. Ezek összehasonlításával tárom fel a betegforgalom és a légköri helyzet közti összefüggéseket.

Eredmények: A kutatás egyértelmű összefüggést mutat a hőhullámok, különösen a hőségzáró hidegrontok és az infarktusos betegek száma között. A férfi nem és a magas BMI is jelentős kockázati tényezőnek bizonyult, de a légnyomással nem találtam egyértelmű korrelációt.

Következtetések: Az eredmények alapján elmondható, hogy a gyakoribb hőhullámok jelentősen növelik az akut miokardiális infarktusos esetek számát, különösen a férfi nemű, 25 feletti BMI-vel rendelkező, idős populációban.

Témavezető:

Dr. Székely Andrea egyetemi tanár Oxiológia és Sürgősségi Ellátás Tanszék

DaVinci kontra hagyományos májrezekciós műtétek perioperatív ápolói vonatkozásai

Borzas Vivien SE - Egészségtudományi Kar II. évfolyamos ápolás MSc szakos hallgató

Bevezetés: Napjainkban a technikai innovációk magával vonják az orvostudomány fejlődését is. Az újításoknak köszönhetően a sebészetben a robotasszisztált technika is egyre elterjedtebb műtéti megoldást nyújthat bizonyos esetekben a hagyományos módon végzett operáció helyett.

Célkitűzés: A kutatás fő célja volt, hogy felmérjük a hagyományos módon és robotasszisztáltan végzett májrezekción átesett páciensek perioperatív ápolói vonatkozásait.

Módszer: A kutatás során a retrospektív dokumentumelemzést végeztük a Semmelweis Egyetem Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinikáján 2022.07.01-től 2024.07.01-ig, a hagyományos sebészeti vagy robotasszisztált műtéti technika megoldással végzett májrezekción átesett betegek körében (N=149). Vizsgáltuk a demográfiai adatokat, sebészeti és aneszteziológiai idő hosszát, vérzést, vérigényt, keringéstámogatási igényt, lélegeztetési igényt, testhőmérsékletet ápolói vonatkozások szempontjából, továbbá az intenzív osztályon töltött napok számát és a kórházi tartózkodás idejét. Felmértük a TISS-28 score pontrendszer segítségével az ápolói munkaterhelést.

Eredmények: A betegek átlagéletkora 59 ± 15 (7-80) év. Etiológiát tekintve 81,8%-ban tumor miatt kellett májrezekciót végezni. Robotasszisztált módon operált betegeknél átlagosan 288 ± 123 perc volt az aneszteziológiai idő, míg hagyományosan operáltak esetén 193 ± 69 perc volt, ($p \leq 0,00$). Sebészeti időben az átlag robotasszisztált betegeknél 226 ± 114 perc volt, hagyományos módon operált betegeknél 153 ± 61 perc, ($p \leq 0,00$). Az intenzív osztályos napok száma robotasszisztált betegek esetén $1,8 \pm 1,8$ nap, hagyományosan operált betegeknél $1,3 \pm 1,6$ volt átlagosan, ($p=0,05$). Ápolói munkaterhelést nézve az intenzív osztályon első nap robotasszisztált módon operált betegek átlagosan $25,3 \pm 6,9$ pontot értek el, míg hagyományosan operált betegek $22,7 \pm 5,8$ pontot ($p=0,51$).

Következtetés: A két műtéti eljárás között szignifikáns különbség az aneszteziológiai és sebészeti időben mutatkozott. Ápolói munkaterhelést vizsgálva a közvetlen posztoperatív szakban a két csoport közel egyforma ápolói munkaterhelést igényelt, azonban a robotasszisztált technikával operált betegek kórházban töltött idejük - a noninvazív technikának köszönhetően – kevesebb volt.

Témavezető:

Rengéiné Dr. Kiss Tímea ápolásfejlesztési koordinátor, vezető ápoló SE-Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika, tanársegéd Ápolástan Tanszék

Fej-nyaki daganatos betegek prehabilitációs kezelése

Kostka Gréta Zsuzsanna SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos hang-, beszéd- és nyelésterapeuta hallgató

Bevezetés: A SE Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán 2025 októberben elindult prehabilitációs rendelésen vesszük fel a fej-nyaki daganatos betegek általános anamnézisért, tájékozódunk kísérőbetegségekről, felmérjük tápláltsági állapotukat, életminőség és pszichológiai kérdőívek paramétereit rögzítjük. A betegeknél dietetikai és életmódtanácsadást végzünk, szükség esetén pszichológiai intervenció, nyelésterápia, pulmonológiai kezelés, fájdalomcsillapító terápia és a laborértékeke korrigálását célzó beavatkozások történnek.

Célkitűzés: A fej-nyak területén elhelyezkedő daganatok kezelése, legyen az műtéti ellátás, vagy radio-kemoterápia jelentős fizikai és lelki megterheléssel, valamint funkcióvesztéssel járhat. Célunk a betegek felkészítése a kezelésekre, hogy az az elérhető legjobb állapotban történjen. Munkánk során a prehabilitációs rendelésen felvett adatokat vizsgáljuk a beteg későbbi kezelése során, valamint a szövődmények előfordulási gyakoriságát monitorozzuk.

Módszer: A rendelésre érkező páciensek által kitöltött ERAS (Enhanced Recovery After Surgery), életminőség (QLQ-C30, H&N35) és pszichológiai (GAD-7, PHQ-9) kérdőívek adatait, valamint Omron testösszetétel-elemző készülék méréseit összesítjük. Áttekintjük a betegek korábbi leleteit, laborvizsgálati eredményeit. Elvégezzük a rögzített adatok statisztikai elemzését.

Eredmények: Eddig összesen 9 beteg adatait rögzítettük. A betegek mindegyike részesült dietetikai ellátásban és életmód tanácsadásban – mely során felhívtuk a figyelmüket a dohányzásról és alkoholfogyasztásról való leszokásra, illetve a rendszeres mozgásra. A BMI mérés alapján 1 páciens sovány, 2 túlsúlyos, a többi normál testalkatú. A pszichológiai intervenciót 5 betegnél szükséges, nyelésterápiát 1 páciensnek javasoltunk. 5 beteg részesül kemoterápiás kezelésben, 2 beteg radioterápiában, 1 műtéti ellátásban.

Következtetés: A kis betegszám és a rövid ideje tartó vizsgálat miatt jelenleg a betegek kezelés előtti állapotáról tudunk beszámolni, azonban vizsgálatunkat folytatjuk. Terveink között szerepel a betegek utánkövetése, egy évvel az első prehabilitációs megjelenés utáni konzultáció, a mérések ismételt elvégzése. Statisztikai elemzést tervezünk végezni a szövődmények előfordulása, a táplálási és hangképzési nehezítettség szempontjából, valamint az életminőség és a pszichés állapot változását fogjuk vizsgálni.

Témavezetők:

Prof. Dr. Tamás László egyetemi tanár SE-Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

Dr. Bódis Fruzsina tanársegéd SE-Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

Szájpadhasadék és a szájüregi érzékelés kapcsolata

Dékány Jázmin SE - Egészségtudományi Kar III. évfolyamos hang-, beszéd- és nyelésterapeuta hallgató

Bevezetés: Az ajak- és szájpadahasadék a veleszületett fejlődési rendellenességek egyik leggyakoribb formája. A beszédfejlesztés során elengedhetetlen, hogy a páciens képes legyen intraoralisan érzékelni a nyelve és a szájpada érintkezését, amelyhez a megfelelő szenzoros érzékelés szükséges. Kutatásom során a szájpadahasadék műtét utáni szájpadaérzékelést vizsgálom komplett szájpadahasadékkal született pácienseken.

Célkitűzés: Kutatásom célja, hogy a logopédiai terápiák mögött húzódó problémákat feltárjam, mely hozzájárulhat a terápiás célok tervezéséhez, fejlesztéséhez.

Módszer: A szájpada szenzoros funkcióit szubjektív módszerekkel vizsgálom. Felmérem a mechanikai ingerekre adott válaszokat (puha felületű tapintás érzékelés; lokalizációs képesség; texturális érzékelés; irányérzékenység), a két-pont diszkriminációs képességeket, a hőmérsékleti-, illetve a vibrotaktilis érzékenységet. Egyes vizsgálatokhoz egyéni szájpadalemezt alkalmazok az inger pontos elhelyezkedésének biztosítására, valamint a mérési hibák lehetőségének csökkentésére, amely egy intraoralis scanner, valamint 3D nyomtató segítségével készül el. A stimulációt a kemény- és lágyzájpada különböző pontjain végzem (papilla incisiva régiója, sutura palatina mediana hátsó régiója, jobb és bal laterális régió, uvula alapja). A szubjektív vizsgálatok során a látási és hallási ingereket kizárom. A páciens szeme letakarásra kerül, a vibrotaktilitás vizsgálatához fejhallgatót alkalmazom.

Eredmények: A vizsgálati protokoll kipróbálása egy kontrollcsoportba tartozó résztvevő bevonásával történt meg. A mechanikai, hőmérsékleti és vibrotaktilis ingerek azonosítása a szájpada meghatározott pontjain felismerhetők voltak, a mérések következetesen helyes válaszokkal jártak. A két-pont diszkrimináció mérése során a vizsgált pontok többségén alacsony küszöbérték volt jellemző, míg a bal laterális régióban a diszkrimináció nagyobb inger-távolság mellett vált értékelhetővé, ami a módszer regionális érzékenységét jelzi. A kontrollvizsgálat eredményei alátámasztják az alkalmazott módszertan kivitelezhetőségét és érzékenységét. Szájpadahasadékkal született páciensek mérése jelenleg folyamatban van.

Következtetés: A kezdeti eredmények alapján az módszer alkalmasnak tűnik a szájpada különböző régióinak szenzoros különbségeinek feltérképezésére, és megalapozza a módszer alkalmazását szájpadahasadékkal született páciensek körében.

Témavezetők:

Dr. Szabó Edina egyetemi docens Hang-, Beszéd- és Nyelésterápia Tanszék

Dr. Nagy Krisztián habil. arc-és állcsontsebész, egyetemi docens SE-Gyermekgyógyászati Klinika - Bókay utcai részleg

Az anyai testtömeg hatása a szülési súlyra terhességi cukorbetegségben

Balogh Edina SE - Egészségtudományi Kar IV. évfolyamos szülésznő hallgató

Bevezetés: A terhességi cukorbetegség (gesztációs diabétesz mellitus, GDM) a várandósság alatt jelentkező szénhidrát-anyagcsere-zavar, mely a terhesség egyik leggyakrabban előforduló szövődménye, és több kedvezőtlen terhességi kimenetel kockázatát megemeli.

Célkitűzés: A kutatás célja a GDM-es anyák újszülötteinek szülési súlyát meghatározó főbb paraméterek vizsgálata.

Módszer: Retrospektív vizsgálatunkban egy fővárosi szakrendelés és szülészeti osztály gondozásában részesült, $n=80$ GDM-mel diagnosztizált várandós nő anonimizált adatait elemeztük a 2023. június és 2024. március vége közötti időszakból. A többesszüléseket kizártuk, koraszülést az intézmény nem lát el. A vizsgált változók az anyai életkor, a szülési hét, az OGTT idején mért anyai testtömeg, a szülési súly (4000 g felett macrosomia), a terhességi hipertónia előfordulása és az anyai inzulinkezelés igénye volt. Az adatok statisztikai feldolgozása korrelációs és regressziós elemzéssel történt SPSS 30 szoftverrel.

Eredmények: A vizsgálatba bevont 80 várandós közül 12 szorult inzulinkezelésre (15%), 68 várandós (85%) dietoterápiával érte el a cél vércukortartományt. Az átlagos szülési hét 39,3 hét ($\pm 0,8$), az anyák átlagos életkora 30,5 év ($\pm 7,6$), OGTT során mért testtömeg 78,63 kg ($\pm 16,9$), BMI pedig 27,76 ($\pm 5,9$) volt. A szülési súly prediktora az anyák testtömege volt ($R=0,43$, $p < 0,001$), mely többszörös igazítást követően is szignifikáns (standardizálatlan béta: 11,01 g/kg, $p < 0,001$) maradt. Macrosomia 4 esetben (5%) fordult elő. Terhességi hipertónia 9 esetben (11,3%), pregesztációs hipertónia 1 esetben (1,3%) fordult elő. A gesztációs hipertóniás anyák életkora és testtömege numerikusan nagyobb volt (32 vs 30,2 év, ill. 81,3 vs 78,1 kg), de a kis esetszám miatt nem szignifikáns a különbség.

Következtetések: Vizsgálatunkban a betegek többsége az ajánlott glikémiás célértékeken belül volt. A megfelelően gondozott terhességi cukorbetegség esetén a macrosomia, mint az egyik legjellemzőbb kedvezőtlen várandóssági kimenetel, az országos átlagnál (irodalmi adatok szerint 7-9%) ritkábban fordult elő. Túlsúlyos és GDM-mel érintett várandósoknál a terhességi hipertónia numerikusan gyakoribb volt. Az eredmények hangsúlyozzák az anyai testtömeg kontroll, a megfelelő dietoterápia és a multidiszciplináris gondozás jelentőségét.

Témavezető:

Dr. Lovász Barbara Dorottya adjunktus Egészségtudományi Klinikai Tanszék

TARTALOM

Általános tudnivalók	3
A bírálóbizottság tagjai	4
A konferencia programja.....	6

Előadások

Csecsemőkori táplálás és tápláltság retrospektív vizsgálata magyar és indonéz 3-5 éves gyermekeknél	15
A dietetika kihívásai a közösségi média és a mesterséges intelligencia korában	16
Orális egészség a magyar felnőtt lakosság körében: fókuszban a diabetes és GERD	17
Koraszülöttek korai fejlesztése: elérhetőség, bevonás és földrajzi egyenlőtlenségek.....	18
Túl az inkubátoron: a koraszülésben érintett családok láthatatlan terhei	19
A gátmetszés megélése: nők testi és lelki tapasztalatai kérdőíves felmérés tükrében	20
Látható jelenlét, láthatatlan tudás: felügyelet és elsősegély a játszótéren.....	21
Hashtag szoptatás - Szoptatással kapcsolatos Instagram bejegyzések tartalomelemzése.....	22
Gyermekebántalmazás a képalkotó diagnosztikában: A megrázott gyermek szindróma	23
Probiotikumok hatásának vizsgálata a bélmikrobióta diverzitására egészséges emberekben .	24
A rendszeres edzés hatása a vitaminszintekre egészséges populációban: szisztematikus áttekintés és metaanalízis	25
A rendszeres edzés nem változtatja meg a mikroelemek szintjét egészséges populációkban: szisztematikus áttekintés és metaanalízis	26
Budapesti ételkiszállító cégek összehasonlítása dietetikai szempontból és fogyasztó megítélésük.....	27
Természetes eredetű cukorszirupok fizikai-kémiai tulajdonságainak jellemzése.....	28
Datolya és kókuszvirág eredetű édesítők antioxidáns kapacitásának vizsgálata	29
A csíráztatás hatása különböző lencsefajtákból készült gluténmentes kekszek tulajdonságaira	30
A mikroöldségek tápanyagtartalmának változtatása vertikális farmon.....	31
Coeliakiás betegek gabonafogyasztási szokásainak vizsgálata ételmisszer fogyasztási gyakorisági kérdőívvel	32
Ételmisszer-fogyasztási szokások hobbifutók körében	33
Tányértól a célig: a futóteljesítmény komplex táplálkozási és életmódbeli háttere.....	34

Az orvos-dietetikus együttműködés vizsgálata a magyar magánegészségügyi szektorban	35
3-6 éves korú gyermekek tápláltsági állapotának és reggelizési szokásainak összefüggései ..	36
A fehérjefogyasztás élettani hatásaival kapcsolatos, sportoló emberek körében elterjedt nézetek felmérése és elemzése	37
A családban előforduló diabétesz és a fizikai aktivitás összefüggései középiskolásoknál	38
Az időskori sarcopenia befolyásolását célzó progresszív rezisztencia edzés hatásai a fizikai és a kognitív funkciókra	39
A hiperinfláció változásának vizsgálata COPD rehabilitációban.....	40
Oszteoporotikus medencetörések study protokoll.....	41
Terápiás válaszkészség vizsgálata a Mini-BESTest alkalmazásával a stroke utáni rehabilitációban	42
Csípőprotézis műtét korai funkcionális eredményei: pre- vs. posztoperatív változások	43
A menstruációs ciklus változásainak hatása női kézilabdázókra	44
Vállstabilitás vizsgálata serdülő elit kézilabdások körében	45
A fizioterápia kutatómódszertani kihívásai: a practice-based evidence perspektívái.....	46
Fizioterápia egy ritka neurológiai kórképben – ataxia telangiectasia	47
Juvenilis Idiopathiás Arthritises gyermekek felső végtagjának funkcionális vizsgálata	48
A magas tibia osteotomiát követő késői rehabilitáció hatásai – esettanulmány.....	49
Physiotherapy treatment opportunities in case of SMA diagnosed children – review.....	50
Az excentrikus tréning és mobilitás hatékonysága a tendinopátia gyógyításában.....	51
Az önellátási függőség mérése a Barthel Index és a de Morton Mobilitási Index alapján	52
Fontan keringéssel élő egyének mozgásprogramja - Study protokoll.....	53
Az emeltszintű legútbiztosítás szövödményei.....	54
Az intraosseális kanül gyakorlati alkalmazásának és elméleti hátterének vizsgálata	55
The effect of physical activity on the cardiovascular health of young adults	56
Pránájama hatása a mentális jóllétre: az életmód medicina és fizioterápia metszete.....	57
Állami gondoskodásban élő gyermekek fizioterápiás mozgásfejlesztése.....	58
A gyógytornász jelenléte a preventív szemléletű kézilabda edzéseken serdülő korú lányok körében	59
A digitális világ fejlődésének hatása a szülőedukációra a korai fejlesztés területén	60
Random daytime mintavétel validációja az ivóvíz ólomkoncentrációjának értékeléséhez	61
A környezeti kockázatterzékelés vizsgálata a hatékony egészségkockázatkezeléshez.....	62
Az ivóvíz utókezelő berendezések használatának kockázatterzékelési háttere.....	63
Kesztyűlevételi hibák: objektív mérés és szubjektív compliance	64
Antimikrobiális réteggel bevont kesztyűk az egészségügyben	65
A szigetrendszerű adatrendszerektől a valós idejű infekciókontrollig	66

<i>Clostridioides difficile</i> fertőzés terápiáinak hatékonysága gyermekeknél	67
Mikrobióta–ember kölcsönhatások hálózatalapú vizsgálata enterocytákban.....	68
<i>Clostridioides difficile</i> fertőzés terápiáinak összehasonlítása gyermekek és felnőttek körében	69
A családi anamnézis alulértékelt szerepe a colorectalis szűrésben – valóban elég az egységes szűrési stratégia?	70
Crohn-betegek mikrobióta–humán interakcióinak hálózatos elemzése goblet sejtekben	71
A demonstrátorok alkalmazásának hallgatói tapasztalatai az egészségtudományi oktatásban	72
Immunitás vagy immunis hozzáállás? Betegségismeret és egészségmagatartás-Influenza elleni védőoltási hajlandóság egészségtudományi hallgatók körében	73
A meditáció hatása a fogyásra elhízott és túlsúlyos populációban	74
A mesterséges intelligencia alkalmazása a krónikus fájdalomtól szenvedő idős betegek fájdalomintenzitásának becslésében.....	75
Exploring the Psychosocial Manifestations of Iron-Deficiency Anaemia and Their Implications for Nursing Care.....	76
Nemi különbségek a CB1 kannabinoid receptorok érfunkció és remodeling hatásaiban	77
Carotis vasomotor funkció és placenta struktúra változásai fiatal és idős terhességben.....	78
Hóhullámok hatása a szív- és érrendszeri betegekre.....	79
DaVinci kontra hagyományos májrezekciós műtétek perioperatív ápolói vonatkozásai.....	80
Fej-nyaki daganatos betegek rehabilitációs kezelése	81
Szájpadhasadék és a szájüregi érzékelés kapcsolata	82
Az anyai testtömeg hatása a születési súlyra terhességi cukorbetegségben.....	83